

RAPPORT

Omgevingseffectrapportage (OER)

Bij de omgevingsvisie Stadskanaal

Klant: Gemeente Stadskanaal

Referentie: BI6497-MI-RP-241004-0921

Status: Definitief/2

Datum: 24 april 2025

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Laan 1914 no.35
3818 EX Amersfoort
Netherlands
Mobility & Infrastructure
Trade register number: 56515154

Telefoon: +31 88 348 20 00
Fax: +31 33 463 36 52
E-mail: info@rhdhv.com
Website: royalhaskoningdhv.com

Titel document:	Omgevingseffectrapportage (OER)
Ondertitel:	Bij de omgevingsvisie Stadskanaal
Referentie:	BI6497-MI-RP-241004-0921
Uw kenmerk	Click or tap here to enter text.
Status:	Definitief/2
Datum:	24 april 2025
Projectnaam:	Omgevingsvisie Stadskanaal
Projectnummer:	BI6497
Auteur(s)Classificatie:	Projectgerelateerd

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. HaskoningDHV Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever.

Let op: dit document bevat mogelijk persoonsgegevens van medewerkers van HaskoningDHV Nederland B.V.. Voordat publicatie plaatsvindt (of anderszins openbaarmaking), dient dit document te worden geanonimiseerd of dient toestemming te worden verkregen om dit document met persoonsgegevens te publiceren. Dit hoeft niet als wet- of regelgeving anonimiseren niet toestaat.

Inhoud

Publieksvriendelijke samenvatting	6
Waarom komt er een omgevingsvisie en een omgevingseffectrapport?	6
Wat staat er in de omgevingsvisie?	6
Wat staat er in het omgevingseffectrapport?	8
Hoe staat het er nu voor?	10
Algemeen beeld	11
Belangrijke aandachtspunten	12
Hoe heeft de effectbeoordeling van de concept-omgevingsvisie invloed gehad op de omgevingsvisie?	14
Wat staat er in de omgevingsvisie?	15
Wat blijkt er uit de omgevingsvisie?	18
Wat zijn de gevolgen voor de natuur?	21
Hoe past al het nieuwe beleid uit de omgevingsvisie in de ruimte?	22
Haalt de gemeente Stadskanaal de ambities?	23
Wat kan de gemeente Stadskanaal doen om de negatieve effecten tegen te gaan?	25
Wat komt er hierna?	26
1 Waarom een omgevingsvisie en een OER?	28
1.1 Omgevingsvisie gemeente Stadskanaal	28
1.2 Waarom een OER?	28
1.3 De mer-procedure	29
1.4 Leeswijzer	30
2 De gemeente Stadskanaal: hoe, waar en wat?	31
3 Waar gaat de omgevingsvisie over en hoe is deze gemaakt?	32
3.1 Totstandkoming van de omgevingsvisie	32
3.2 De inhoud van de omgevingsvisie	32
3.3 Visie en ambities	33
4 Hoe is het OER gemaakt?	35
4.1 Algemene aanpak	35
4.2 Proces en aanpak	35
4.3 Het beoordelingskader	37
4.4 De foto van de leefomgeving	37
4.5 De effectbeoordeling	42
4.6 De botsproeven	43

4.7	Het doelbereik	44
4.8	De Passende Beoordeling	44
5	Wat staat er in de foto van de leefomgeving?	46
5.1	Algemeen beeld	46
5.2	Belangrijke aandachtspunten	48
6	Wat is de ontwerp-omgevingsvisie?	51
6.1	Relatie tot concept-omgevingsvisie	51
6.2	Verbeelding van de ontwerp-omgevingsvisie	53
6.3	Omschrijving van de ontwerp-omgevingsvisie	53
7	Wat zijn de gevolgen van de ontwerp-omgevingsvisie?	58
7.1	Belangrijkste effecten	58
7.2	Kwalitatieve aspecten	62
7.3	Ontwikkeling knel- en aandachtspunten ten opzichte van de referentiesituatie	62
8	Wat zijn de gevolgen voor Natura 2000-gebieden?	66
8.1	Passende Beoordeling Natura 2000	66
8.2	Resultaten Passende Beoordeling	66
9	Is het beleid in de ontwerp-omgevingsvisie consistent?	69
9.1	Kansen op synergie	70
9.2	Risico's op strijdigheid	71
10	Draagt de ontwerp-omgevingsvisie bij aan het halen van de ambities?	72
11	Welke mitigerende maatregelen zijn mogelijk?	78
12	Wat komt er na het OER?	81
12.1	Instrumenten en omgevingsprogramma's	82
12.2	Doorwerking in omgevingsplan	83
12.3	Monitoring van de beleidsambities uit de omgevingsvisie	83

Bijlagen

Bijlage 1 Foto van de leefomgeving

Bijlage 2 Scopingstabel

Bijlage 3 Notitie effectbeoordeling concept-omgevingsvisie

Bijlage 4 Effectbeoordeling ontwerp-omgevingsvisie

Bijlage 5 Beargumentatie effectbeoordeling ontwerp-omgevingsvisie

Bijlage 6 Passende Beoordeling

Bijlage 7 Botsproeven

Bijlage 8 Beargumentatie botsproeven

Bijlage 9 Doelbereik ontwerp-omgevingsvisie

Publieksvriendelijke samenvatting

Waarom komt er een omgevingsvisie en een omgevingseffectrapport?

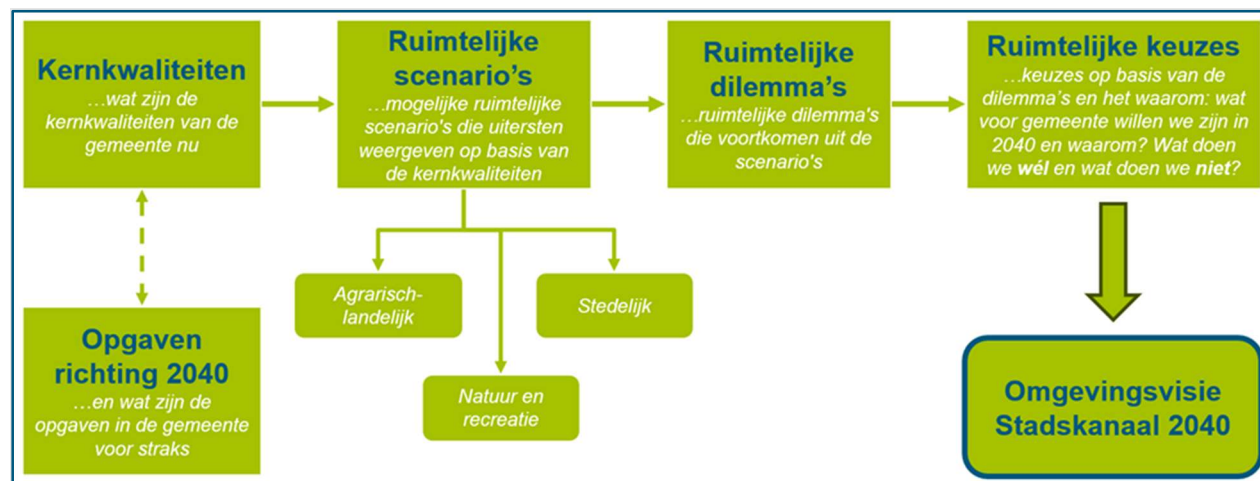
De gemeente Stadskanaal werkt momenteel aan de vernieuwing van haar omgevingsbeleid, specifiek de omgevingsvisie. De omgevingsvisie beschrijft hoe de fysieke leefomgeving in de gemeente Stadskanaal zich op de langere termijn ontwikkelt en hoe de gemeente dat, op hoofdlijnen, wil doen. De gemeente heeft daarvoor de ambities voor de leefomgeving voor de lange termijn (2040) bepaald en opgenomen in de omgevingsvisie. Ook heeft de gemeente richtinggevende keuzes gemaakt op hoofdlijnen waarmee de gemeente wil zorgen dat de ambities gehaald worden. Verdere uitwerking van die keuzes vindt plaats in instrumenten zoals het omgevingsplan en programma's. De omgevingsvisie is verplicht onder de nieuwe Omgevingswet en wordt naar verwachting in 2025 vastgesteld.

De gemeente Stadskanaal wil de gevolgen van het nieuwe omgevingsbeleid uit de omgevingsvisie op de leefomgeving in beeld brengen. Dit wordt gedaan door het doorlopen van een milieueffectrapportage (mer-)procedure. Dit is verplicht, omdat de omgevingsvisie kaderstellend is voor de toekomstige plannen in de gemeente. Omdat de omgevingsvisie meer effecten heeft dan alleen op het milieu, wordt ook gekeken naar de effecten op economische en sociale thema's. Daarom spreken we bij niet van een milieueffectrapport (MER), maar een omgevingseffectrapport (OER) opgesteld. Het OER levert de informatie die nodig is om een zorgvuldig besluit te nemen over de omgevingsvisie. Ook beschrijft en verantwoordt het OER de resultaten van dit proces.

Het kan ook zijn dat in de omgevingsvisie beleid staat wat mogelijk verstorend is voor de natuur in Natura 2000-gebieden. Dit zijn gebieden die op Europees niveau beschermd zijn. Als onduidelijk is hoe groot de mogelijke gevolgen zijn voor dit gebied, moet hier onderzoek naar gedaan worden. Dit onderzoek heet een Passende Beoordeling. Voor de gemeente Stadskanaal wordt een Passende Beoordeling uitgevoerd. Deze is onderdeel van het OER.

Wat staat er in de omgevingsvisie?

De gemeente Stadskanaal heeft bij het opstellen van de nieuwe omgevingsvisie als eerste de kernkwaliteiten van de gemeente bepaald (voor het proces, zie Figuur 0.1). Dit vormt de basis voor de omgevingsvisie. Het uitgangspunt dat is dat zij haar kernkwaliteiten wil behouden en versterken en water en bodem sturend laten zijn bij keuzes.

Figuur 0.1: Proces van de omgevingsvisie Stadskanaal

De omgevingsvisie is opgebouwd op basis van vijf hoofdthema's, op basis waarvan het beleid is bepaald:

- Landbouw en landschap;
- Natuur en recreatie;
- Wonen en bedrijvigheid;
- Veiligheid en gezondheid;
- Bereikbaarheid en mobiliteit.

In de omgevingsvisie zijn de visie en ambities van de gemeente Stadskanaal beschreven. Er zijn zeven ambities. Deze zijn te zien in Tabel 0.1.

Tabel 0.1: Ambities van de gemeente Stadskanaal

	Ambitie	Omgevingsvisie
1	Voldoende en kwalitatief goed woningaanbod voor iedere doelgroep in een groene en gezonde leefomgeving	Vanuit onder meer Nij Begun en Regio Deal Oost-Groningen willen het Rijk, provincie en de gemeente investeren om de regio toekomstbestendig te maken. Wij willen voor alle doelgroepen een aantrekkelijke woongemeente zijn, ook voor hen die meer aandacht nodig hebben. Hierbij zijn ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid en toegankelijke openbare voorzieningen belangrijk. Met een groene woon- en leefomgeving willen we onze inwoners stimuleren en uitnodigen om meer te bewegen en buurtgenoten te ontmoeten.
2	Optimaal ruimtegebruik en minimaliseren aantasting van het (open) landschap	Ons (open) landschap in de gemeente is kenmerkend en tekent onze geschiedenis: dit koesteren en versterken we. We zijn zuinig op onze landbouwsector en bieden ruimte voor innovatieve ontwikkelingen, passend bij de bodem, het watersysteem en landschap. Bij alle ruimtelijke ingrepen zorgen we voor een zo minimaal mogelijke impact op het landschap. Energieopwekking vindt daarom alleen plaats in daarvoor reeds aangewezen gebieden en kleinschalig lokaal. Onze ruimte is schaars, dus we kijken ook naar herstructurering en herbestemming van gebieden en locaties die hun functie of aantrekkelijkheid hebben verloren.
3	Waardering voor landschap, natuur en cultuurhistorie	Onze inwoners en bezoekers moeten kunnen genieten van onze natuur op water, land en cultuurhistorisch erfgoed en monumenten. Hier zijn we trots op en dat willen we beschermen en benutten. We kijken goed naar de samenhang tussen wat onze natuur en het gehele watersysteem aankan en welke behoeften we hebben met recreatie en de vrijetijdseconomie. De kenmerkende landschappelijke structuur door veenontginning en het meer gesloten en bosrijke deel van onze gemeente op de zandgronden blijven goed zichtbaar.
4	Bereikbare kernen en stimuleren duurzame vormen van mobiliteit	Wij rekenen op de komst van de spoorlijn vanuit Groningen via Veendam naar Stadskanaal en in een later stadium de realisatie van de Nedersaksenlijn. Hierdoor gaat het toekomstige station Stadskanaal als regionale mobiliteitshub dienen op het Mercurius Businesspark. Daarnaast willen we dat al onze kernen goed bereikbaar blijven met het openbaar vervoer of andere vormen van duurzame (deel)mobiliteit. We investeren primair in goed onderhouden fiets- en wandelverbindingen en hebben oog voor kwetsbare verkeersdeelnemers. De auto blijft nodig voor de verbinding tussen kernen, maar de focus ligt op duurzamere alternatieven.
5	Samenwerkende kernen en regio, Stadskanaal als centrum voor maakindustrie	Wij blijven een gemeente waarin ruimte is voor duurzame innovaties, maakindustrie, detailhandel en MKB. Ook kijken wij over onze grenzen heen voor verdere samenwerking op toeristisch gebied, maar ook voor de bouw van woningen, bedrijvigheid en onderwijs. Wij sluiten ons aan bij de ontwikkelingen vanuit het Masterplan Oost-Groningen, Masterplan Regiocentra, het ruimtelijke-economische perspectief op de N366-regio en de Toekomstagenda Groningen: Masterplan Campussen voor het kennis- en innovatie ecosysteem van de regio Groningen en ons regionale onderwijsaanbod voor jongeren.

	Ambitie	Omgevingsvisie
6	Focus op leefbaarheid en toekomstbestendige (basis)voorzieningen	Wij zetten in op een aantrekkelijke en leefbare gemeente voor al onze inwoners, van jong tot oud. We sluiten ons hierbij aan op de ontwikkelingen vanuit het Masterplan Oost-Groningen. We vinden het belangrijk dat iedereen een actief en zelfstandig leven kan leiden, waarin we onze welvaart en ons welzijn verbeteren. De komst van de Nedersaksenlijn is hierin van groot belang. Wij willen toe naar toekomstbestendige en toegankelijke (basis)voorzieningen voor iedereen: bereikbare, toereikende en goede gezondheidszorg, onderwijs, supermarkten, sociale ontmoetingsplekken, cultuur-, sport- en welzijnsaanbod.
7	Duurzaamheid en circulariteit	Onze doelstelling is om energieneutraal te zijn in 2050. De vraag is daarbij hoe we dit gaan realiseren en wat haalbaar is qua duurzame opwek met zon en wind. De doelen uit het klimaatakkoord vertalen we naar onze gemeente met de bijbehorende doelstellingen; • 55% reductie van broeikasgassen in 2030 ten opzichte van 1990; • In 2050 is onze uitstoot van broeikasgassen netto-nul. Netto-nul betekent dat de totale uitstoot van broeikasgassen in onze gemeente gelijk is aan, of lager is dan de hoeveelheid die zij uit de atmosfeer verwijdt. Een forse reductie ten opzichte van 1990 is de afgelopen jaren al gerealiseerd, 52% in 2021. Het verder terugdringen van de uitstoot wordt wel steeds complexer. Duurzaamheid is breder dan klimaat en energie. Het gaat bijvoorbeeld ook over circulariteit, minder afval en minder gebruik van (primaire) grondstoffen.

Wat staat er in het omgevingseffectrapport?

Om tot een OER te komen, zijn verschillende stappen doorlopen. Deze worden in deze paragraaf in chronologische volgorde beschreven. Figuur 0.2 geeft ook een visuele weergave van de stappen.

De mer-procedure is begonnen met een kennisgeving voornemen. Dit document beschreef de kenmerken van het proces en wat er in het OER onderzocht ging worden. Het kennisgeving voornemen is gedeeld met de belangrijkste stakeholders. Een lijst met deze stakeholders is opgenomen in het OER.

Daarna is een beoordelingskader gemaakt. In het beoordelingskader staan de onderzochte beoordelingsaspecten uit het OER. Beoordelingsaspecten zijn de belangrijkste graadmeters van de kwaliteit van de gemeente. De beoordelingsaspecten worden in de rest van de mer-procedure gebruikt om effecten voor te bepalen.

Met het beoordelingskader wordt een foto van de leefomgeving gemaakt. Deze gaat over:

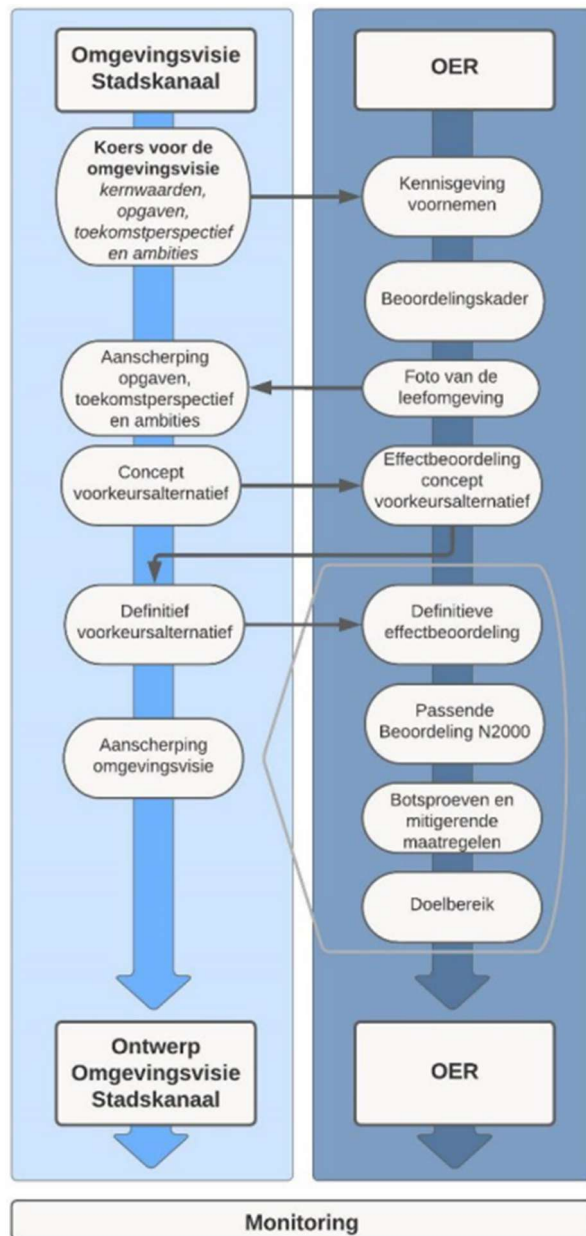
- Hoe het nu gaat in de gemeente Stadskanaal (huidige situatie);
- Hoe het in de toekomst gaat als er geen omgevingsvisie met nieuw beleid is (autonome ontwikkelingen).

Dit wordt voor alle beoordelingsaspecten beoordeeld.

Het verschil tussen nu en de toekomst heet een ontwikkeling of trend. Hoe het nu gaat en hoe het in de toekomst gaat krijgen een score:

Score	Betekenis
Groen	Het staat er over het algemeen goed voor in de gemeente, er zijn geen aandachts- of knelpunten
Oranje	Het staat er over het algemeen goed voor in de gemeente, maar er zijn enkele aandachtspunten
Rood	Het staat er over het algemeen niet goed voor in de gemeente, er zijn (meerdere) knelpunten

Ook het beleid dat de gemeente op dit moment heeft wordt meegenomen in de beoordeling. Gaat het op basis van dit beleid in de toekomst beter (↗), dan is er een positieve ontwikkeling. Gaat het in de toekomst slechter (↘), dan is er een negatieve ontwikkeling. Blijft het in de toekomst gelijk (=), dan is er een neutrale ontwikkeling.

Figuur 0.2: Processchema omgevingsvisie en OER gemeente Stadskanaal

gekeken hoe het echt gaat met de leefomgeving en of het beleid uit de omgevingsvisie tot de inschatte effecten leidt. Het laat ook zien of de gemeente de ambities ook echt haalt. In het monitoringsprogramma legt de gemeente vast wat ze precies gaat doen om dit in beeld te brengen.

De scores die de beoordelingsaspecten krijgen, staan in een rad van de leefomgeving. Zo is het makkelijk te zien wat goed gaat en wat slecht gaat, nu en in de toekomst.

De gemeente heeft eerst een conceptversie gemaakt van de omgevingsvisie. Deze versie is beoordeeld op effecten op de beoordelingsaspecten uit het beoordelingskader. Er is een inschatting gemaakt van de gevolgen van het nieuwe beleid op de Stadkanaalse situatie. Er wordt bij de beoordeling gesproken van kansen op positieve effecten als het beter gaat in de toekomst en risico's op negatieve effecten als het slechter gaat in de toekomst. Ook is gekeken of het nieuwe beleid uit de omgevingsvisie bijdraagt aan het halen van de ambities. De resultaten van deze beoordeling heeft de gemeente gebruikt om de omgevingsvisie verder te verbeteren tot de ontwerp-omgevingsvisie (in deze samenvatting spreken we van de omgevingsvisie).

De omgevingsvisie is op dezelfde manier beoordeeld als de concept-omgevingsvisie. De effecten zijn in beeld gebracht en er is gekeken of al het nieuwe beleid past in de ruimte door middel van botsproeven. Ook is gekeken of de ambities gehaald worden (het doelbereik).

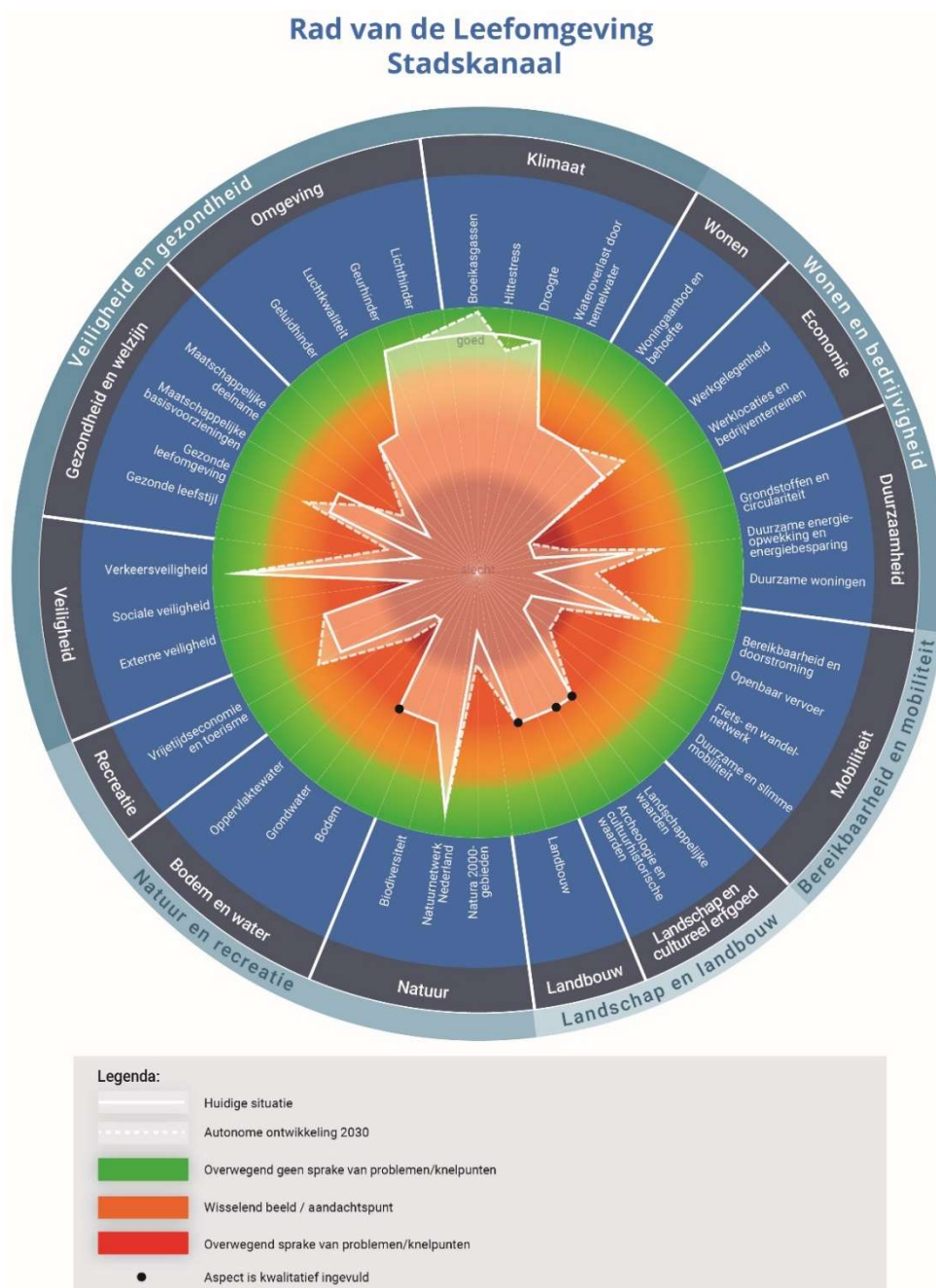
Voor de omgevingsvisie is ook een Passende Beoordeling gemaakt. Dit beschrijft welk effect de het nieuwe beleid heeft op de natuur in Natura 2000-gebieden. Als het door de omgevingsvisie slechter gaat met de natuur in de Natura 2000-gebieden, dan moet de gemeente hier maatregelen voor nemen om het te verbeteren.

Als laatste maakt de gemeente een monitoringsprogramma. Door middel van monitoring wordt bij de uitvoering van de omgevingsvisie

Hoe staat het er nu voor?

Hoe het ervoor staat in de gemeente Stads kanaal is te zien in Figuur 0.3. Dit wordt het rad van de leefomgeving genoemd. Alle beoordelingsaspecten staan hierin. Het rad laat zien hoe het er nu voor staat (witte lijn) en hoe het er in de toekomst (zonder omgevingsvisie) voor staat (gestippelde lijn).

In Figuur 0.3 is te zien dat het er op dit moment wisselend voor staat in de gemeente Stads kanaal. Met sommige beoordelingsaspecten gaat het goed, met anderen gaat het slecht. In Tabel 0.3 is te zien voor welke beoordelingsaspecten nog extra aandacht nodig is in de omgevingsvisie, dit zijn de beoordelingsaspecten die er slecht voor staan.

Figuur 0.3: Rad van de leefomgeving Stads kanaal in huidige situatie en autonome ontwikkeling

Algemeen beeld

Huidige situatie

De huidige staat van de fysieke leefomgeving in de gemeente Stadskanaal laat een wisselend beeld zien voor de thema's natuur, veiligheid, omgeving en klimaat. Zo gaat het binnen het thema natuur goed met het *Natuurnetwerk Nederland*. Met *biodiversiteit* gaat het minder goed en het gaat niet goed met *Natura 2000-gebieden* door stikstofdepositie. Binnen het thema veiligheid staat het er goed voor met de *verkeersveiligheid*. Er zijn meer problemen op het gebied van *externe veiligheid* door brandaandachtsgebieden en de *sociale veiligheid* staat er niet goed voor. Binnen het thema omgeving is er weinig sprake van *geurhinder* en *lichthinder*. *Geluidhinder*, met name de beleving van geluidhinder, komt vaker voor. Op sommige locaties is er sprake van een overschrijding van de WHO-advieswaarden voor fijnstof en stikstofdioxide (*luchtkwaliteit*). Binnen het thema klimaat is er weinig last van *hittestress* en *droogte*. *Wateroverlast door hemelwater* is op sommige plekken wel een probleem.

De huidige staat van de fysieke leefomgeving in de gemeente Stadskanaal laat een slechter beeld zien voor de thema's wonen, economie, duurzaamheid, mobiliteit, bodem en water, recreatie en gezondheid en welzijn. Binnen het thema wonen gaat het niet heel goed met *woningaanbod en -behoefte*. Binnen het thema economie gaat het niet heel goed met de *werkgelegenheid* en gaat het slecht met *werklocaties en bedrijventerreinen*. Binnen deze thema's geldt dat vraag en aanbod niet goed op elkaar zijn afgestemd. Binnen het thema duurzaamheid gaat het niet heel goed met *duurzame energieopwekking en energiebesparing*. Er wordt genoeg duurzame energie opgewekt om de doelen van de Europese Unie te halen, maar er is te weinig capaciteit op het elektriciteitsnetwerk. Het gaat slecht met *grondstoffen en circulariteit* en *duurzame woningen*. Inwoners hebben relatief veel afval en er wordt minder afval gescheiden. Relatief weinig woningen hebben een groen energielabel.

Binnen het thema mobiliteit gaat het niet heel goed met de *bereikbaarheid en doorstroming* en gaat het slecht met het *openbaar vervoer, het fiets- en wandelnetwerk* en *duurzame en slimme mobiliteit*. Op dit moment is er geen treinstation aanwezig in de gemeente en ontbreken delen in het fietsnetwerk.

Binnen het thema bodem en water gaat het slecht met het *grondwater* en het *oppervlaktewater*. De KRW-doelen worden niet gehaald. Binnen het thema gezondheid en welzijn gaat het niet heel goed met de *gezonde leefomgeving* en de *maatschappelijke basisvoorzieningen*. Het gaat slecht met de *gezonde leefstijl* en de *maatschappelijke deelname*. Binnen het thema recreatie gaat het niet heel goed met *vrijtijdseconomie en toerisme*.

Autonome ontwikkeling 2040

Op grond van het gevoerde beleid en trends wordt voor het merendeel van de beoordeelde aspecten een vergelijkbaarniveau dan wel een verbetering van het kwaliteitsniveau ten opzichte van de huidige situatie verwacht. Enerzijds omdat vanuit de gemeente maatregelen worden getroffen op gebied van beleidsuitvoering, anderzijds omdat vanuit provinciale of landelijke programma's gewerkt wordt aan een verbetering van het betreffende aspect.

De autonome ontwikkeling in Stadskanaal laat wisselende trends zien in de kwaliteit van de leefomgeving. Bij *werklocaties en bedrijventerreinen*, *grondwater* en *sociale veiligheid* is ook in 2040 nog sprake van een tekortschietend kwaliteitsniveau, naar verwachting op hetzelfde niveau of verslechterend ten opzichte van de huidige situatie (kwaliteitsniveau 'rood'). Voor de aspecten *grondstoffen en circulariteit*, *openbaar vervoer*, *fiets- en wandelnetwerk*, *duurzame en slimme mobiliteit*, *Natura 2000-gebieden*, *oppervlaktewater*, *gezonde leefstijl* en *maatschappelijke deelname* zijn positieve autonome trends te verwachten, maar niet voldoende om 'uit het rood' te komen. Vanuit het belang van de kwaliteit van de leefomgeving liggen bij bovengenoemde aspecten belangrijke opgaven voor de omgevingsvisie.

Het aspect *maatschappelijke basisvoorzieningen* is in de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau 'oranje' maar laten autonoom een verslechterende trend zien. Ook voor deze aspecten liggen belangrijke opgaven voor de omgevingsvisie.

Daarentegen is het aspect duurzame woningen in de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau 'rood', maar is de verwachting dat deze autonoom verbeteren naar kwaliteitsniveau 'oranje'. De aspecten *woningaanbod en -behoefte, biodiversiteit, externe veiligheid, geluidhinder, luchtkwaliteit en wateroverlast door hemelwater* zijn in de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau 'oranje', maar laten autonoom geen verandering zien.

De aspecten *werkgelegenheid, duurzame energieopwekking en energiebesparing, bereikbaarheid en doorstroming, vrijetijdseconomie en toerisme en gezonde leefomgeving* zijn in de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau 'oranje' en laten autonoom een verbetering binnen 'oranje' zien.

Tenslotte scoren de aspecten *Natuurnetwerk Nederland, verkeersveiligheid, geurhinder, lichthinder, broeikasgassen en droogte* in de huidige situatie groen en laten deze aspecten autonoom een gelijkblijvende of verbeterende trend zien binnen 'groen'. Het aspect *hittestress* scoort in de huidige situatie groen, maar laat een verslechterende trend zien binnen 'groen'.

Belangrijke aandachtspunten

De beoordelingsaspecten die in de huidige situatie en autonome ontwikkeling beoordeeld zijn met kwaliteitsniveau 'rood' en 'oranje met verslechterende trend' zijn aangemerkt als respectievelijk knelpunt en aandachtspunt. Vanuit het belang van de kwaliteit van de leefomgeving liggen bij deze aspecten belangrijke opgaven voor de omgevingsvisie. De omgevingsvisie geeft namelijk richting aan de beleidsuitvoering en daarmee de aanpak van eventuele knelpunten en/of aandachtspunten. Deze knelpunten en aandachtspunten zijn daarom in deze paragraaf toegelicht.

Knelpunten

Knelpunten zijn de aspecten die in de huidige situatie beoordeeld zijn met kwaliteitsniveau 'rood' en autonoom in het 'rood' blijven.

- **Werklocaties en bedrijventerreinen**

In de regio Oost-Groningen sprake is van een kwantitatief overschot en een kwalitatief tekort aan bedrijventerreinen. Er is ruimte beschikbaar, maar er is vooral vraag naar kleinschalig lokale bedrijventerreinen. Op Bedrijvenpark Stadskanaal is 4,1 hectare nog uitgeefbaar en wordt circa 16 hectare gebruikt als zonneweide. De gemeente Stadskanaal heeft geen actief beleid op het aantrekken en realiseren van meerdere typen werklocaties in de gemeente.

- **Grondstoffen en circulariteit**

In de gemeente Stadskanaal ligt het aantal kilogram huishoudelijk afval per inwoner hoger dan het provinciaal gemiddelde en het scheidingspercentage lager. De gemeente voldoet daarmee ook niet aan de doelen die hiervoor gesteld zijn. Wel heeft de gemeente beleid om afval af te laten nemen, waardoor er een positieve autonome ontwikkeling te zien is.

- **Openbaar vervoer**

Omdat de gemeente Stadskanaal geen station heeft, is de gemiddelde afstand tot een treinstation in de gemeente groter dan het landelijk gemiddelde. Ook de ontsluitingskwaliteit (PTAL) van de gemeente is slechter dan het landelijk gemiddelde. Er zijn wel concrete plannen voor een eigen treinstation in Stadskanaal, als onderdeel van de Nedersaksenlijn. Deze ontwikkeling zorgt voor een afname van de afstand tot een treinstation in de kern Stadskanaal, maar voor de inwoners van andere dorpen blijft de ontsluitingskwaliteit relatief laag.

- **Fiets- en wandelnetwerk**

Uit het onderzoek van de Fietzersbond komt dat de gemeente Stadskanaal op bijna alle indicatoren slechter scoort dan het landelijk gemiddelde. Ook ontbreken er schakels in het fietsnetwerk. De gemeente heeft wel beleid op het gebied van fietsers, maar niet op het gebied van wandelaars.

- **Duurzame en slimme mobiliteit**

Het aantal elektrische auto's in de gemeente Stadskanaal blijft procentueel achter op het provinciale gemiddelde. Ook het aantal (semi-)publieke laadpunten is blijft achter. Als wordt gekeken naar de manier van verplaatsing blijkt dat in de gemeente Stadskanaal minder vaak wordt gekozen voor duurzame manier van transport dan het provinciale gemiddelde. De gemeente heeft wel beleid om duurzame mobiliteit meer te stimuleren.

- **Natura 2000-gebieden**

In de gemeente Stadskanaal liggen geen Natura 2000-gebieden, maar er zijn twee gebieden net buiten de gemeentegrens. Activiteiten in de gemeente kunnen daardoor invloed kunnen hebben op deze gebieden. Het gaat om de Natura 2000-gebieden Lieftingsbroek en Drouwenerzand. Voor beide gebieden geldt dat geen enkele instandhoudingsdoelstelling zich in een gunstige staat van instandhouding bevindt en dat er sprake is van een overschrijding van de kritische depositiewaarde van stikstof. Er is beleid om de staat van instandhouding van de gebieden te verbeteren, maar het is onzeker wat er gaat gebeuren met de stikstofdepositie. De gemeente is niet verantwoordelijk voor de Natura 2000-gebieden maar kan wel keuzes maken die een positieve of negatieve invloed hebben op deze gebieden.

- **Grondwater**

De kwaliteit van het grondwater is slecht in de gemeente Stadskanaal. Er is bijna overal sprake van kwel. De gemiddelde grondwaterstand is in een deel van het bebouwde gebied gunstig, maar is op sommige plekken ook te hoog. Als gevolg van klimaatverandering zal er meer extreme neerslag vallen gedurende de winters en kan er een groter watertekort ontstaan gedurende droge en warme zomers. Dit heeft een negatieve doorwerking op de grondwaterstanden in Stadskanaal. Het beleid van de gemeente is met name gericht op communicatie.

- **Oppervlaktewater**

De gemeente Stadskanaal heeft drie KRW-waterlichamen: kanalsysteem Kanalen Hunze-Veenkoloniën, kanalsysteem Westerwolde en Mussel Aa/ Pagediep. Voor de drie waterlichamen geldt dat de chemische toestand niet voldoet en de ecologische toestand matig is. Het waterschap werkt hard om de oppervlaktewaterkwaliteit te verbeteren en de waterkwaliteit moet uiterlijk in 2027 aan de KRW-doelstelling voldoen. Klimaatverandering kan een grote negatieve invloed op de kwaliteit van het oppervlaktewater hebben.

- **Sociale veiligheid**

Sociale veiligheid bestaat uit onveiligheidsgevoelens, onveiligheidsperceptie en vermijdingsgedrag. De sociale veiligheid in de gemeente Stadkanaal is sinds 2014 minder hard gedaald dan in gemiddeld in de provincie en in weinig stedelijke gemeenten. Vermijdingsgedrag is zelfs toegenomen. De gemeente Stadskanaal heeft wel beleid op het gebied van sociale veiligheid, maar het is onduidelijk wat dit gaat doen voor onveiligheidsgevoelens, onveiligheidsperceptie en vermijdingsgedrag.

- **Gezonde leefstijl**

In de gemeente Stadskanaal ligt de ervaren gezondheid lager dan gemiddeld in de GGD-regio Groningen. Ook zijn er meer mensen met één of meer langdurige aandoeningen en meer mensen met een langdurige ziekte. De gemeente Stadskanaal heeft lokaal beleid heeft om de gezondheid van haar inwoners te verbeteren.

- **Maatschappelijke deelname**

In de gemeente Stadskanaal zijn er minder mensen lid van een (sport)vereniging of -club dan gemiddeld in de provincie. Gemiddeld meer mensen geven mantelzorg en meer jeugdigen zitten in de jeugdhulp. Vanuit de gemeente is er wel veel aandacht voor maatschappelijke deelname.

Aandachtspunten

Aandachtspunten zijn de aspecten die in de huidige situatie beoordeeld zijn met kwaliteitsniveau 'rood' en autonoom verbeteren naar 'oranje' of in de huidige situatie beoordeeld zijn met kwaliteitsniveau 'oranje' en autonoom verslechteren binnen 'oranje' of naar 'rood'.

- **Duurzame woningen**

Het percentage woningen met een groen energielabel (C of hoger) ligt in de gemeente Stadskanaal lager dan het provinciale gemiddelde. Ook het percentage woningen met zonnepanelen ligt lager dan het provinciaal gemiddelde. De gemeente Stadskanaal treft concrete maatregelen om toename van het percentage woningen met een groen energielabel te realiseren. Daarom gaat het kwaliteitsniveau van 'rood' naar 'oranje'.

- **Maatschappelijke basisvoorzieningen**

In de gemeente Stadskanaal ligt de gemiddelde afstand tot een groot deel van de voorzieningen boven het provinciale gemiddelde. Het gaat met name om onderwijs- en horecavoorzieningen. Voor een deel van de voorzieningen gericht op de gezondheid en welzijn ligt de gemiddelde afstand juist weer lager dan het provinciale gemiddelde. Door vergrijzing en veranderende behoeften in voorzieningen zal de afstand tot voorzieningen in de toekomst toenemen. De gemeente Stadskanaal heeft geen beleid dat in gaat op voorzieningen.

Hoe heeft de effectbeoordeling van de concept-omgevingsvisie invloed gehad op de omgevingsvisie?

Voordat een effectbeoordeling is gedaan op de omgevingsvisie, is een effectbeoordeling gedaan op de concept-omgevingsvisie. Hier is een aparte notitie over geschreven. De belangrijkste resultaten uit de beoordeling zijn:

- De knelpunten die niet naar verwachting worden verholpen zijn *werklocaties en bedrijventerreinen, grondstoffen en circulariteit, fiets- en wandelnetwerk, sociale veiligheid, gezonde leefstijl, openbaar vervoer, duurzame en slimme mobiliteit en oppervlaktewater*. De aandachtspunten die naar verwachting niet worden verholpen zijn *duurzame woningen* en *maatschappelijke basisvoorzieningen*.
- Voor de thema's wonen en natuur zijn er zowel kansen op positieve effecten als risico's op negatieve effecten. Voor de thema's circulariteit en veiligheid zijn er geen kansen of risico's.

De belangrijkste adviezen uit de effectbeoordeling van de concept-omgevingsvisie zijn¹:

- Voor de ambitie sociale cohesie zou de gemeente Stadskanaal kunnen zorgen voor meer kansen door bijvoorbeeld sporten toegankelijker maken voor inwoners of vrijwilligerswerk makkelijker maken.
- Voor de ambities leefomgeving en klimaat zou de gemeente Stadskanaal kunnen inzetten op het verbeteren van de sociale veiligheid of het creëren van een gezonde leefomgeving.
- Voor de ambitie klimaat zou de gemeente Stadskanaal beleid op het gebied van duurzame energieopwekking en energiebesparing kunnen toevoegen aan de omgevingsvisie.
- Voor de ambitie landbouw zou de gemeente Stadskanaal beleid toe kunnen voegen die er verder voor zorgt dat de landbouw in de gemeente verduurzaamd.

¹ De ambities die zijn beoordeeld voor de concept-omgevingsvisie zijn anders ingestoken dan de ambities die zijn beoordeeld voor de omgevingsvisie. Inhoudelijk zijn ze niet veranderd.

- Voor de ambitie cultuurhistorie zou de gemeente Stadskanaal beleid kunnen toevoegen die de cultuurhistorie in de gemeente beter beleefbaar maakt.
- Voor de ambities landschap, gezondheid en circulariteit zou de gemeente Stadskanaal kunnen kijken hoe het open Veenkoloniale landschap en het kleinschalige landschap op de zandgronden beter zichtbaar en beleefbaar kan worden gemaakt.
- Voor de ambitie gezondheid zou de gemeente Stadskanaal nog beleidsuitspraken kunnen toevoegen die zorgen voor een verbetering van de ervaren gezondheid.
- Voor de ambitie circulariteit kan de gemeente Stadskanaal de beleidsuitspraak verder uitwerken of beleid toevoegen over het reduceren van de hoeveelheid huishoudelijk afval per inwoner en het verhogen van het scheidingspercentage, bijvoorbeeld door op te nemen dat de gemeente gaat voor het halen van de landelijke norm.

Wat staat er in de omgevingsvisie?

In Tabel 0.2 staat in het kort wat het nieuwe beleid uit de omgevingsvisie is. Er is alleen gekeken naar beleid dat nieuw is en niet al in andere plannen vast ligt. Dit beleid is namelijk al beoordeeld in de foto van de leefomgeving onder de autonome ontwikkeling. Figuur 0.4 is een visuele weergave van het beleid in de omgevingsvisie.

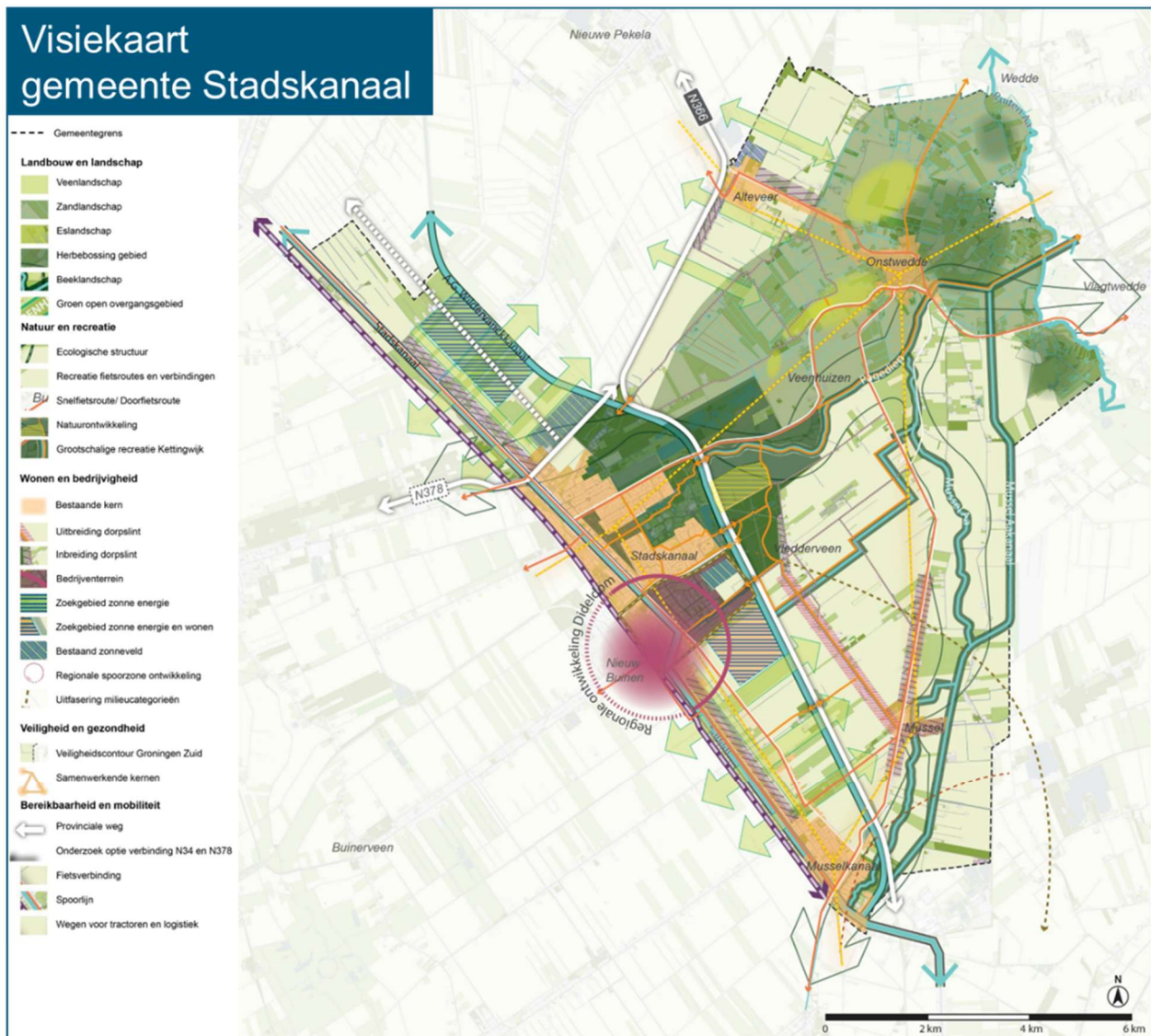
Tabel 0.2: De teksten uit de omgevingsvisie

Thema	Omgevingsvisie
Klimaat	We zetten hierbij in op kwalitatieve inrichting van de openbare ruimte met groen en voldoende aandacht voor biodiversiteit, hittestress en wateropslag. Daarmee wordt de openbare ruimte klimaatadaptief ingericht waarbij meer water wordt opgevangen en vastgehouden in natte perioden en komen er meer schaduwplekken om hittestress te voorkomen. Vanuit de gemeente stimuleren we onze inwoners om hun tuinen klimaatadaptief in te richten met meer groen en minder verharding.
Circulariteit	Bij onderhoud, reconstructies en realisatie in ons areaal stimuleren we aannemers via de aanbestedingen om grondstoffen en producten te hergebruiken om zo bij te dragen aan het doel om in 2050 volledig circulair te zijn. We volgen op het gebied van afval(scheiding) de landelijke ontwikkelingen voor de doelen en normen op dit thema.
Wonen	In Alteveer, Mussel en Onstwedde willen we de komende jaren vooral kleinschalige woningbouw realiseren passend naar de aard en karakter van het dorp en het gebied. Voor Stadskanaal en Musselkanaal is de woningbouwopgave groter. Om dit te realiseren kijken we naast inbreidingsmogelijkheden ook naar woningbouwlocaties buiten bestaande kernen. Deze planmatige woningbouw voorzien we onder meer bij het Tweede Boerendiep, de omgeving Floralaan te Musselkanaal en rondom het toekomstige treinstation in Stadskanaal nabij Mercurius Businesspark. Gezien de centrale ligging van dit treinstation beperkt planmatige woningbouw zich niet enkel tot onze gemeentegrens en kijken we ook naar Nieuw-Buinen. Als gemeente willen we sturing op de woningbouw als het gaat om type en prijsklasse en een thuis zijn voor diverse doelgroepen, van jong tot oud. Bij invulling van de woningbouwopgave kiezen we dus nadrukkelijk voor verschillende woonvormen.

Thema	Omgevingsvisie
Voorzieningen	Per kern streven we naar het behoud van de volgende basisvoorzieningen: • <u>Alteveer</u>: Basisonderwijs, sportvoorzieningen, OV-verbinding, ontmoetingslocatie • <u>Mussel</u>: Basisonderwijs, dagelijkse boodschappen, OV-verbinding, sportvoorzieningen, ontmoetingslocatie • <u>Musselkanaal</u>: Basisonderwijs, dagelijkse boodschappen, regio-overstijgende speciaalzaken, gezondheidscentra, OV-verbindingen, sportvoorzieningen • <u>Onstwedde</u>: Basis- en voortgezet onderwijs, dagelijkse boodschappen, gezondheidscentrum, culturele voorzieningen, OV-verbinding, sportvoorzieningen • <u>Stadskanaal</u>: Basis- en voortgezet onderwijs, dagelijkse boodschappen, regio-overstijgende speciaalzaken, culturele voorzieningen, horeca en amusement, gezondheidscentra, ziekenhuis, OV-verbindingen, sportvoorzieningen Waar dit nog niet het geval is willen we de aanwezige eerstelijns zorg (huisarts, apotheek, wijkverpleging, paramedici en eventueel sociale domein) concentreren in gezondheidscentra op locaties die centraal gelegen zijn en goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer. Wij willen een inclusieve en toegankelijke gemeente zijn waarbij voorzieningen en de openbare ruimte toegankelijk en veilig zijn voor iedereen ook als er sprake is van fysieke en/of mentale beperkingen.
Economie	Op Bedrijvenpark Stadskanaal en het Dideldomterrein is ruimte voor diverse soorten bedrijven. Mogelijk wordt zwaardere industrie hier op lange termijn uitgefaseerd. Bestaande bedrijven worden dan bij uitbreiding gefaciliteerd op of nabij Bedrijvenpark Zuid-Groningen, zodat de werkgelegenheid in de regio behouden blijft. Ook de vestiging van nieuwe bedrijven met een groot oppervlak en/of zwaardere industrie, agrofood en voedselverwerking worden bovenregionaal gefaciliteerd op Bedrijvenpark Zuid-Groningen. In onze gemeente richten we ons voor de MKB en maakindustrie op bestaande bedrijventerreinen en -locaties. Aangezien geen structurele problemen ten aanzien van geurhinder zijn, stellen we hiervoor geen gemeentelijk beleid op maar volgen landelijke en provinciale wet- en regelgeving. Wel gaan we verkennen welke maatregelen kunnen worden genomen om de geurhinder bij de biovergister terug te dringen.
Mobiliteit	Het treinstation op het Mercurius Businesspark richten we in als een mobiliteitshub: een verkeersknooppunt waarbij de nadruk ligt op een goede aansluiting tussen verschillende vervoersmodaliteiten. Zo wordt de omgeving rondom het stationsgebied ingericht om snel en comfortabel over te stappen op bus, fiets, auto, taxi of andere duurzame (deel)mobiliteit.
Landbouw	Groei van de (intensieve) veehouderij op ons grondgebied vinden we maatschappelijk en landschappelijk niet wenselijk, vanwege het potentiële effect op milieu, gezondheid en ook natuurdoelen en woonfuncties. Op het gebied van mest is het streven om de opslag op eigen kavel te realiseren. Wanneer er op de eigen kavel geen ruimte is, kunnen we als gemeente afwijken van bestaande regelgeving. We volgen hierbij de ontwikkelingen op landelijk en provinciaal niveau. De teelt van gewassen met een grote negatieve invloed op bodem- en waterkwaliteit en/of volksgezondheid willen we tegengaan, zoals bollen- en lelieteelt waar veel gewasbeschermingsmiddelen bij worden gebruikt. Daarom staan we als gemeente onder meer bollenteelt waar veel gewasbeschermingsmiddelen bij worden gebruikt niet toe. Dit wordt nader uitgewerkt in plannen en regels. In het buitengebied en op het boeren erf staan we bedrijvigheid toe die past in het gebied, zoals agrarische bedrijven met eventuele boerderijwinkels of campings.

Thema	Omgevingsvisie
Natuur	In de Veenkoloniën ligt een opgave om 10% groenblauwe dooradering te realiseren. De groenblauwe dooradering zorgt voor meer verbinding van natuurgebieden en versterking van de biodiversiteit. Voor de realisatie van deze opgave wordt eerst gekeken naar de gronden van de overheden en pas daarna naar realisatie op landbouwgrond. We richten ons op het isoleren van woningen en andere gebouwen. Daarbij nemen we maatregelen om diersoorten te beschermen, zoals vleermuizen en gierzwaluwen. Vanuit het Pagedal loopt een groenstructuur door het stedelijk gebied van Stadskanaal tot aan het centrum. Deze “groene long” zorgt ervoor dat ook voor de inwoners die in het verstedelijkte gebied wonen openbaar groen altijd dichtbij is. De groene long houden we groen en daarin staan we geen uitbreiding van het bebouwd oppervlak toe.
Recreatie	We willen de mogelijkheden gaan verruimen voor het starten of uitbreiden van bijvoorbeeld bed & breakfast's, kleinere campings en hotels. Wij kiezen ervoor om geen nieuwe grootschalige recreatie toe te laten buiten de bestaande plannen voor grootschalige recreatie in de Kettingwijk². De Kettingwijk houden we vrij voor grootschalige recreatie en daar staan we ook geen andere ruimtelijke bestemmingen toe. Daarom willen we meer gaan samenwerken in en met de regio op onder meer het gebied van regiomarketing en willen als gemeente goede voorwaarden scheppen om samen met de markt het aantal overnachtingen en -locaties te vergroten. Dit geeft een goede impuls aan onze horeca, recreatie, winkels en amusement. Winkels, horeca en amusement willen we clusteren, zodat er in de kernen een herkenbaar en levendig centrum is.
Veiligheid	In ons ruimtelijk beleid houden we rekening met de aandachtsgebieden en gaan zorgvuldig om met eventueel nieuwe (kwetsbare) functies binnen de veiligheidscontouren. Als gemeente willen we geen opslag of verwerking van kernafval binnen onze gemeentegrenzen.

² Dit is onderdeel van het Crisis- en herstelwetbestemmingsplan van de gemeente Stadskanaal. Hier is een MER voor uitgevoerd.

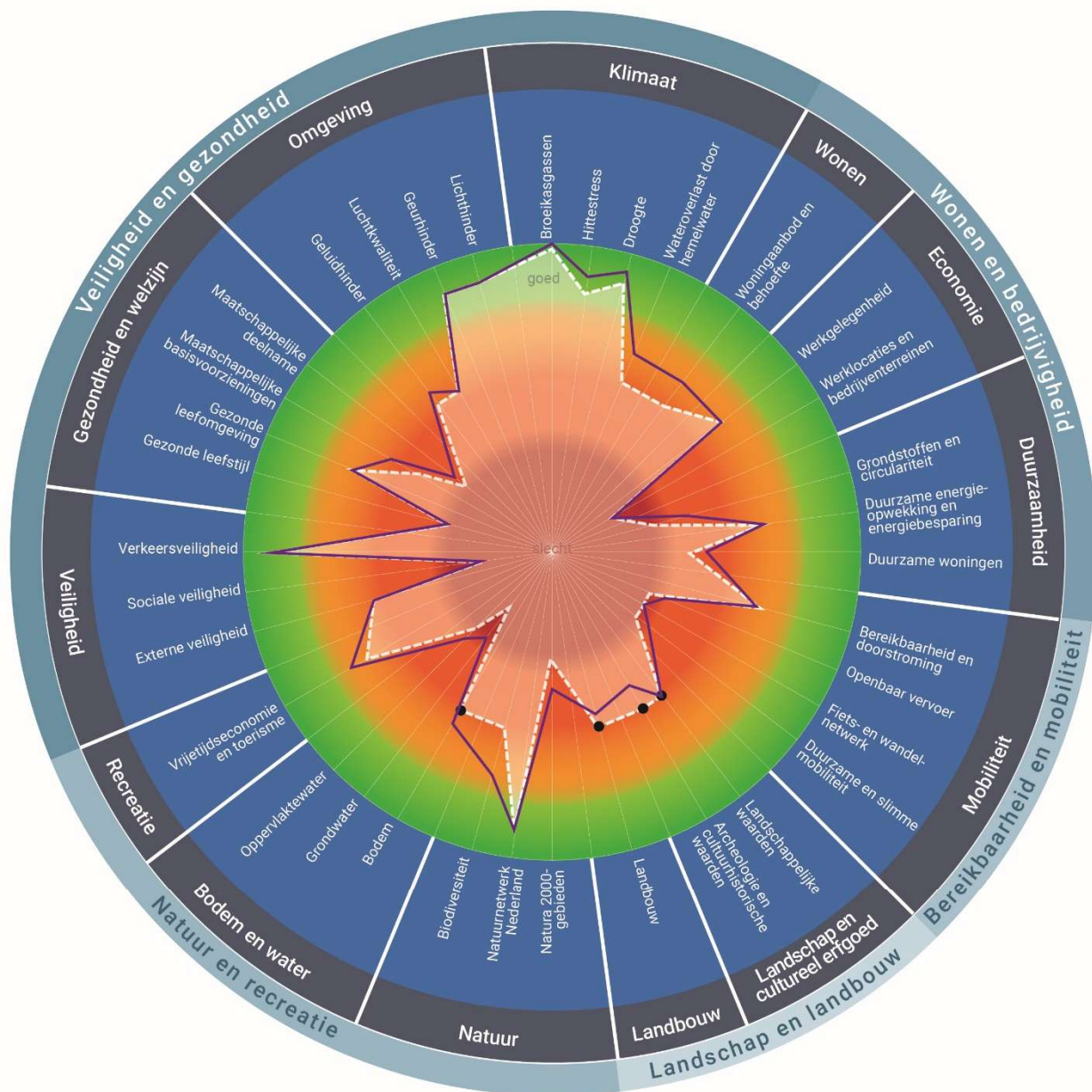

Figuur 0.4: Visiekaart van de omgevingsvisie van de gemeente Stadskanaal

Wat blijkt er uit de omgevingsvisie?

Voor de omgevingsvisie zijn er veel kansen dat het beter gaat met de gemeente Stadskanaal in 2040. Figuur 0.5 laat zien hoe de beoordelingsaspecten zich ontwikkelen door de omgevingsvisie. De witte stippellijn is hoe de gemeente Stadskanaal gaat zijn in de toekomst zonder de omgevingsvisie. De paarse lijn is hoe de gemeente Stadskanaal gaat zijn in de toekomst met de omgevingsvisie.

Rad van de Leefomgeving Stadskanaal

Legenda:

- Autonome ontwikkeling 2030
- Overwegend geen sprake van problemen/knelpunten
- Wisselend beeld / aandachtspunt
- Overwegend sprake van problemen/knelpunten
- Aspect is kwalitatief ingevuld

Omgevingsvisie:

- Effectbeoordeling ontwerp - omgevingsvisie

Figuur 0.5: Rad van de leefomgeving inclusief de effecten van de omgevingsvisie voor de gemeente Stadskanaal

De omgevingsvisie zorgt voor kansen op positieve effecten. De gemeente zet in op het uitbreiden van het aantal woningen en het toegankelijker maken van het openbaar vervoer en duurzame mobiliteit. Ook wil de gemeente zware industrie verplaatsen naar een bedrijventerrein buiten de gemeente en inzetten op mestbeleid.

Uit de foto van de leefomgeving is gekomen voor welke beoordelingsaspecten er een knelpunt is. Voor de effectbeoordeling van de omgevingsvisie is gekeken wat er met deze beoordelingsaspecten gebeurt door het nieuwe beleid. Dit is te zien in Tabel 0.3. In de tabel is te zien of het beter gaat (↑) of slechter (↓) door de omgevingsvisie.

Met de omgevingsvisie zijn er voor veel knelpunten kansen dat het beter wordt, maar dit is voor veel beoordelingsaspecten naar verwachting niet genoeg dat het knelpunt opgelost wordt. Alleen voor *grondwater* en *maatschappelijke deelname* is de verwachting dat het knelpunt een aandachtspunt wordt. De beoordelingsaspecten *werklocaties*, *fiets- en wandelnetwerk*, *sociale veiligheid* en *gezonde leefstijl* blijven gelijk. Deze knelpunten blijven naar verwachting ook bestaan.

Tabel 0.3: Effecten op de knelpunten voor het definitief voorkeursalternatief

Knelpunten	Kwaliteitsniveau	Omgevingsvisie
Werklocaties en bedrijventerreinen	=	=
Grondstoffen en circulariteit	↗	↑
Openbaar vervoer	↗	↑
Fiets- en wandelnetwerk	↗	=
Duurzame en slimme mobiliteit	↗	↑
Natura 2000-gebieden	↗	↑
Grondwater	=	↑
Oppervlaktewater	↗	↑
Sociale veiligheid	=	=
Gezonde leefstijl	↗	=
Maatschappelijke deelname	↗	↑

Ook is gekeken naar de beoordelingsaspecten die uit de foto zijn gekomen als aandachtspunt (zie Tabel 0.4). Ook voor de twee aandachtspunten zijn er kansen dat het beter wordt, maar het is naar verwachting niet genoeg dat het aandachtspunt opgelost wordt.

Tabel 0.4: Effecten op de aandachtspunten voor het definitief voorkeursalternatief

Aandachtspunten	Kwaliteitsniveau		Omgevingsvisie
Duurzame woningen	Nu ↗	Toekomst	↑
Maatschappelijke basisvoorzieningen	↘		↑

Door het beleid uit de omgevingsvisie ontstaan er geen nieuwe knelpunten of beoordelingsaspecten.

Verder zijn er nog de kwalitatieve beoordelingsaspecten (zie Tabel 0.5). De omgevingsvisie zorgt niet voor kansen en risico's voor landschappelijke waarden. Voor archeologie en cultuurhistorische waarden en landbouw zijn er risico's, omdat deze botsen met ruimtelijke ontwikkelingen, zoals woningbouw. Verder zijn er kansen voor bodem door het reguleren van gewasbeschermingsmiddelen en mestopslag.

Tabel 0.5: Kwalitatieve beoordelingsaspecten

Kwalitatieve beoordelingsaspecten	Omgevingsvisie
Landschappelijke waarden	=
Archeologie en cultuurhistorische waarden	↓
Landbouw	↓
Bodem	↑

Wat zijn de gevolgen voor de natuur?

De omgevingsvisie kan een negatief effect hebben op natuur. Daarom is een Passende Beoordeling Natura 2000 gemaakt. Deze doet onderzoek naar de effecten van de omgevingsvisie op de Natura 2000-gebieden Lieftingsbroek en Drouwenerzand. In Tabel 0.6 zijn de resultaten van de Passende Beoordeling opgenomen. De risico's hebben betrekking op stikstofdepositie en recreatiedruk.

Aangezien stikstofdepositie (huidig, autonoom) een knelpunt is voor twee omliggende Natura 2000-gebieden (Lieftingsbroek en Drouwenerzand) en een kleine toename al een significant negatief effect kan veroorzaken, is cumulatie met betrekking tot stikstofdepositie een belangrijk aandachtspunt. De gemeente Stadskanaal heeft in haar Omgevingsvisie ook beleidsuitspraken die leiden tot een afname aan stikstofdepositie, zoals maatregelen die duurzame vormen van vervoer bevorderen.

Bij de verdere uitwerking van het nieuwe beleid moet integraal aandacht zijn voor ontwikkelingen die kunnen leiden tot een verhoogde milieudruk binnen Natura 2000-gebieden. Door een integrale aanpak en de projectscope van een ontwikkeling zo in te steken dat ook maatregelen om stikstofdepositie te verminderen worden betrokken bij de ontwikkeling (interne saldering) kan een significant negatief effect voorkomen worden.

Tabel 0.6: Uitkomsten Passende Beoordeling

Beleidsuitspraak		Risico's op negatief effect Natura 2000		Aandachtspunten bij nadere uitwerking beleid (mitigatie)	Eindbeoordeling
		Lieftingsbroek	Drouwenerzand		
3	Wonen	Groot risico op significant negatief effect door een toename van stikstofdepositie	Groot risico op significant negatief effect door een toename van stikstofdepositie	Emissieloze mobiliteit stimuleren. Indien nodig kan (intern of extern) gesaldeerd worden.	(Significant) negatief effect is te voorkomen.
4	Voorzieningen	Klein risico op significant negatief effect door verhoogde recreatiedruk	Klein risico op significant negatief effect door verhoogde recreatiedruk	Emissieloze mobiliteit stimuleren. Indien nodig kan (intern of extern) gesaldeerd worden.	(Significant) negatief effect is te voorkomen.

Beleidsuitspraak		Risico's op negatief effect Natura 2000		Aandachtspunten bij nadere uitwerking beleid (mitigatie)	Eindbeoordeling
		Lieftingsbroek	Drouwenerzand		
7	Landbouw	Risico op significant negatief effect door een toename van stikstofdepositie en mogelijke toename van milieudruk.	Risico op significant negatief effect door een toename van stikstofdepositie en mogelijke toename van milieudruk.	Uitwerking van de gebieden waar functieverandering aan de orde is, met het doel om de milieudruk op natuurgebieden te verminderen.	(Significant) negatief effect is te voorkomen.
9	Recreatie	Risico op significant negatief effect door een toename van stikstofdepositie en mogelijke toename van milieudruk.	Risico op significant negatief effect door een toename van stikstofdepositie en mogelijke toename van milieudruk.	Emissieloze mobiliteit stimuleren. Indien nodig kan (intern of extern) gesaldeerd worden.	(Significant) negatief effect is te voorkomen.

Hoe past al het nieuwe beleid uit de omgevingsvisie in de ruimte?

Er is maar weinig ruimte in een gemeente. Al het beleid voor de toekomst moeten wel in die ruimte passen. Beleid kan elkaar versterken. Dit wordt kansen op synergie genoemd. Beleid kan elkaar ook in de weg zitten. Dit wordt risico's op strijdigheid genoemd. In het OER is getoetst of al het beleid past met de zogenaamde botsproeven.

Voor het beleid op de thema's klimaat en voorzieningen zijn er alleen kansen op synergie. Voor klimaat is er een kans op synergie met wonen, economie en natuur. Woonwijken en bedrijventerreinen kunnen groen ingericht worden en een groene inrichting versterkt de natuur. Voor voorzieningen is er een kans op synergie met wonen en recreatie. Nieuwe woningen houden het voorzienaanbod rendabel en het groeien van de vrijetijdseconomie versterkt voorzieningen.

Voor het thema natuur zijn er meer kansen op synergie dan risico's op strijdigheid. Er zijn kansen op synergie met klimaat en landbouw, maar er is een risico op strijdigheid met recreatie. Kansen met landbouw ontstaan doordat wordt ingezet op toekomstbestendige en natuurinclusieve landbouw. Risico's ontstaan doordat recreatie in natuur is toegestaan, wat de natuur kan verstoren.

Voor de thema's wonen, economie, landbouw en recreatie zijn er evenveel kansen op synergie als risico's op strijdigheden. Voor wonen zijn er kansen met klimaat en voorzieningen, maar risico's met economie en landbouw. Voor economie zijn er kansen met klimaat, maar risico's met wonen. Voor landbouw zijn er kansen met natuur, maar risico's met wonen. Deze risico's ontstaan omdat bedrijventerreinen en landbouw moeten wijken voor nieuwe woningen. Voor recreatie zijn er kansen met voorzieningen, maar risico's met natuur.

Voor de thema's circulariteit, mobiliteit en veiligheid zijn er geen kansen op synergie en geen risico's op strijdigheden.

Haalt de gemeente Stadkanaal de ambities?

In de omgevingsvisie van de gemeente Stadkanaal staan zeven ambities voor de toekomst (zie Tabel 0.1). Het nieuwe beleid uit de omgevingsvisie zouden moeten helpen om de ambities te halen. Dit is getoetst in het OER. Eerst is gekeken welke beoordelingsaspecten bij de ambitie passen. Op basis van de beoordeling op kansen en risico's is vervolgens gekeken of het genoeg is om de ambities te halen. Dit is te zien in Tabel 0.7.

De score is:

- Er is een kans dat het beoordelingsaspect helpt de ambitie te halen
- Er zijn kansen en risico's, dus het is niet duidelijk of het beoordelingsaspect helpt de ambitie te halen
- Er is een risico dat het beoordelingsaspect ervoor zorgt dat de gemeente de ambitie niet haalt

Tabel 0.7: Het halen van de ambities voor de gemeente Stadkanaal

Ambitie		Beoordelingsaspect	Omgevingsvisie
1	Voldoende en kwalitatief goed woningaanbod voor iedere doelgroep in een groene en gezonde leefomgeving	Woningaanbod en -behoefte	
		Duurzame woningen	
		Externe veiligheid	
		Geluidhinder	
		Luchtkwaliteit	
		Geurhinder	
		Lichthinder	
		Hittestress	
		Wateroverlast door hemelwater	
2	Optimaal ruimtegebruik en minimaliseren aantasting van het (open) landschap	Landschappelijke waarden	
		Landbouw	
3	Waardering voor landschap, natuur en cultuurhistorie	Archeologie en cultuurhistorische waarden	
		Natura 2000-gebieden	
		Natuurnetwerk Nederland	
		Biodiversiteit	
		Bodem	
		Grondwater	
		Oppervlaktewater	
		Vrijetijdseconomie en toerisme	
		Droogte	

Ambitie		Beoordelingsaspect	Omgevingsvisie
4	Bereikbare kernen en stimuleren duurzame vormen van mobiliteit	Bereikbaarheid en doorstroming	😊
		Openbaar vervoer	😊
		Fiets- en wandelnetwerk	😊
		Duurzame en slimme mobiliteit	😊
		Verkeersveiligheid	😊
5	Samenwerkende kernen en regio, Stadskanaal als centrum voor maakindustrie	Werkgelegenheid	😊
		Werklocaties en bedrijventerreinen	😊
6	Focus op leefbaarheid en toekomstbestendige (basis)voorzieningen	Sociale veiligheid	😊
		Gezonde leefstijl	😊
		Gezonde leefomgeving	😊
		Maatschappelijke basisvoorzieningen	😊
		Maatschappelijke deelname	😊
7	Duurzaamheid en circulariteit	Grondstoffen en circulariteit	😊
		Duurzame energieopwekking en energiebesparing	😊
		Broeikasgassen	😊

Voor de eerste vier ambities zijn er zowel kansen als risico's. Alleen voor ambitie 2 zijn er meer risico's dan kansen, waardoor deze ambitie naar verwachting niet wordt gehaald. Voor de andere drie ambities zijn er meer kansen dan risico's, maar het is onzeker of de ambitie behaald wordt. Verdere uitwerking van het nieuwe beleid in programma's zal dit moeten uitwijzen. Voor ambitie 7 zijn er meer kansen dan risico's, maar het verschil is klein, waardoor deze ambitie naar verwachting niet wordt gehaald.

Voor ambitie 6 zijn er enkel kansen, maar het zijn een aantal kleinere kansen, waardoor het onzeker is of de ambitie behaald wordt. Ook hiervoor geldt dat dit afhankelijk is van de verdere uitwerking in programma's.

Voor ambitie 5 zijn er geen beleidsuitspraken die effecten hebben. Deze ambitie wordt daarom naar verwachting niet gehaald.

Wat kan de gemeente Stadskanaal doen om de negatieve effecten tegen te gaan?

De beoordelingsaspecten *werklocaties en bedrijventerreinen, grondstoffen en circulariteit, openbaar vervoer, fiets- en wandelnetwerk, duurzame en slimme mobiliteit, oppervlaktewater, sociale veiligheid en gezonde leefstijl* zijn knelpunten die niet opgelost worden door de omgevingsvisie. Maatregelen kunnen ervoor zorgen dat een risico zo klein mogelijk is of een kans wordt. Dit heten mitigerende maatregelen. De mitigerende maatregelen die worden genoemd in het OER staan beschreven in hoofdstuk 11.

Tabel 0.8: Mitigerende maatregelen voor de omgevingsvisie Stadskanaal

Knelpunt	Mitigerende maatregelen
Werklocaties en bedrijventerreinen	In de omgevingsvisie staat geen beleid voor het creëren van nieuwe werklocaties of bedrijventerreinen. Zwaar industriële bedrijvigheid wordt gestimuleerd te verhuizen naar Bedrijvenpark Zuid-Groningen, maar er komt geen extra ruimte beschikbaar voor nieuwe bedrijventerreinen. Omdat de gemeente wil inzetten op woningen in het gebied, is dit mogelijk ook niet wenselijk. De gemeente kan daarom met de regio kijken hoe verdere samenwerking kan zorgen voor meer ruimte voor werklocaties en bedrijventerreinen. Mogelijke oplossing is om te kijken naar het optoppen van bestaande bedrijventerreinen om zo meer ruimte te creëren voor middel- en kleine bedrijvigheid, aansluitend bij de kwalitatieve vraag.
Grondstoffen en circulariteit	De gemeente wil de landelijke ontwikkelingen volgen op het gebied van afval(scheiding). Dit is naar verwachting niet voldoende om het knelpunt te verhelpen. Hiervoor kan de gemeente inzetten op een strenger beleid. Om een toename van de hoeveelheid (rest)afval van zowel woningen als voorzieningen te voorkomen kunnen aan de voorkant randvoorwaarden gesteld worden. Er zijn verschillende randvoorwaarden mogelijk. Deze randvoorwaarden kunnen opgenomen worden in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) zoals circulair inkopen. Circulair inkopen betreft producten die bijvoorbeeld achteraf makkelijk te scheiden zijn of biologisch afbreekbaar zijn. Daarnaast kunnen er eisen gesteld worden aan horeca en evenementen door deze op te nemen in de vergunningseisen. Aan de achterkant kan de gemeente invloed uitoefenen door afvalinzameling te bundelen en daar eisen aan te stellen.
Openbaar vervoer	Hoewel de toegankelijkheid tot openbaar vervoer naar verwachting verbetert, is het niet genoeg om het knelpunt op te lossen. De gemeente gaat niet over de inzet van bussen in de gemeente, maar kan het belang van een goede toegankelijkheid tot openbaar vervoer wel bij de provincie onder de aandacht brengen. De gemeente kan zelf het gebruik van openbaar vervoer promoten door bijvoorbeeld actieve communicatie over de reistijd met het openbaar vervoer versus de auto.
Fiets- en wandelnetwerk	In de omgevingsvisie zet de gemeente niet met nieuw beleid in op het verbeteren van het fiets- en wandelnetwerk. Enkel onderhoud (autonoom) wordt niet gezien als genoeg verbetering van het fiets- en wandelnetwerk. Daarom kan de gemeente kijken waar het ontbrekende schakels kunnen worden toegevoegd, zodat de verbinding tussen de kernen verbetert. Daarnaast kan de gemeente ook onderzoeken of drukke fietsroutes vrijliggend gemaakt kunnen worden als dit nog niet het geval is.
Duurzame en slimme mobiliteit	Met de komst van een mobiliteitshub met daarin ruimte voor deelmobiliteit, zijn er wel kansen voor een verbetering. Het wordt echter niet beschouwd als genoeg om het knelpunt op te lossen. De gemeente kan bij de realisatie van een nieuwe woonwijk inzetten op het realiseren van deelmobiliteit en oplaadpunten voor elektrische voertuigen, ook om zo de parkeerdruk en de uitstoot van emissies tegen te gaan. Om dit knelpunt op te lossen is het van belang dat deelmobiliteit en oplaadpunten voor elektrische voertuigen in de gehele gemeente beschikbaar worden.

Knelpunt	Mitigerende maatregelen
Oppervlaktewater	Het verminderen van gewasbeschermingsmiddelen en het reguleren van mestopslag zorgt voor kansen voor verbetering van de kwaliteit van het oppervlaktewater, maar dit wordt niet gezien als genoeg om het knelpunt op te lossen. Om dit te bereiken kan de gemeente inzetten op een strenger beleid in de regulatie, bijvoorbeeld door regels en maatregelen op te nemen in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) die betrekking hebben op gemengde overstorten en de kwaliteit van 'zwemwater'.
Sociale veiligheid	In de omgevingsvisie is geen beleid dat invloed heeft op de sociale veiligheid. De sociale veiligheid kan worden verbeterd door onveiligheidsgevoelens bij de inwoners af te laten nemen. Hiervoor zal ook afstemming met de Veiligheidsregio nodig zijn, gezien de drugsproblematiek op het platteland.
Gezonde leefstijl	In de omgevingsvisie is geen beleid dat invloed heeft op de gezonde leefstijl. Om actief in te kunnen zetten op het bevorderen van een gezonde leefstijl moet de gemeente in samenwerking met de GGD Groningen inzetten op bewustwording onder inwoners. Welke manier het beste geschikt is zal uit nader onderzoek moeten blijken.

Wat komt er hierna?

Bij de Omgevingswet is de gemeente verplicht de effecten van haar nieuwe beleid te meten en te beoordelen. Dit heet monitoring en evaluatie. Met de informatie kan de gemeente een nieuwe omgevingsvisie beter maken. Dit heet een beleidscyclus (zie Figuur 0.6).

Figuur 0.6: Beleidscyclus bij de omgevingsvisie

De beleidscyclus voor de omgevingsvisie bestaat uit vier stappen:

1. De gemeente maakt de omgevingsvisie.
2. Van de omgevingsvisie maakt de gemeente omgevingsprogramma's. Een omgevingsprogramma heeft ambities voor een onderdeel van de omgevingsvisie, bijvoorbeeld de energietransitie. Het omgevingsprogramma beschrijft een plan om deze ambities te halen. Dit gebeurt met projecten en maatregelen. Ook beschrijft een omgevingsprogramma hoe de gemeente dit meet. Van de omgevingsprogramma's maakt de gemeente een omgevingsplan. Hierin staan alle regels voor bijvoorbeeld bouwen, milieu, erfgoed en waterbeheer.
3. Daarna voert de gemeente de plannen uit.
4. Aan het einde kijkt de gemeente of de ambities uit de omgevingsvisie en de omgevingsprogramma's zijn gehaald. Dit wordt gedaan op de manier die de gemeente al had gekozen. De resultaten gebruikt de gemeente om een nieuwe omgevingsvisie te maken. Als ambities niet gehaald zijn, kan de gemeente hier meer aandacht aan geven.

Na vier jaar begint de beleidscyclus weer bij stap 1 met een nieuwe versie of een update van de omgevingsvisie.

Het meten en beoordelen van het nieuwe beleid verzorgt de gemeente met de beoordelingsaspecten uit het OER. Hiervoor gebruikt de gemeente dezelfde bronnen. Als er nieuwe bronnen beschikbaar zijn, kijkt de gemeente of dit handig is.

1 **Waarom een omgevingsvisie en een OER?**

1.1 **Omgevingsvisie gemeente Stadskanaal**

De gemeente Stadskanaal werkt momenteel aan de vernieuwing van haar omgevingsbeleid, specifiek de omgevingsvisie. Deze is verplicht onder de nieuwe Omgevingswet en wordt in 2025 vastgesteld. De omgevingsvisie beschrijft hoe de fysieke leefomgeving in de gemeente Stadskanaal zich op de langere termijn ontwikkelt en wat de gemeente daar op hoofdlijnen aan wil doen. In de Omgevingswet is de omgevingsvisie hét instrument om samenhang in het beleid voor de fysieke leefomgeving aan te brengen. De omgevingsvisie is een strategische beleidsvisie waarin opgaven en ambities voor de leefomgeving zijn opgenomen voor de lange termijn (2040) en richtinggevende keuzes op hoofdlijnen waarmee de gemeente invulling wil geven aan het behalen van de ambities. Verdere uitwerking van die keuzes vindt na vaststelling van de omgevingsvisie plaats in instrumenten zoals bijvoorbeeld het omgevingsplan en programma's.

1.2 **Waarom een OER?**

De gemeente Stadskanaal wil de gevolgen van het nieuwe omgevingsbeleid uit de omgevingsvisie op de leefomgeving in beeld brengen. Daarom is er bij de omgevingsvisie een Omgevingseffectrapport (OER) opgesteld. Het OER levert de informatie die nodig is om een zorgvuldig besluit te nemen over de omgevingsvisie. Daarbij zijn alle relevante belangen meegewogen. Ook beschrijft en verantwoordt het OER de resultaten van dit proces.

De omgevingswet schrijft voor in welke gevallen voor een plan of programma de procedure voor de milieueffectrapportage doorlopen moet worden. Hiervoor gelden twee sporen:

- Het plan of programma is kaderstellend.
- Voor het plan of programma is een passende beoordeling nodig.

De wet beschrijft wanneer een plan of programma kaderstellend is, dit is het geval wanneer:

- Het plan of programma voldoende gedetailleerde regels bevat over de inhoud, voorbereiding en (praktische) uitvoering van projecten;
- Het plan of programma regels bevat die handelen over ligging, aard, omvang en gebruiksvoorwaarden van projecten; die regels moeten van belang zijn voor mogelijk optredende milieugevolgen;

Voor puur indicatieve plannen geldt dat deze niet als kaderstellend gezien wordt.

Het kan ook zijn dat in de omgevingsvisie beleid staat wat mogelijk verstorend is voor de natuur in Natura 2000-gebieden. Dit zijn gebieden die op Europees niveau beschermd zijn. Als onduidelijk is hoe groot de mogelijke gevolgen zijn voor dit gebied, moet hier onderzoek naar gedaan worden. Dit onderzoek heet een Passende Beoordeling. Voor de gemeente Stadskanaal wordt een Passende Beoordeling uitgevoerd. Deze is onderdeel van het OER.

Als een mer bij een omgevingsvisie verplicht is, dan moet de uitgebreide mer-procedure doorlopen worden. Er wordt dan een milieueffectrapport (MER) opgesteld, dat met de ontwerp-omgevingsvisie ter inzage gaat en waar de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie mer) een advies over moet geven. Een MER bij de omgevingsvisie wordt OER genoemd. Hoe dit zit is uitgelegd in onderstaand kader.

Wat is mer, wat is MER en wat is OER?

Mer staat voor 'milieueffectrapportage' en is de procedure waarbinnen een MER wordt opgesteld.

MER staat voor 'milieueffectrapport' en bevat de resultaten van het onderzoek naar de (milieu)effecten binnen een mer. De toevoeging 'plan' (planMER) wil zeggen dat het om een MER voor een plan gaat, zoals een omgevingsvisie.

De omgevingsvisie bevat de menselijke leefomgeving als geheel, dus zowel fysiek, economisch als sociaal. Dit vraagt om een breder georiënteerd proces dan een traditioneel MER. OER staat voor 'omgevingseffectrapport', waarin naast de milieueffecten ook andere omgevingseffecten, zoals sociale en economische, in beeld worden gebracht. We spreken daarom hier niet over een planMER maar over een OER. Voor de juridische juistheid wordt nog wel gesproken van een mer-procedure.

De omgevingsvisie beschrijft de ambities van de gemeente en wat de gemeente op hoofdlijnen gaat doen om die ambities te halen (het nieuwe beleid). Het OER beschrijft:

- De kwaliteiten van de leefomgeving (de huidige situatie en autonome ontwikkeling);
- De gevolgen van het beleid op de leefomgeving, en;
- Of het beleid bijdraagt aan het halen van de gestelde ambities.

Bij de uitwerking van de omgevingsvisie heeft de gemeente ingezet op een proces met interactie tussen het uitwerken van de omgevingsvisie en het opstellen van het OER. Dit wordt een ontwerpend-OER genoemd. De interactie tussen beide bestaat uit regelmatige wederzijdse terugkoppeling tussen de beleidsontwikkeling aan de ene kant (omgevingsvisie) en de gevolgen ervan voor de leefomgeving aan de andere kant (mer).

Op deze manier is het OER gebruikt om het beleid aan te scherpen en om beleidskeuzes te maken en aan te scherpen. De gemeente wil het OER ook gebruiken als basis voor het monitoren en bijsturen van het beleid tijdens de uitvoering.

1.3 De mer-procedure

In het OER zijn op basis van de mer-procedure de gevolgen van de omgevingsvisie op de leefomgeving in beeld gebracht. Die informatie moet gebruikt worden bij de besluitvorming over de omgevingsvisie. De mer-procedure is gebaseerd op Europese regelgeving. Het doel van mer is het bieden van voldoende informatie waarmee de gemeente Stadskanaal het milieu- en leefomgevingsbelang volwaardig en vroegtijdig in de plan- en besluitvorming over de omgevingsvisie kan betrekken. De mer-procedure voor de omgevingsvisie is verlopen in lijn met de wettelijke vereisten, deze is als volgt:

1. Kennisgeving van het voornemen door bevoegd gezag

De mer-procedure is gestart met het delen van een kennisgeving voornemen met betrokken partijen. De kennisgeving voornemen is gedeeld met relevante partijen³.

2. Opstellen OER en Passende Beoordeling

Vervolgens is het OER opgesteld. Omdat significante negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden in de omgeving van Stadskanaal op voorhand niet konden worden uitgesloten, is er een Passende Beoordeling uitgevoerd voor de ontwerp-omgevingsvisie (zie hoofdstuk 9 van dit OER). De Passende Beoordeling is een bijlage bij het OER (zie bijlage 6).

³ De volgende partijen zijn geraadpleegd: Provincie Groningen, Provincie Drenthe, Gemeente Aa en Hunze, Gemeente Borger-Odoorn, Gemeente Pekela, Gemeente Veendam, Gemeente Westerwolde, Omgevingsdienst Groningen, Veiligheidsregio Groningen, GGD Groningen, LTO Noord, Staatsbosbeheer, Enexis, TenneT, Natuur en Milieufederatie Groningen, Natuurmonumenten, VNO-NCW MKB Noord, Waterbedrijf Groningen, Waterschap Hunze en Aa's, Menzis, Ondernemersvereniging Musselkanaal, Noorderpoort (mbo), Ubbo Emmius MKB 5 Managementadvies, Handelsvereniging Onstwedde, HOM Mussel, Huurdersvereniging De Koepel, Woonservice, Treant, Landbouwvereniging Ceres, Lefier en Centrum Stadskanaal.

3. Ter inzage leggen OER en ontwerp-omgevingsvisie

Het OER wordt begin 2025 samen met de ontwerp-omgevingsvisie zes weken ter inzage gelegd. Iedereen heeft in deze zes weken de gelegenheid zienswijzen in te dienen. De Commissie voor de milieueffectrapportage toetst in deze periode de kwaliteit van het OER en beoordeelt of de juiste (milieu)informatie aanwezig is om een besluit over de omgevingsvisie te kunnen nemen.

4. Besluit en vervolg

De omgevingsvisie en het OER worden vastgesteld door het bevoegd gezag, de gemeenteraad van de gemeente Stadskanaal.

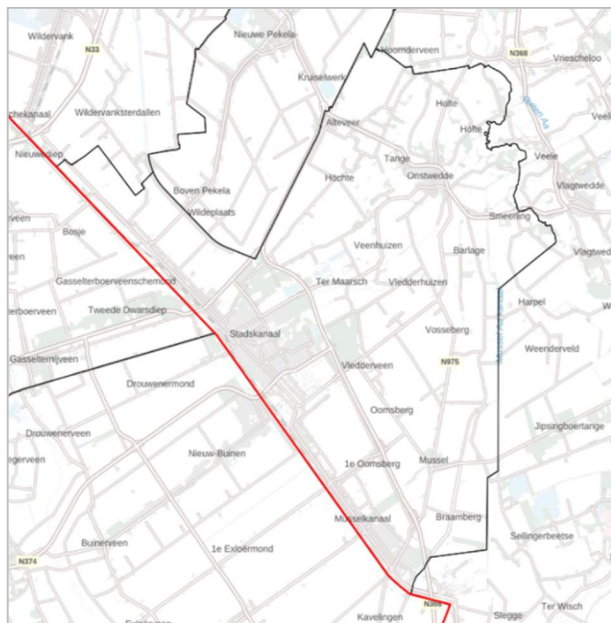
1.4 Leeswijzer

Dit OER bestaat uit de volgende hoofdstukken:

- Hoofdstuk 2: De gemeente Stadskanaal: hoe, waar en wat?
- Hoofdstuk 3: Waar gaat de omgevingsvisie over en hoe is deze tot stand gekomen?
- Hoofdstuk 4: Hoe is de OER gemaakt?
- Hoofdstuk 5: Wat staat er in de foto van de leefomgeving?
- Hoofdstuk 6: Wat is de ontwerp-omgevingsvisie?
- Hoofdstuk 7: Wat zijn de gevolgen van de ontwerp-omgevingsvisie?
- Hoofdstuk 8: Wat zijn de gevolgen voor Natura 2000-gebieden?
- Hoofdstuk 9: Is het beleid in de ontwerp-omgevingsvisie consistent?
- Hoofdstuk 10: Draagt de ontwerp-omgevingsvisie bij aan het halen van de ambities?
- Hoofdstuk 11: Welke mitigerende maatregelen zijn mogelijk?
- Hoofdstuk 12: Wat komt er na het OER?

2 De gemeente Stadskanaal: hoe, waar en wat?

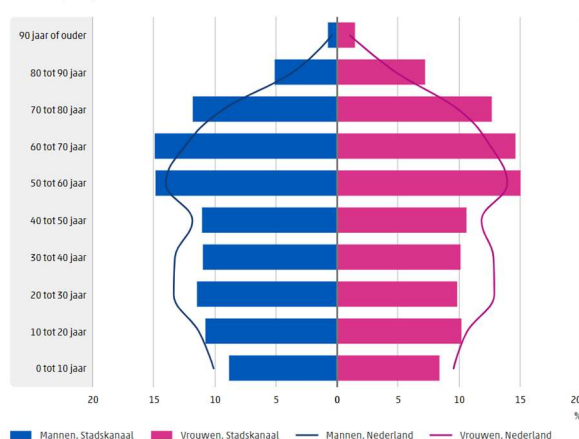
De gemeente Stadskanaal ligt in de provincie Groningen, vlak bij de Duitse grens, en is ontstaan op 1 januari 1969 door de samenvoeging van de voormalige gemeente Onstwedde en een deel van de voormalige gemeente Wildervank. De gemeente Stadskanaal is onderdeel van de regio Oost-Groningen, samen met de gemeenten Veendam, Pekela en Westerwolde. De gemeente heeft een totaaloppervlakte van 11.994 hectare, waarvan 11.763 hectare land en 231 hectare water [Alle cijfers, 2024]

Figuur 2.1: Kaart gemeente Stadskanaal [Atlas Leefomgeving, 2024]

De gemeente Stadskanaal bestaat uit de plaatsen Alteveer, Berlage, Blekslage, Braamberg, Ceresdorp, Hóchte, Holte, Horsten, Kopstukken, Mussel, Musselkanaal, Onstwedde, Oomsberg, Smeerling, Stadskanaal, Sterenborg, Tange, Ter Maarsch, Ter Wupping, Veenhuizen, Vledderhuizen, Vledderveen, Vosseberg en Wessinghuizen (zie Figuur 2.1).

De gemeente wordt verbonden met de omliggende gemeenten door de provinciale wegen N365, N366, N374 en N378. Er lopen geen snelwegen door de gemeente. Er bevindt zich geen actieve treinverbinding in de gemeente, wel de museumspoorlijn STAR tussen Stadskanaal en Veendam. De stadskern Stadskanaal is een regionaal knooppunt voor het openbaar vervoer waar buslijnen uit onder meer Winschoten, Onstwedde, Emmen, Hoogezand, Groningen, Gieten en Sellingen bij elkaar komen.

Figuur 2.2: Leeftijdsopbouw gemeente Stadskanaal [CBS, 2024c]

In 2024 had de gemeente Stadskanaal 32.013 inwoners. De meeste inwoners zijn ouder dan 50 jaar, meer dan gemiddeld in Nederland. Het aantal inwoners jonger dan 50 jaar ligt onder het landelijk gemiddelde (zie Figuur 2.2). De verhouding man en vrouw is nagenoeg gelijk [CBS, 2024c]. Verder is in de gemeente sprake van een krimp van -3,8 per duizend inwoners. De prognose voor tussen 2021 en 2035 is dat de gemeente verder krimpt met 6,75% [CBS, 2024d].

Er wonen 14.765 huishoudens in de gemeente Stadskanaal [Alle Cijfers, 2024]. In de gemeente Stadskanaal bestaat, in 2024, 17,6% van de huishoudens uit alleenwonenden, 23,4% van de huishoudens zijn eenoudergezinnen en 15,1% van de huishoudens zijn gezinnen met drie of meer

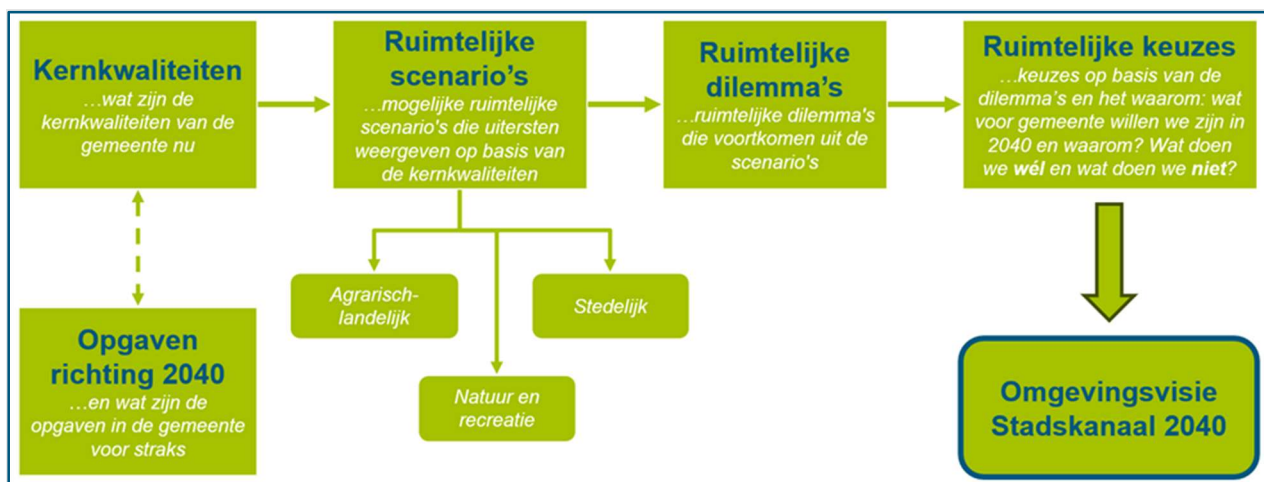
kinderen [CBS, 2024e]. De gemiddelde dichtheid van adressen is 840 adressen per km² [Alle Cijfers, 2024].

3 Waar gaat de omgevingsvisie over en hoe is deze gemaakt?

3.1 Totstandkoming van de omgevingsvisie

In de omgevingsvisie legt de gemeente Stadskanaal haar ambities en beleidsdoelen vast voor de fysieke leefomgeving. Het is een visie voor de lange termijn, 2040 en verder. Ruimtelijke keuzes die nu worden gemaakt, hebben voor vele jaren invloed op de ruimtelijke inrichting van de gemeente. Het is daarom belangrijk om te bepalen wat voor gemeente Stadskanaal wil zijn en alle keuzes daaraan te laten bijdragen. De nieuwe omgevingsvisie is een navolging op het Structuurplan uit 1998 en de sinds 2017 bestaande koers 'Stadskanaal Koersvast, Nait soezen, moar doun'. Dit laatste document wordt verder uitgewerkt richting de omgevingsvisie.

De gemeente Stadskanaal heeft bij het opstellen van de nieuwe omgevingsvisie als eerste de kernkwaliteiten van de gemeente bepaald (voor het proces, zie Figuur 3.1). Dit vormt de basis voor de omgevingsvisie. Het uitgangspunt dat is dat zij haar kernkwaliteiten wil behouden en versterken en water en bodem sturend laten zijn bij keuzes.

Figuur 3.1: Proces van de omgevingsvisie Stadskanaal

3.2 De inhoud van de omgevingsvisie

De gemeente vindt het belangrijk om iedereen een thuis te bieden. Daarom wil zij zich inzetten op:

- Voldoende en kwalitatief goed woningaanbod voor iedere doelgroep in een groene en gezonde leefomgeving;
- Optimaal ruimtegebruik en minimaliseren aantasting van het (open) landschap;
- Waardering voor landschap, natuur en cultuurhistorie;
- Bereikbare kernen en stimuleren duurzame vormen van mobiliteit;
- Samenwerkende kernen en regio, centrum voor maakindustrie;
- Focus op leefbaarheid en toekomstbestendige (basis)voorzieningen.

De omgevingsvisie is opgebouwd op basis van een vijftal hoofdthema's:

- Landbouw en landschap;
- Natuur en recreatie;
- Wonen en bedrijvigheid;
- Veiligheid en gezondheid, en;

- Bereikbaarheid en mobiliteit.

Deze thema's zijn toegelicht aan de hand van een drietal pijlers:

- Duurzaamheid;
- Leefbaarheid, en;
- Water en bodem sturend.

3.3 Visie en ambities

In de ontwerp-omgevingsvisie zijn de visie en ambities van de gemeente Stadskanaal beschreven. Er zijn zeven ambities. Deze zijn te zien in Tabel 3.1.

Tabel 3.1: Ambities van de gemeente Stadskanaal

	Ambitie	Ontwerp-omgevingsvisie
1	Voldoende en kwalitatief goed woningaanbod voor iedere doelgroep in een groene en gezonde leefomgeving	Vanuit onder meer Nij Begun en Regio Deal Oost-Groningen willen het Rijk, provincie en de gemeente investeren om de regio toekomstbestendig te maken. Wij willen voor alle doelgroepen een aantrekkelijke woongemeente zijn, ook voor hen die meer aandacht nodig hebben. Hierbij zijn ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid en toegankelijke openbare voorzieningen belangrijk. Met een groene woon- en leefomgeving willen we onze inwoners stimuleren en uitnodigen om meer te bewegen en buurtgenoten te ontmoeten.
2	Optimaal ruimtegebruik en minimaliseren aantasting van het (open) landschap	Ons (open) landschap in de gemeente is kenmerkend en tekent onze geschiedenis: dit koesteren en versterken we. We zijn zuinig op onze landbouwsector en bieden ruimte voor innovatieve ontwikkelingen, passend bij de bodem, het watersysteem en landschap. Bij alle ruimtelijke ingrepen zorgen we voor een zo minimaal mogelijke impact op het landschap. Energieopwekking vindt daarom alleen plaats in daarvoor reeds aangewezen gebieden en kleinschalig lokaal. Onze ruimte is schaars, dus we kijken ook naar herstructurering en herbestemming van gebieden en locaties die hun functie of aantrekkelijkheid hebben verloren.
3	Waardering voor landschap, natuur en cultuurhistorie	Onze inwoners en bezoekers moeten kunnen genieten van onze natuur op water, land en cultuurhistorisch erfgoed en monumenten. Hier zijn we trots op en dat willen we beschermen en benutten. We kijken goed naar de samenhang tussen wat onze natuur en het gehele watersysteem aankan en welke behoeften we hebben met recreatie en de vrijetijdseconomie. De kenmerkende landschappelijke structuur door veenontginning en het meer gesloten en bosrijke deel van onze gemeente op de zandgronden blijven goed zichtbaar.
4	Bereikbare kernen en stimuleren duurzame vormen van mobiliteit	Wij rekenen op de komst van de spoorlijn vanuit Groningen via Veendam naar Stadskanaal en in een later stadium de realisatie van de Nedersaksenlijn. Hierdoor gaat het toekomstige station Stadskanaal als regionale mobiliteitshub dienen op het Mercurius Businesspark. Daarnaast willen we dat al onze kernen goed bereikbaar blijven met het openbaar vervoer of andere vormen van duurzame (deel)mobiliteit. We investeren primair in goed onderhouden fiets- en wandelverbindingen en hebben oog voor kwetsbare verkeersdeelnemers. De auto blijft nodig voor de verbinding tussen kernen, maar de focus ligt op duurzamere alternatieven.

	Ambitie	Ontwerp-omgevingsvisie
5	Samenwerkende kernen en regio, Stadskanaal als centrum voor maakindustrie	Wij blijven een gemeente waarin ruimte is voor duurzame innovaties, maakindustrie, detailhandel en MKB. Ook kijken wij over onze grenzen heen voor verdere samenwerking op toeristisch gebied, maar ook voor de bouw van woningen, bedrijvigheid en onderwijs. Wij sluiten ons aan bij de ontwikkelingen vanuit het Masterplan Oost-Groningen, Masterplan Regiocentra, het ruimtelijke-economische perspectief op de N366-regio en de Toekomstagenda Groningen: Masterplan Campussen voor het kennis- en innovatie ecosysteem van de regio Groningen en ons regionale onderwijsaanbod voor jongeren.
6	Focus op leefbaarheid en toekomstbestendige (basis)voorzieningen	Wij zetten in op een aantrekkelijke en leefbare gemeente voor al onze inwoners, van jong tot oud. We sluiten ons hierbij aan op de ontwikkelingen vanuit het Masterplan Oost-Groningen. We vinden het belangrijk dat iedereen een actief en zelfstandig leven kan leiden, waarin we onze welvaart en ons welzijn verbeteren. De komst van de Nedersaksenlijn is hierin van groot belang. Wij willen toe naar toekomstbestendige en toegankelijke (basis)voorzieningen voor iedereen: bereikbare, toereikende en goede gezondheidszorg, onderwijs, supermarkten, sociale ontmoetingsplekken, cultuur-, sport- en welzijnsaanbod.
7	Duurzaamheid en circulariteit	Onze doelstelling is om energieneutraal te zijn in 2050. De vraag is daarbij hoe we dit gaan realiseren en wat haalbaar is qua duurzame opwek met zon en wind. De doelen uit het klimaatakkoord vertalen we naar onze gemeente met de bijbehorende doelstellingen; • 55% reductie van broeikasgassen in 2030 ten opzichte van 1990; • In 2050 is onze uitstoot van broeikasgassen netto-nul. Netto-nul betekent dat de totale uitstoot van broeikasgassen in onze gemeente gelijk is aan, of lager is dan de hoeveelheid die zij uit de atmosfeer verwijdt. Een forse reductie ten opzichte van 1990 is de afgelopen jaren al gerealiseerd, 52% in 2021. Het verder terugdringen van de uitstoot wordt wel steeds complexer. Duurzaamheid is breder dan klimaat en energie. Het gaat bijvoorbeeld ook over circulariteit, minder afval en minder gebruik van (primaire) grondstoffen.

4 Hoe is het OER gemaakt?

4.1 Algemene aanpak

Het OER bij de omgevingsvisie Stadskanaal geeft inzicht in:

1. **De kwaliteiten van de leefomgeving van de gemeente**

Hoe staat de leefomgeving in de gemeente Stadskanaal er op dit moment voor? Dat is beschreven in de 'foto van de leefomgeving' en vormt de referentiesituatie van dit OER. De referentiesituatie is zowel de huidige situatie als de autonome ontwikkeling (dit is bestaand beleid waarover al besluiten zijn genomen). De foto van de leefomgeving is opgenomen in bijlage 1 van dit OER. De huidige situatie laat zien hoe het er op dit moment voor staat in de gemeente. De autonome ontwikkeling is de situatie in 2030 bij ongewijzigd voortzetten van het vastgestelde beleid. Daar waar mogelijk wordt een doorkijk gemaakt naar 2040. Uit de foto van de leefomgeving blijkt waar het de leefomgeving nu 'op orde' is en waar er nu en bij bestaand, ongewijzigd beleid knelpunten of problemen verwacht worden. In hoofdstuk 5 zijn de belangrijkste conclusies uit de foto van de leefomgeving beschreven.

2. **De gevolgen van het beleid op de leefomgeving**

Dit laat zien wat de verwachte gevolgen zijn van het nieuwe beleid wat onderdeel uitmaakt van de ontwerp-omgevingsvisie voor de ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente Stadskanaal en in hoeverre dat de autonome trends de kwaliteiten van de leefomgeving beïnvloeden. Om dit te kunnen beoordelen moet de omgevingsvisie voldoende concrete uitspraken bevatten van nieuw beleid en waar een relatie met de leefomgeving mee gelegd kan worden.

3. **Of het beleid bijdraagt aan het halen van de gestelde ambities**

Dit laat zien in hoeverre verwacht wordt dat het nieuwe beleid bijdraagt aan het halen van de ambities die met de omgevingsvisie nagestreefd worden.

4.2 Proces en aanpak

Onderstaand Figuur 4.1 geeft het proces van dit OER schematisch weer, waarbij ook de interactie met de omgevingsvisie te zien is. In deze paragraaf worden de stappen op hoofdlijnen beschreven. In de overige paragrafen van dit hoofdstuk worden deze stappen uitgebreider beschreven.

Kennisgeving voornemen

Het kennisgeving voornemen beschrijft in het kort de kenmerken van het proces van de omgevingsvisie en wat er in het OER onderzocht gaat worden. Het kennisgeving voornemen is gedeeld met de belangrijkste stakeholders (zie paragraaf 1.3).

Beoordelingskader

In het beoordelingskader zijn beoordelingsaspecten opgenomen die in dit OER beoordeeld zijn. Het vormt daarmee het kader voor de beschrijving van de huidige situatie en de autonome ontwikkelingen en de effecten van de omgevingsvisie.

Foto van de leefomgeving

In de 'foto van de leefomgeving' zijn de huidige situatie en autonome ontwikkeling tot 2030 beschreven voor de beoordelingsaspecten zoals opgenomen in het beoordelingskader. Autonome ontwikkelingen zijn trends, ontwikkelingen en vigerend beleid. Het is opgesteld op basis van de best beschikbare actuele informatie, data en toekomst-prognoses. Aanvullend is een doorkijk gemaakt naar 2040.

Effectbeoordeling concept-omgevingsvisie

In het OER is eerst de concept-omgevingsvisie beoordeeld. Dit is gedaan aan de hand van het beoordelingskader.

Effectbeoordeling ontwerp-omgevingsvisie

De resultaten van de effectbeoordeling van de concept-omgevingsvisie heeft de gemeente gebruikt voor het aanscherpen van de omgevingsvisie naar een ontwerp-omgevingsvisie. Dit is één omvattend geheel van strategische, richtinggevendende hoofdlijnen voor nieuw omgevingsbeleid. Aan de hand van het beoordelingskader zijn de effecten van het nieuwe beleid in beeld gebracht.

Passende Beoordeling Natura 2000

Omdat op voorhand niet uitgesloten kon worden dat het nieuwe beleid tot significante negatieve effecten in Natura 2000-gebieden leidt, is een Passende Beoordeling opgesteld. Daarin is beoordeeld of het nieuwe beleid tot significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden kan leiden en zo ja, op welke manier die effecten voorkomen kunnen worden ('mitigerende maatregelen').

Botsproeven en mitigerende maatregelen

Met zogenaamde 'botsproeven' is beoordeeld in hoeverre het nieuwe beleid consistent is en of ze ruimtelijk gezien naast elkaar kunnen bestaan. Er is beoordeeld of de verschillende beleidsonderdelen elkaar versterken en conflicteren. Voor de ontwerp-omgevingsvisie zijn botsproeven uitgevoerd.

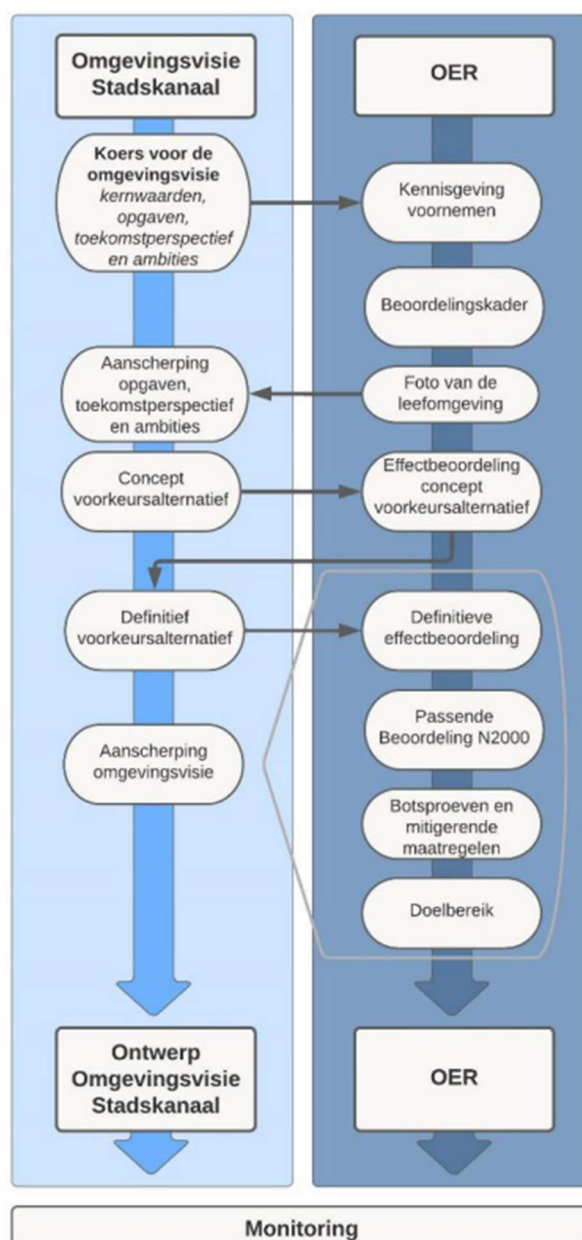
Voor leefomgevingsaspecten waar het nieuwe beleid risico's oplevert op negatieve effecten, en waar er ondanks het nieuwe beleid nog sprake is van een tekortschietend kwaliteitsniveau mogelijkheden voor verdere verbetering gegeven. Dat is gedaan in de vorm van beleidsopties of concrete mitigerende maatregelen.

Doelbereik

Op basis van de beoordelingsaspecten van het OER die samenhangen met de ambities van de omgevingsvisie, is beoordeeld in hoeverre het nieuwe beleid bijdraagt aan het behalen van die ambities. De concept-omgevingsvisie en de ontwerp-omgevingsvisie zijn beide beoordeeld op doelbereik.

Monitoring

Monitoring is een belangrijk onderdeel van de omgevingsvisie volgens de Omgevingswet. Door middel van monitoring worden de effecten van het beleid uit de omgevingsvisie inzichtelijk en wordt de kans geboden om tijdig bij te sturen in de gewenste richting. Monitoring maakt geen onderdeel uit van dit OER, wel is er

Figuur 4.1: Processchema omgevingsvisie en OER gemeente Stadskanaal

een aanzet gegeven. In paragraaf 12.3 wordt hier nader op ingegaan als onderdeel van het vervolg op dit OER.

4.3 Het beoordelingskader

De kwaliteiten van de leefomgeving en de effecten van de omgevingsvisie zijn in beeld gebracht aan de hand van het beoordelingskader (zie Tabel 4.1). Het beoordelingskader volgt de brede en integrale benadering uit de Omgevingswet. Dit betekent dat naast de thema's binnen de fysieke leefomgeving het beoordelingskader ook sociale en economische thema's bevat. Met een dergelijk breed beoordelingskader kan het OER daadwerkelijk bijdragen aan een goede en brede weging van alle relevante belangen in de omgevingsvisie van de gemeente Stadskanaal.

Het beoordelingskader is het resultaat van een analyse van opgaven in de fysieke leefomgeving en de ambities voor de omgevingsvisie. Bij het opstellen van te beschouwen beoordelingsaspecten is ook in ogenschouw genomen welke gegevens er beschikbaar waren.

Tabel 4.1: Beoordelingskader

Hoofdthema	Sub-thema	Beoordelingsaspect
Wonen en bedrijvigheid	Wonen	Woningaanbod en -behoefte
	Economie	Werkgelegenheid en werklocaties en bedrijventerreinen
	Duurzaamheid	Grondstoffen en circulariteit, duurzame energieopwekking en duurzame woningen
Bereikbaarheid en mobiliteit	Mobiliteit	Bereikbaarheid en doorstroming, openbaar vervoer, fiets- en wandelnetwerk en duurzame en slimme mobiliteit
Landschap en landbouw	Landschap en cultureel erfgoed	Landschappelijke waarden en archeologische en cultuurhistorische waarden
	Landbouw	Landbouw
Natuur en recreatie	Natuur	Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland en biodiversiteit
	Bodem en water	Bodem, grondwater en oppervlaktewater
	Recreatie	Vrijtijdseconomie en toerisme
Veiligheid en gezondheid	Veiligheid	Externe veiligheid, sociale veiligheid en verkeersveiligheid
	Gezondheid en welzijn	Gezonde leefstijl, gezonde leefomgeving, maatschappelijke basisvoorzieningen en maatschappelijke deelname
	Omgeving	Geluidhinder, luchtkwaliteit en geurhinder
	Klimaat	Broeikasgassen, hittestress, droogte en wateroverlast door hemelwater

4.4 De foto van de leefomgeving

De foto van de leefomgeving beschrijft de staat van de leefomgeving in de gemeente Stadskanaal. Hierbij wordt de huidige situatie en de autonome ontwikkeling tot 2030 gemeentebreed beschreven, inclusief een doorkijk naar 2040. De huidige situatie en de autonome ontwikkeling vormen samen de referentiesituatie voor dit OER. De beschrijving van de huidige situatie en de autonome ontwikkeling is in samengevatte en visuele vorm weergegeven in het rad van de leefomgeving, in de vorm van kwaliteitsniveaus hoe de leefomgeving ervoor staat (zie Figuur 4.3).

Wijze van beschrijven van de referentiesituatie

De huidige situatie en autonome ontwikkeling zijn beschreven en er is een kwaliteitsniveau toegekend. Daarmee is een overzichtelijk beeld ontstaan van waar de leefomgeving gemeentebreed op orde is, waar er problemen en knelpunten optreden en wat de autonome trends daarin zijn. Voor de toekenning van een kwaliteitsniveau aan de beoordelingsaspecten is per beoordelingsaspect een schaallat gedefinieerd. Op basis van deze schaallat is een kwaliteitsniveau toegekend aan de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. Over het algemeen: bij kwaliteitsniveau 'groen' is overwegend sprake van een goede kwaliteit, dat wil zeggen: er is geen sprake van overschrijding van wettelijke of beleidsnormen, knelpunten of anderszins. Bij kwaliteitsniveau 'rood' is sprake van overwegend slechte kwaliteit, dat wil zeggen: er is sprake van overschrijding van normen of knelpunten. Bij kwaliteitsniveau 'oranje' is er sprake van een wisselend beeld ten aanzien van de aanwezigheid van problemen en/of het risico op problemen, de kwaliteit zit dan tussen groen en rood in.

Rad van de leefomgeving

De resultaten van de beoordeling van de huidige situatie en autonome ontwikkeling worden weergegeven in het zogenaamde rad van de leefomgeving. Het rad visualiseert hoe de kwaliteit van de leefomgeving er in de gemeente Stadskanaal voor staat voor alle thema's en beoordelingsaspecten. In de beoordeling van de beoordelingsaspecten zijn de volgende kwaliteitsniveaus gehanteerd:

- Gemeentebreed overwegend geen sprake van knelpunten of problemen ('goed')
- Gemeentebreed overwegend wisselend sprake van wel en geen knelpunten/problemen of risico ('oranje')
- Gemeentebreed overwegend sprake van knelpunten/problemen ('slecht')

In het rad wordt de huidige situatie weergegeven door de witte aaneengesloten lijn, de autonome ontwikkeling wordt weergegeven door de donkerblauwe stippellijn.

De navolgbaarheid van de 'foto van de leefomgeving'

Voor het zo objectief, navolgbaar en reproduceerbaar mogelijk toekennen van kwaliteitsniveaus zijn de volgende factoren bepalend:

1. Beschikbare informatie en status daarvan;
2. Beschikbare referentiewaarde voor het definiëren van een groen, oranje en rood kwaliteitsniveau;
3. Waardering van de autonome ontwikkeling.

Deze drie factoren worden hieronder verder toegelicht.

1. Beschikbare informatie en status daarvan

Er wordt onderscheid gemaakt in drie verschillende vormen van beschikbare informatie:

1. Kwantitatieve informatie: dit betreft cijfermatige informatie, bijvoorbeeld data uit rekenmodellen of meetgegevens.
2. Kwalitatieve informatie: dit betreft niet-cijfermatige informatie, bijvoorbeeld kaartmaterieel met landschapstypen.
3. *Expert judgement*: in dit geval is er geen kwantitatieve of kwalitatieve informatie beschikbaar en wordt teruggevallen op het oordeel van een expert.

Over het algemeen geldt dat kwantitatieve informatie het meest objectief, navolgbaar en reproduceerbaar is, en *expert judgement* het minst. Kwalitatieve informatie zit er tussenin. Er is daarom gestreefd om de beoordeling zoveel mogelijk op basis van objectieve, kwantitatieve informatie te baseren. Bij beoordelingsaspecten waar dat niet beschikbaar is, is teruggevallen op kwalitatieve informatie. Daar waar

ook geen kwalitatieve informatie beschikbaar is, is teruggevallen op *expert judgement*. In de foto van de leefomgeving (zie bijlage 1) is per beoordelingsaspect aangegeven welk type informatie is gebruikt.

Bronvermelding

De leefomgevingskwaliteiten voor de huidige situatie en de autonome ontwikkeling zijn in beeld gebracht op basis van beschikbare (cijfermatige en kwalitatieve) informatie bij de gemeente Stadskanaal, de provincie Groningen, de Omgevingsdienst Groningen en openbare bronnen. Per thema en beoordelingsaspect is aangegeven welke bronnen specifiek zijn gebruikt. In de beschouwing van de autonome ontwikkeling zijn de gevolgen van verschillende trends en ontwikkelingen voor de verschillende beoordelingsaspecten meegewogen, zoals technologische ontwikkelingen (zoals in mobiliteit en digitalisering), maatschappelijke ontwikkelingen (zoals ontwikkeling van de economie en het aantal huishoudens) en andere autonome trends die de kwaliteit van de fysieke leefomgeving beïnvloeden (zoals klimaatverandering). Ook is meegewogen wat de verwachte invloed is als het bestaande beleid wordt voortgezet. Waar mogelijk worden belangrijke onzekerheden expliciet benoemd (denk bijvoorbeeld aan de ontwikkeling van schone, emissieloze voertuigtechnologie).

2. Beschikbare referentiewaarde voor het definiëren van een groen, oranje en rood kwaliteitsniveau

Onder referentiewaarde wordt hier verstaan een waarde waaraan een kwaliteitsniveau wordt gerelateerd. Hierbij is onderscheid gemaakt in:

1. Wettelijke normen;
2. Vastgestelde beleidsnormen of -doelstellingen
3. Advieswaarden van instituten (bijvoorbeeld GGD, RIVM, WHO);
4. Vraag versus aanbod (vanuit maatschappij, markt);
5. Benchmark ten opzichte van gemeentelijke doelstellingen/ambities;
6. Benchmark ten opzichte van landelijk gemiddelde, tijdreeksen (ontwikkelingen van de indicator over de afgelopen tijd) en geografische vergelijkingen (cijfers en trends van vergelijkbare gemeenten of de provincie Groningen);
7. Expert judgement.

Bovenstaande opsomming moet als rangorde gezien worden qua objectiviteit, navolgbaarheid en reproduceerbaarheid. Per beoordelingsaspect is het afgelopen als een ladder, te beginnen bij 1 en eindigen bij 7. Daar waar er wettelijke normen beschikbaar zijn, zijn die gehanteerd. Bij afwezigheid van wettelijke normen is teruggevallen op vastgestelde beleidsnormen en zo verder. Daar waar geen enkele andere referentie beschikbaar is om een kwaliteitsniveau aan te relateren, is teruggevallen op expert judgement. In de hoofdstukken met de resultaten van de beoordeling zijn telkens aan het begin de gehanteerde informatie en referentiewaarde gedefinieerd.

Voorbeeld schaallat kwaliteitsniveau: luchtkwaliteit

Binnen het thema 'aangenaam leven' en sub-thema 'milieu' is één van de beoordelingsaspecten 'luchtkwaliteit'. Het beoordelingscriterium daarbij is de concentratie van en blootstelling aan fijnstof (PM₁₀, PM_{2,5}) en stikstofdioxide (NO₂).

Beschikbare informatie: kwantitatief, concentratiekaarten op basis van modelberekeningen.

Referentiewaarde: wettelijke normen (grenswaarden Wet milieubeheer) en gezondheidkundige advieswaarden (WHO).

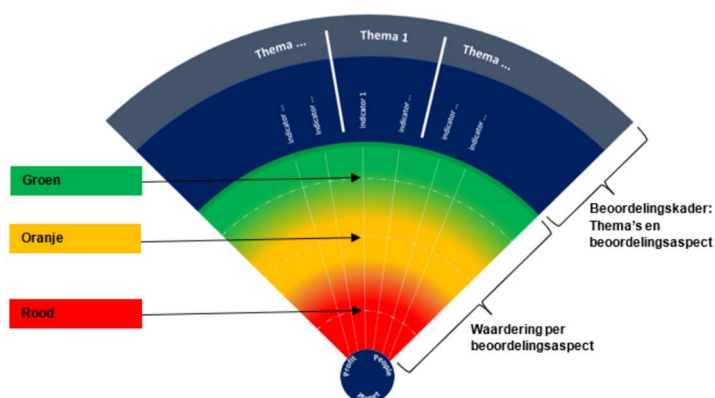
Hiermee is voor dit aspect kwantitatieve informatie beschikbaar en wettelijke normen en gezondheidkundige advieswaarden als referentiewaarden voor de definitie van kwaliteitsniveaus. Op basis hiervan is de onderstaande schaallat voor kwaliteitsniveaus toegekend.

Tabel 4.2: Voorbeeld schaallat kwaliteitsniveau: luchtkwaliteit

Kwaliteitsniveau	Luchtkwaliteit
Groen	Wettelijke grenswaarden worden overal behaald en WHO-advieswaarden worden (zo goed als) overal behaald.
Oranje	Wettelijke grenswaarden worden overal of bijna overal behaald, WHO-advieswaarden worden niet gehaald.
Rood	Op meerdere locaties worden wettelijke grenswaarden overschreden.

Op basis van de beschikbare kwantitatieve informatie en de gedefinieerde schaallat is het kwaliteitsniveau toegekend voor de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. Het toegekende kwaliteitsniveau is een gemeentebreed beeld, daar waar er specifieke relevante afwijkingen zijn van het gemeente brede beeld wordt dat in de onderbouwende beschrijving benoemd.

De toegekende kwaliteitsniveaus zijn voor alle beoordelingsaspecten in het 'rad van de leefomgeving' toegekend, zoals in Figuur 4.2 weergegeven.

Figuur 4.2: Algemene schaallat van de beoordelingsaspecten zoals visueel weergegeven in een uitsnede van het Rad van de leefomgeving

3. Waardering autonome ontwikkeling

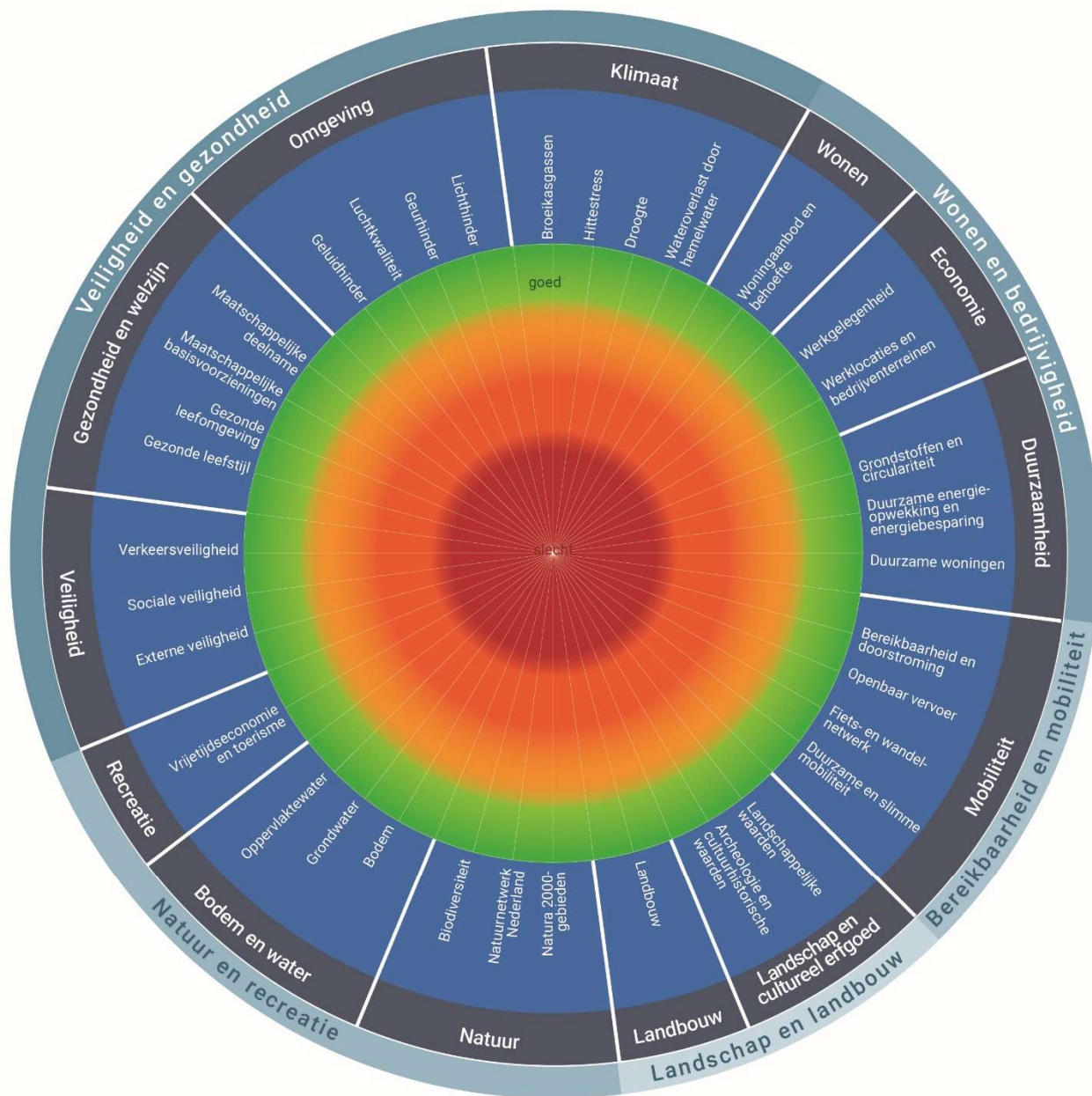
Bij de beschouwing van beoordelingsaspecten is een waardering gegeven aan de autonome ontwikkeling, op basis van een kwalitatieve inschatting van ontwikkelingen die optreden als gevolg van:

- De mate waarin autonome trends en ontwikkelingen leiden tot een vooruitgang of achteruitgang van de huidige situatie, zoals demografische veranderingen, klimaatveranderingen en veranderingen in de woningmarkt.
- De mate waarin voortzetting van bestaand (gemeentelijk) beleid leidt tot een vooruitgang of achteruitgang.
- De mate waarin besluiten over plannen, programma's en projecten die worden geïnitieerd door andere partijen zoals Rijkswaterstaat, het Waterschap Hunze en Aa's en andere overheden leidt tot een vooruitgang of achteruitgang.

Toekomstjaar autonome ontwikkeling

De omgevingsvisie Stadskanaal is gericht op 2040. Omdat de meeste beschikbare informatie over autonome trends of prognoses voor leefomgevingsaspecten niet verder gaan dan 2030 of omdat de onzekerheidsmarge na 2030 groot wordt, is in het OER 2030 in beginsel als toekomstjaar gehanteerd. Aanvullend is een doorkijk gegeven richting 2040.

Rad van de Leefomgeving Stadskanaal

Legenda:

- Overwegend geen sprake van problemen/knelpunten
- Wisselend beeld / aandachtspunt
- Overwegend sprake van problemen/knelpunten

Figuur 4.3: Rad van de leefomgeving voor de gemeente Stadskanaal (zonder invulling)

4.5 De effectbeoordeling

Het OER toetst het nieuwe beleid uit de omgevingsvisie op effecten; dit heet de effectbeoordeling. De gemeente Stadskanaal heeft ervoor gekozen de concept-omgevingsvisie te laten beoordelen. De resultaten hiervan zijn te lezen in bijlage 3 en paragraaf 6.1.

De beoordelingsmethodiek

Voor de beoordeling van het nieuwe beleid geldt dat er enkel beleidsuitspraken beoordeeld worden die nieuw en concreet genoeg zijn en dat er zicht is op de uitvoering (zie Tabel 4.3). Dit beleid moet echter nog wel verder geconcretiseerd worden in vervolgplannen, -programma's en -besluiten. In dit stadium kunnen effecten van het nieuwe beleid nog niet kwantitatief beschouwd worden, dus er is gekozen voor een kwalitatieve beschouwing. De effecten zijn beschreven in kansen op positieve effecten (hierna: kansen) en risico's op negatieve effecten (hierna: risico's). Deze effecten hoeven niet daadwerkelijk op te treden, maar ze geven wel een indicatie van de mogelijke gevolgen van het nieuwe beleid. Deze informatie voorziet de makers van de omgevingsvisie van input over hun nieuwe beleid. Doordat de gemeente Stadskanaal heeft gekozen een concept-omgevingsvisie voordat er een ontwerp-omgevingsvisie is, kan de gemeente tijdig bijsturen en mogelijke negatieve effecten mitigeren. Of het effect daadwerkelijk optreedt, is onder meer afhankelijk van de precieze beleidsinvulling en concretisering van het beleid in bijvoorbeeld een omgevingsplan of omgevingsprogramma.

Tabel 4.3: Categorisering beleid uit omgevingsvisie

Categorie	Toelichting	Methode
Ambitie	Geen beleidskeuze maar een ambitie (wat is de stip op de horizon?)	Geen effectbeoordeling. De beleidskeuze worden wel afgezet tegen de ambities (mate van doelbereik)
Voortzetting bestaand beleid	Beleidskeuze die voortzetting is van bestaand beleid	Geen effectbeoordeling. De verandering ten opzichte van de referentiesituatie is per definitie gelijk aan '0', de referentiesituatie is immer situatie o.b.v. voortzetten bestaand beleid.
Concreet besluit	Beleidskeuze die nieuw is en dermate concreet, dat er zicht is op de uitvoering	Effectbeoordeling mogelijk. Dit wordt gedaan o.b.v. de mate waarin keuzes nu al kunnen leiden tot een verandering in de mate waarin ambities voor beoordelingsaspecten uit het rad van de leefomgeving worden bereikt
Principe besluit	Beleidskeuze die nieuw is en dermate globaal, dat een nadere afweging van keuzes in vervolgbesluiten nodig is voor zicht op uitvoering. Het kader voor de te nemen vervolgbesluiten is in zicht.	Effectbeoordeling mogelijk. Dit wordt gedaan o.b.v. een beschouwing van kansen en risico's die relevant zijn voor vervolgbesluiten, gezien de gevolgen die toekomstige keuzes kunnen hebben voor het bereiken van de ambities voor indicatoren uit het rad van de leefomgeving.
Proces besluit	Beleidskeuze die nieuw is en intentie betreft om een stap te zetten in een proces dat kan leiden tot nieuw beleid.	Geen effectbeoordeling Effecten zijn niet in te schatten omdat de aard van eventuele vervolgbesluiten nog onduidelijk is (bijv. de gemeente Stadskanaal wil onderzoeken of ...).

Scoping van de beoordelingsaspecten

Het nieuwe (voorgenomen) beleid bestaat uit meerdere beleidsuitspraken die over bepaalde thema's gaan. Voorbeelden van thema's zijn klimaat, wonen en landbouw. Voorafgaand aan de effectbeoordeling is er op basis van expert judgement bepaald met welke beoordelingsaspecten uit de foto van de leefomgeving de beleidsuitspraak raakvlakken heeft. Dit heet scoping. Het kan zijn dat een beoordelingsaspect

gerelateerd is aan meerdere beleidsuitspraken. In bijlage 2 een tabel opgenomen die de relatie laat zien tussen de thema's van het nieuwe beleid en de beoordelingsaspecten. Alleen het beoordelingsaspect *duurzame energieopwekking en energiebesparing* uit de foto van de leefomgeving is niet gerelateerd aan een beleidsuitspraak. Alle andere beoordelingsaspecten zijn gerelateerd aan tenminste één beleidsuitspraak.

De beoordeling

Elke beleidsuitspraak is vervolgens enkel op deze beoordelingsaspecten beoordeeld in termen van kansen op positieve effecten en risico's op negatieve effecten. Het kan ook zijn dat er wel een relatie is maar dat er nagenoeg geen effect te verwachten is. In enkele gevallen is er sprake van zowel kansen als risico's. In deze gevallen is per saldo op basis van expert judgement een afweging gemaakt of er sprake is van overwegend kansen of risico's. Voor de beoordeling is een vijfpuntschaal gehanteerd, deze is weergegeven in Tabel 4.4.

Tabel 4.4: Gehanteerde scoringstabel bij effectbeoordeling

Score	Definitie
++	Zeer grote kans op een positief effect
+	Kans op een positief effect
-	Risico op een negatief effect
--	Zeer groot risico op negatief effect
0	Nagenoeg geen effect
n.v.t.	Geen raakvlak tussen beleidsuitspraak en beoordelingsaspect

De effecten in het rad van de leefomgeving

De kansen en de risico's zijn geprojecteerd in het rad van de leefomgeving. Dit geeft, per beoordelingsaspect, inzicht in de ontwikkeling van het nieuwe beleid ten opzichte van de referentiesituatie. Op basis van deze informatie is in één oogopslag zichtbaar of de omgevingsvisie leidt tot een relatieve kwaliteitsverbetering of -verslechtering ten opzichte van de referentiesituatie. Het gaat om een inschatting van het nieuwe kwaliteitsniveau op basis van de relatieve ontwikkeling. De nadruk ligt hierbij op de verbeteringen en verslechtingen ten opzichte van de referentiesituatie in plaats van op de nieuwe kwaliteitsniveaus.

Door de resultaten van de effectbeoordeling van de concept-omgevingsvisie in het rad van de leefomgeving te projecteren, is ook zichtbaar op welke beoordelingsaspecten aanvullende maatregelen genomen moeten worden om de leefomgeving verder te verbeteren. De effectbeoordeling van de concept-omgevingsvisie ten opzichte van de referentiesituatie is in de tussentijdse notitie bijgevoegd (zie bijlage 3). De daar benoemde kansen en risico's zijn bij elkaar opgeteld. Daaruit is afgeleid of er overwegend sprake is van meer kansen op positieve effecten of risico's op negatieve effecten. De resultaten van de effectbeoordeling van de ontwerp-omgevingsvisie staan in hoofdstuk 7.

4.6 De botsproeven

De omgevingsvisie Stadskanaal schetst een samenhangend en integraal beeld van de leefomgeving van de gemeente, de opgaven die er liggen, de ambities die de gemeente wil behalen en het nieuwe beleid dat helpt de ambities te halen. Omdat het om een samenhangend, integraal beeld gaat, is het van belang dat het voorgenomen beleid voldoende consistent is en niet conflicteert. Hierbij is het van belang dat dat de ene uitspraak voor nieuw beleid geen afbreuk doet aan een andere uitspraak, maar dat uitspraken elkaar juist versterken. Want alleen dan kun je spreken van integraal beleid dat in samenhang bijdraagt

aan het verbeteren van leefomgevingskwaliteiten en het behalen van ambities. In dit OER zijn voor de ontwerp-omgevingsvisie zogenaamde ‘botsproeven’ uitgevoerd, waarbij de onderlinge samenhang tussen beleidsuitspraken is beschouwd. De beleidsuitspraken zijn, op systematische wijze, onderling met elkaar geconfronteerd en beoordeeld op potentiële onderlinge versterking en strijdigheid. In Tabel 4.5 is de score weergegeven die bij de systematische beoordeling gehanteerd is.

Tabel 4.5: Gehanteerde scoringstabel bij botsproeven

Score	Definitie
+	Kans op synergie/versterking
0	Nagenoeg geen effect
-	Risico op tegenstrijdigheid
+/-	Zowel sprake van synergie als tegenstrijdigheid
n.v.t.	Geen raakvlak tussen beleidsuitspraken

4.7 Het doelbereik

Draagt het nieuwe beleid uit de omgevingsvisie bij aan het halen van de gestelde ambities? Dat is de vraag die centraal staat in het doelbereik. In het OER is beoordeeld in hoeverre de ambities zoals deze geformuleerd zijn, haalbaar zijn in 2040 en in welke mate de beleidsuitspraken uit de ontwerp-omgevingsvisie bijdragen. Om tijdig te kunnen bijsturen is ervoor gekozen ook een doorkijk naar het doelbereik te geven op basis van de effectbeoordeling de concept-omgevingsvisie (zie bijlage 3). Zo was de gemeente Stadskanaal in de gelegenheid gesteld om het beleid, waar nodig, aan te passen om de ambities te halen.

4.8 De Passende Beoordeling

De gemeente Stadskanaal legt in haar omgevingsvisie het ruimtelijk beleid vast. In het OER wordt bepaald of dit beleid uitvoerbaar is. In dat kader is in het OER met behulp van een voortoets bepaald of een Passende Beoordeling uitgevoerd moet worden. De Omgevingswet schrijft namelijk voor dat wanneer een activiteit of plan significant negatieve effecten kan hebben op een Natura 2000-gebied een Passende Beoordeling moet worden opgesteld. Bij deze beoordeling wordt niet alleen gekeken naar de gevolgen van de activiteit zelf, maar ook naar de gevolgen die de activiteit in combinatie met andere activiteiten of plannen heeft. Het nieuwe plan kan alleen worden vastgesteld, wanneer op grond van de Passende Beoordeling is vastgesteld dat de natuurlijke kenmerken van het betrokken Natura 2000-gebied niet zullen worden aangetast.

De Passende Beoordeling is de wettelijke plantoets die hoort bij kaderstellende plannen waarvan een significant negatief effect op een Natura 2000-gebied op voorhand niet uitgesloten kan worden. Het doel van de Passende Beoordeling is:

- Het in beeld brengen van de risico's op significant negatieve effecten op de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-netwerk als gevolg van het nieuwe beleid uit de omgevingsvisie.
- Beschrijven van mitigerende maatregelen en/of beleidsaanpassingen die nodig zijn om significante effecten te voorkomen. Het gaat hier met name om aanbevelingen voor de uitwerking van de uitvoeringsbesluiten.
- Waar relevant: kansen op positieve effecten.

Het detailniveau van de Passende Beoordeling sluit aan bij het detailniveau van de omgevingsvisie en het definitief voorkeursalternatief. In de Passende Beoordeling is bepaald welke factoren een knelpunt zijn bij het behalen van de doelen van de gebieden binnen de verschillende Natura 2000-landschappen. Dit geeft handvatten om een risico-inschatting te maken van de nieuwe beleidsuitspraken. Wanneer bijvoorbeeld verstoring een belangrijk knelpunt binnen een Natura 2000-landschap is, dan is er eerder sprake van een risico op een negatief effect bij beleid dat leidt tot een toename van verstoring. Wanneer van het nieuwe beleid de locatie bekend is, kan nauwkeuriger worden aangegeven welke Natura 2000-gebieden beïnvloed kunnen worden. Aan de hand van deze informatie dient de Passende Beoordeling aannemelijk te maken dat aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden is uit te sluiten en dat het nieuwe beleid uit de omgevingsvisie uitvoerbaar is. De Passende Beoordeling sluit aan op de beoordeling die in het OER is gemaakt.

5 Wat staat er in de foto van de leefomgeving?

5.1 Algemeen beeld

De resultaten van de foto van de leefomgeving zijn samengevat weergegeven in het rad van de leefomgeving Stadskanaal (zie Figuur 5.1). De volledige foto van de leefomgeving is opgenomen in bijlage 1. In dit rad zijn per beoordelingsaspect de kwaliteitsniveaus aangegeven door de positie van de lijn in het groen, oranje of rood. De kwaliteitsniveaus zijn toegekend op grond van de schaalvallen, zoals die in navolgende hoofdstukken bij de beoordelingsaspecten zijn opgenomen. De witte lijn geeft de kwaliteitsniveaus van de huidige situatie weer en de witte stippellijn de verwachte kwaliteitsniveaus op basis van de autonome ontwikkeling tot 2040. Het verschil tussen de autonome ontwikkeling en de huidige situatie geeft weer in hoeverre er sprake is van een negatieve of positieve trend als gevolg van het huidige beleid voor de verschillende beoordelingsaspecten.

Huidige situatie

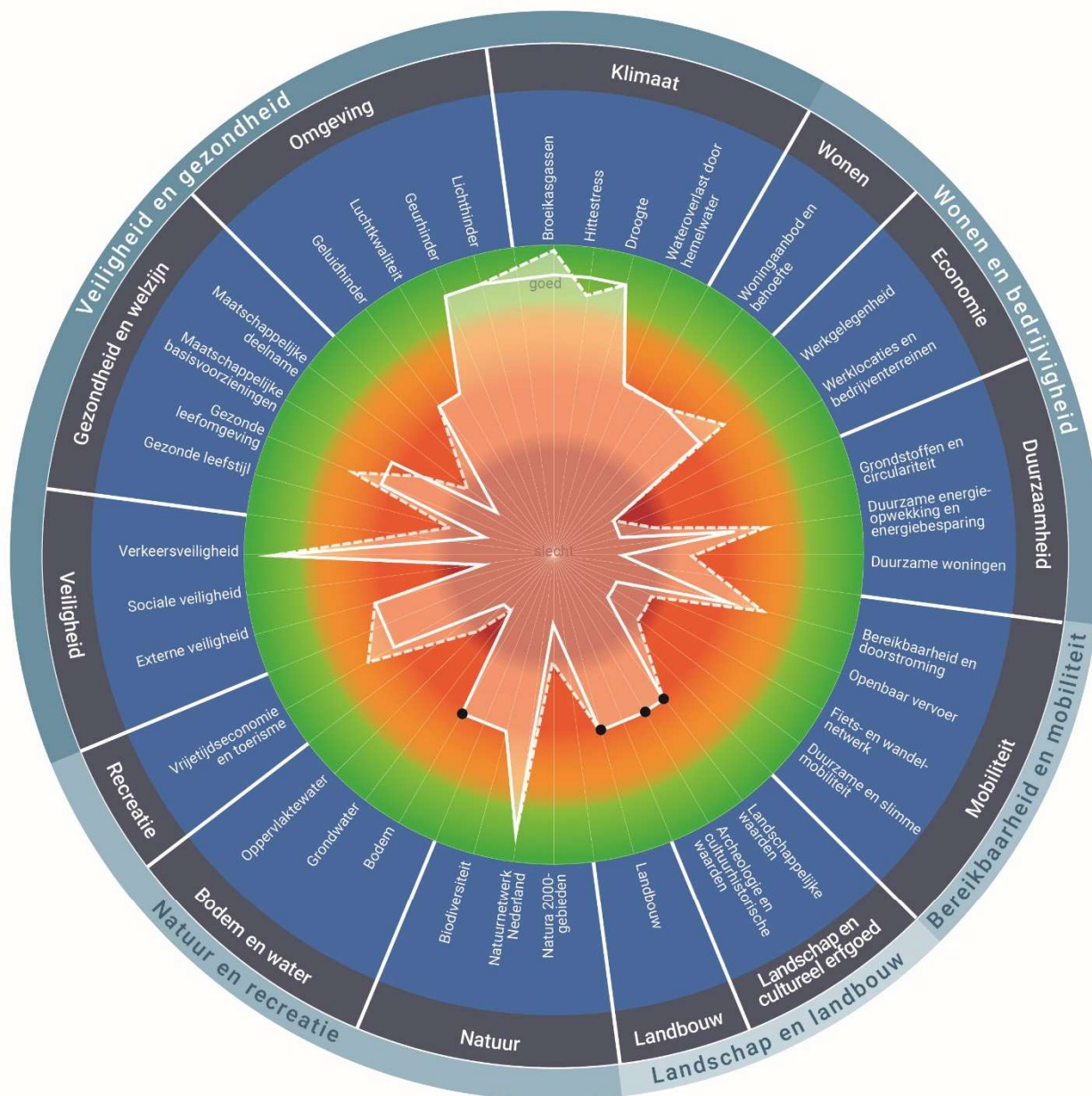
De huidige staat van de fysieke leefomgeving in de gemeente Stadskanaal laat een wisselend beeld zien voor de thema's natuur, veiligheid, omgeving en klimaat. Zo gaat het binnen het thema natuur goed met het *Natuurnetwerk Nederland*. Met *biodiversiteit* gaat het minder goed en het gaat niet goed met *Natura 2000-gebieden* door stikstofdepositie. Binnen het thema veiligheid staat het er goed voor met de *verkeersveiligheid*. Er zijn meer problemen op het gebied van *externe veiligheid* door brandaandachtsgebieden en de *sociale veiligheid* staat er niet goed voor. Binnen het thema omgeving is er weinig sprake van *geurhinder* en *lichthinder*. *Geluidhinder*, met name de beleving van geluidhinder, komt vaker voor. Op sommige locaties is er sprake van een overschrijding van de WHO-advieswaarden voor fijnstof en stikstofdioxide (*luchtkwaliteit*). Binnen het thema klimaat is er weinig last van *hittestress* en *droogte*. *Wateroverlast door hemelwater* is op sommige plekken wel een probleem.

De huidige staat van de fysieke leefomgeving in de gemeente Stadskanaal laat een slechter beeld zien voor de thema's wonen, economie, duurzaamheid, mobiliteit, bodem en water, recreatie en gezondheid en welzijn. Binnen het thema wonen gaat het niet heel goed met *woningaanbod en -behoefte*. Binnen het thema economie gaat het niet heel goed met de *werkgelegenheid* en gaat het slecht met *werklocaties en bedrijventerreinen*. Binnen deze thema's geldt dat vraag en aanbod niet goed op elkaar zijn afgestemd. Binnen het thema duurzaamheid gaat het niet heel goed met *duurzame energieopwekking en energiebesparing*. Er wordt genoeg duurzame energie opgewekt om de doelen van de Europese Unie te halen, maar er is te weinig capaciteit op het elektriciteitsnetwerk. Het gaat slecht met *grondstoffen en circulariteit* en *duurzame woningen*. Inwoners hebben relatief veel afval en er wordt minder afval gescheiden. Relatief weinig woningen hebben een groen energielabel.

Binnen het thema mobiliteit gaat het niet heel goed met de *bereikbaarheid en doorstroming* en gaat het slecht met het *openbaar vervoer, het fiets- en wandelnetwerk* en *duurzame en slimme mobiliteit*. Op dit moment is er geen treinstation aanwezig in de gemeente en ontbreken delen in het fietsnetwerk.

Binnen het thema bodem en water gaat het slecht met het *grondwater* en het *oppervlaktewater*. De KRW-doelen worden niet gehaald. Binnen het thema gezondheid en welzijn gaat het niet heel goed met de *gezonde leefomgeving* en de *maatschappelijke basisvoorzieningen*. Het gaat slecht met de *gezonde leefstijl* en de *maatschappelijke deelname*. Binnen het thema recreatie gaat het niet heel goed met *vrijtijdseconomie en toerisme*.

Rad van de Leefomgeving Stadskanaal

Legenda:

- Huidige situatie
- Autonome ontwikkeling 2030
- Overwegend geen sprake van problemen/knelpunten
- Wisselend beeld / aandachtspunt
- Overwegend sprake van problemen/knelpunten
- Aspect is kwalitatief ingevuld

Figuur 5.1: Rad van de leefomgeving in de huidige situatie en de autonome ontwikkelingen voor de gemeente Stadskanaal

Autonome ontwikkeling 2040

Op grond van het gevoerde beleid en trends wordt voor het merendeel van de beoordeelde aspecten een vergelijkbaarniveau dan wel een verbetering van het kwaliteitsniveau ten opzichte van de huidige situatie verwacht. Enerzijds omdat vanuit de gemeente maatregelen worden getroffen op gebied van beleidsuitvoering, anderzijds omdat vanuit provinciale of landelijke programma's gewerkt wordt aan een verbetering van het betreffende aspect.

De autonome ontwikkeling in Stadskanaal laat wisselende trends zien in de kwaliteit van de leefomgeving. Bij *werklocaties en bedrijventerreinen*, *grondwater* en *sociale veiligheid* is ook in 2040 nog sprake van een tekortschietend kwaliteitsniveau, naar verwachting op hetzelfde niveau of verslechterend ten opzichte van de huidige situatie (kwaliteitsniveau 'rood'). Voor de aspecten *grondstoffen en circulariteit*, *openbaar vervoer*, *fiets- en wandelnetwerk*, *duurzame en slimme mobiliteit*, *Natura 2000-gebieden*, *oppervlaktewater*, *gezonde leefstijl* en *maatschappelijke deelname* zijn positieve autonome trends te verwachten, maar niet voldoende om 'uit het rood' te komen. Vanuit het belang van de kwaliteit van de leefomgeving liggen bij bovengenoemde aspecten belangrijke opgaven voor de omgevingsvisie.

Het aspect *maatschappelijke basisvoorzieningen* is in de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau 'oranje' maar laten autonoom een verslechterende trend zien. Ook voor deze aspecten liggen belangrijke opgaven voor de omgevingsvisie.

Daarentegen is het aspect duurzame woningen in de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau 'rood', maar is de verwachting dat deze autonoom verbeteren naar kwaliteitsniveau 'oranje'. De aspecten *woningaanbod en -behoefte*, *biodiversiteit*, *externe veiligheid*, *geluidhinder*, *luchtkwaliteit* en *wateroverlast door hemelwater* zijn in de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau 'oranje', maar laten autonoom geen verandering zien.

De aspecten *werkgelegenheid*, *duurzame energieopwekking en energiebesparing*, *bereikbaarheid en doorstroming*, *vrijtijdeconomie* en *toerisme* en *gezonde leefomgeving* zijn in de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau 'oranje' en laten autonoom een verbetering binnen 'oranje' zien.

Tenslotte scoren de aspecten *Natuurnetwerk Nederland*, *verkeersveiligheid*, *geurhinder*, *lichthinder*, *broeikasgassen* en *droogte* in de huidige situatie groen en laten deze aspecten autonoom een gelijkblijvende of verbeterende trend zien binnen 'groen'. Het aspect *hittestress* scoort in de huidige situatie groen, maar laat een verslechterende trend zien binnen 'groen'.

5.2 Belangrijke aandachtspunten

De beoordelingsaspecten die in de huidige situatie en autonome ontwikkeling beoordeeld zijn met kwaliteitsniveau 'rood' en 'oranje met verslechterende trend' zijn aangemerkt als respectievelijk knelpunt en aandachtspunt. Vanuit het belang van de kwaliteit van de leefomgeving liggen bij deze aspecten belangrijke opgaven voor de omgevingsvisie. De omgevingsvisie geeft namelijk richting aan de beleidsuitvoering en daarmee de aanpak van eventuele knelpunten en/of aandachtspunten. Deze knelpunten en aandachtspunten zijn daarom in deze paragraaf toegelicht.

Knelpunten

Knelpunten zijn de aspecten die in de huidige situatie beoordeeld zijn met kwaliteitsniveau 'rood' en autonoom in het 'rood' blijven.

- **Werklocaties en bedrijventerreinen**

In de regio Oost-Groningen sprake is van een kwantitatief overschot en een kwalitatief tekort aan. Er is ruimte beschikbaar, maar er is vooral vraag naar kleinschalig lokale bedrijventerreinen. Op Bedrijvenpark Stadskanaal is 4,1 hectare nog uitgeefbaar en wordt circa 16 hectare gebruikt als zonneweide. De gemeente Stadskanaal heeft geen actief beleid op het aantrekken en realiseren van meerdere typen werklocaties in de gemeente.

- **Grondstoffen en circulariteit**

In de gemeente Stadskanaal ligt het aantal kilogram huishoudelijk afval per inwoner hoger dan het provinciaal gemiddelde en het scheidingspercentage lager. De gemeente voldoet daarmee ook niet aan de doelen die hiervoor gesteld zijn. Wel heeft de gemeente beleid om afval af te laten nemen, waardoor er een positieve autonome ontwikkeling te zien is.

- **Openbaar vervoer**

Omdat de gemeente Stadskanaal geen station heeft, is de gemiddelde afstand tot een treinstation in de gemeente groter dan het landelijk gemiddelde. Ook de ontsluitingskwaliteit (PTAL) van de gemeente is slechter dan het landelijk gemiddelde. Er zijn wel concrete plannen voor een eigen treinstation in Stadskanaal, als onderdeel van de Nedersaksenlijn. Deze ontwikkeling zorgt voor een afname van de afstand tot een treinstation in de kern Stadskanaal, maar voor de inwoners van andere dorpen blijft de ontsluitingskwaliteit relatief laag.

- **Fiets- en wandelnetwerk**

Uit het onderzoek van de Fietzersbond komt dat de gemeente Stadskanaal op bijna alle indicatoren slechter scoort dan het landelijk gemiddelde. Ook ontbreken er schakels in het fietsnetwerk. De gemeente heeft wel beleid op het gebied van fietsers, maar niet op het gebied van wandelaars.

- **Duurzame en slimme mobiliteit**

Het aantal elektrische auto's in de gemeente Stadskanaal blijft procentueel achter op het provinciale gemiddelde. Ook het aantal (semi-)publieke laadpunten is blijft achter. Als wordt gekeken naar de manier van verplaatsing blijkt dat in de gemeente Stadskanaal minder vaak wordt gekozen voor duurzame manier van transport dan het provinciale gemiddelde. De gemeente heeft wel beleid om duurzame mobiliteit meer te stimuleren.

- **Natura 2000-gebieden**

In de gemeente Stadskanaal liggen geen Natura 2000-gebieden, maar er zijn twee gebieden net buiten de gemeentegrens. Activiteiten in de gemeente kunnen daardoor invloed kunnen hebben op deze gebieden. Het gaat om de Natura 2000-gebieden Lieftingsbroek en Drouwenerzand. Voor beide gebieden geldt dat geen enkele instandhoudingsdoelstelling zich in een gunstige staat van instandhouding bevindt en dat er sprake is van een overschrijding van de kritische depositiewaarde van stikstof. Er is beleid om de staat van instandhouding van de gebieden te verbeteren, maar het is onzeker wat er gaat gebeuren met de stikstofdepositie. De gemeente is niet verantwoordelijk voor de Natura 2000-gebieden maar kan wel keuzes maken die een positieve of negatieve invloed hebben op deze gebieden.

- **Grondwater**

De kwaliteit van het grondwater is slecht in de gemeente Stadskanaal. Er is bijna overal sprake van kwel. De gemiddelde grondwaterstand is in een deel van het bebouwde gebied gunstig, maar is op sommige plekken ook te hoog. Als gevolg van klimaatverandering zal er meer extreme neerslag vallen gedurende de winters en kan er een groter watertekort ontstaan gedurende droge en warme zomers. Dit heeft een negatieve doorwerking op de grondwaterstanden in Stadskanaal. Het beleid van de gemeente is met name gericht op communicatie.

- **Oppervlaktewater**

De gemeente Stadskanaal heeft drie KRW-waterlichamen: kanalsysteem Kanalen Hunze-Veenkoloniën, kanalsysteem Westerwolde en Mussel Aa/ Pagediep. Voor de drie waterlichamen geldt dat de chemische toestand niet voldoet en de ecologische toestand matig is. Het waterschap werkt hard om de oppervlaktewaterkwaliteit te verbeteren en de waterkwaliteit moet uiterlijk in 2027 aan de KRW-doelstelling voldoen. Klimaatverandering kan een grote negatieve invloed op de kwaliteit van het oppervlaktewater hebben.

- **Sociale veiligheid**

Sociale veiligheid bestaat uit onveiligheidsgevoelens, onveiligheidsperceptie en vermijdingsgedrag. De sociale veiligheid in de gemeente Stadkanaal is sinds 2014 minder hard gedaald dan in gemiddeld in de provincie en in weinig stedelijke gemeenten. Vermijdingsgedrag is zelfs toegenomen. De gemeente Stadskanaal heeft wel beleid op het gebied van sociale veiligheid, maar het is onduidelijk wat dit gaat doen voor onveiligheidsgevoelens, onveiligheidsperceptie en vermijdingsgedrag.

- **Gezonde leefstijl**

In de gemeente Stadskanaal ligt de ervaren gezondheid lager dan gemiddeld in de GGD-regio Groningen. Ook zijn er meer mensen met één of meer langdurige aandoeningen en meer mensen met een langdurige ziekte. De gemeente Stadskanaal heeft lokaal beleid om de gezondheid van haar inwoners te verbeteren.

- **Maatschappelijke deelname**

In de gemeente Stadskanaal zijn er minder mensen lid van een (sport)vereniging of -club dan gemiddeld in de provincie. Gemiddeld meer mensen geven mantelzorg en meer jeugdigen zitten in de jeugdhulp. Vanuit de gemeente is er wel veel aandacht voor maatschappelijke deelname.

Aandachtspunten

Aandachtspunten zijn de aspecten die in de huidige situatie beoordeeld zijn met kwaliteitsniveau 'rood' en autonoom verbeteren naar 'oranje' of in de huidige situatie beoordeeld zijn met kwaliteitsniveau 'oranje' en autonoom verslechteren binnen 'oranje' of naar 'rood'.

- **Duurzame woningen**

Het percentage woningen met een groen energielabel (C of hoger) ligt in de gemeente Stadskanaal lager dan het provinciale gemiddelde. Ook het percentage woningen met zonnepanelen ligt lager dan het provinciaal gemiddelde. De gemeente Stadskanaal treft concrete maatregelen om toename van het percentage woningen met een groen energielabel te realiseren. Daarom gaat het kwaliteitsniveau van 'rood' naar 'oranje'.

- **Maatschappelijke basisvoorzieningen**

In de gemeente Stadskanaal ligt de gemiddelde afstand tot een groot deel de voorzieningen boven het provinciale gemiddelde. Het gaat met name om onderwijs- en horecavoorzieningen. Voor een deel van de voorzieningen gericht op de gezondheid en welzijn ligt de gemiddelde afstand juist weer lager dan het provinciale gemiddelde. Door vergrijzing en veranderende behoeften in voorzieningen zal de afstand tot voorzieningen in de toekomst toenemen. De gemeente Stadskanaal heeft geen beleid dat in gaat op voorzieningen.

6 Wat is de ontwerp-omgevingsvisie?

In dit hoofdstuk worden beschreven hoe de ontwerp-omgevingsvisie er uit ziet. De ontwerp-omgevingsvisie is mede tot stand gekomen door een (tussentijdse) effectbeoordeling die in het kader van de mer-procedure is gedaan van een concept-omgevingsvisie. Wat er met de resultaten van deze effectbeoordeling is gedaan is beschreven in paragraaf 6.1.

Het MER is een bijlage bij de ontwerp-omgevingsvisie. Hierin staat de oorspronkelijke tekst waaruit de beleidsuitspraken zijn gehaald. Ook is er een kaart gemaakt met daarin de ontwikkelingen op specifieke locaties in de gemeente.

6.1 Relatie tot concept-omgevingsvisie

Voordat een effectbeoordeling is gedaan op de ontwerp-omgevingsvisie, is een effectbeoordeling gedaan op de concept-omgevingsvisie. De notitie die hierover geschreven is, is te vinden in bijlage 3. De belangrijkste adviezen uit de effectbeoordeling van de concept-omgevingsvisie zijn:

- Op het gebied van de beoordelingsaspecten:
 - De beoordelingsaspecten die wel een knelpunt zijn, maar waar geen kansen of risico's voor worden gezien in de concept-omgevingsvisie zijn: *werklocaties en bedrijventerreinen, grondstoffen en circulariteit, fiets- en wandelnetwerk, sociale veiligheid en gezonde leefstijl*. Deze beoordelingsaspecten hebben wel een relatie met een beleidsuitspraak, maar *werklocaties en bedrijventerreinen, grondstoffen en circulariteit* en *fiets- en wandelnetwerk* worden niet benoemd in de betreffende beleidsuitspraak en voor *sociale veiligheid* en *gezonde leefstijl* is er geen (indirect) effect. Deze knelpunten worden daarom waarschijnlijk niet verholpen met het beleid uit de concept-omgevingsvisie.
 - Voor de volgende knelpunten zijn er niet genoeg kansen, waardoor de beoordelingsaspecten naar verwachting een knelpunt blijven: *openbaar vervoer, duurzame en slimme mobiliteit* en *oppervlaktewater*.
 - Ook voor de beoordelingsaspecten die een aandachtspunt zijn, *duurzame woningen* en *maatschappelijke basisvoorzieningen*, zijn er niet genoeg kansen om de aandachtspunten op te lossen.
- Op het gebied van de beleidsuitspraken:
 - Voor de beleidsuitspraak wonen zijn er naast kansen ook een hoop risico's. De gemeente Stadskanaal zou beleid kunnen toevoegen aan deze beleidsuitspraak om deze risico's te verminderen, zoals het autoluw(er) maken van de nieuwe woonwijk of het stimuleren van deelmobiliteit en elektrische auto's waar woningen worden gerealiseerd.
 - Voor de beleidsuitspraak natuur zijn er voornamelijk kansen, maar er ook risico's. Om dit te compenseren zou de gemeente Stadskanaal in de ontwerp-omgevingsvisie kunnen inzetten op bijvoorbeeld natuurinclusieve landbouw.
 - Daarnaast zijn er twee beleidsuitspraken waar geen kansen of risico's voor zijn, namelijk circulariteit en veiligheid. De gemeente Stadskanaal zou deze beleidsuitspraken verder kunnen uitwerken, zodat deze wel beoordeeld kunnen worden.
- Op het gebied van visie en ambities⁴:
 - Voor de ambitie sociale cohesie zijn er enkel kansen, maar de kansen zijn klein. De gemeente Stadskanaal zou kunnen zorgen voor meer kansen door bijvoorbeeld sporten toegankelijker maken voor inwoners of vrijwilligerswerk makkelijker maken.
 - Voor de ambities leefomgeving en klimaat zijn er iets meer kansen dan risico's, maar naar verwachting niet genoeg om de ambities te halen. De gemeente Stadskanaal zou kunnen

⁴ De indeling van de ambities is anders dan in het OER. Wat de gemeente wil bereiken in 2040 is niet veranderd.

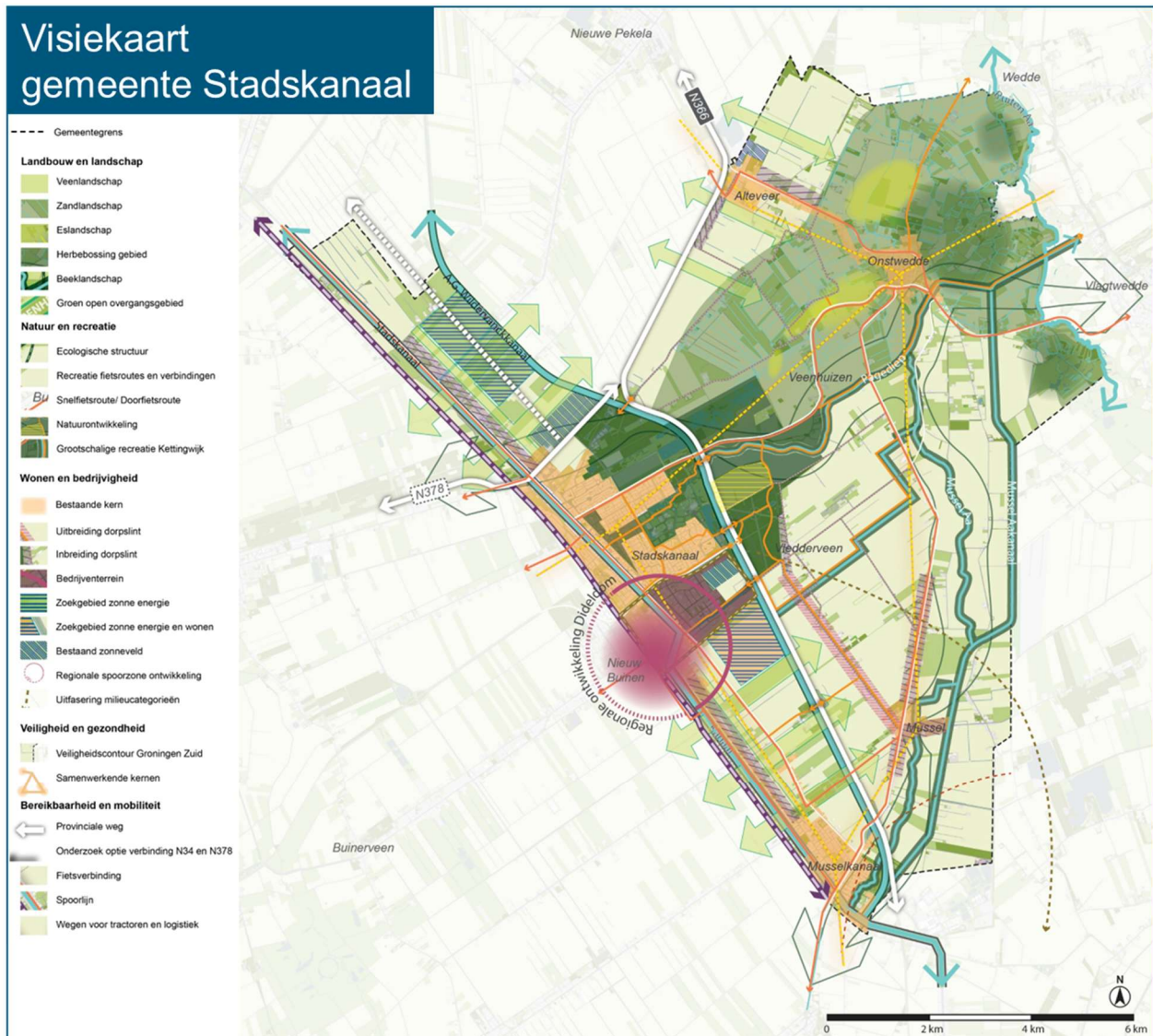
inzetten op het verbeteren van de sociale veiligheid of het creëren van een gezonde leefomgeving.

- Voor de ambitie klimaat zijn er kansen en risico's voor het beoordelingsaspect broeikasgassen. De gemeente Stadskanaal zou beleid op het gebied van duurzame energieopwekking en energiebesparing kunnen toevoegen aan de ontwerp-omgevingsvisie.
- Voor de ambitie landbouw zijn er iets meer risico's dan kansen. De gemeente Stadskanaal zou beleid toe kunnen voegen die er verder voor zorgt dat de landbouw in de gemeente verduurzaamd.
- Voor de ambitie cultuurhistorie zijn er enkel risico's. De gemeente Stadskanaal zou beleid kunnen toevoegen die de cultuurhistorie in de gemeente beter beleefbaar maakt.
- Voor de ambities landschap, gezondheid en circulariteit zijn er geen kansen en ambities. De gemeente Stadskanaal zou kunnen kijken hoe het open Veenkoloniale landschap en het kleinschalige landschap op de zandgronden beter zichtbaar en beleefbaar kan worden gemaakt, zoals beschreven in de ambitie.
- De ambitie gezondheid heeft alleen een relatie met het beoordelingsaspect gezonde leefstijl, maar de beleidsuitspraken laten geen kansen of risico's zien voor dit beoordelingsaspect. De gemeente Stadskanaal zou nog beleidsuitspraken kunnen toevoegen die zorgen voor een verbetering van de ervaren gezondheid.
- De ambitie circulariteit heeft alleen een relatie met het beoordelingsaspect *grondstoffen en circulariteit*, maar er zijn geen kansen of risico's. De gemeente Stadskanaal kan de beleidsuitspraak circulariteit verder uitwerken of beleid toevoegen over het reduceren van de hoeveelheid huishoudelijk afval per inwoner en het verhogen van het scheidingspercentage, bijvoorbeeld door op te nemen dat de gemeente gaat voor het halen van de landelijke norm.
- Er zijn geen ambities die verbonden zijn met de beoordelingsaspecten die te maken hebben met economie, mobiliteit, bodem en water en recreatie. De gemeente Stadskanaal kan overwegen om deze nog toe te voegen aan de visie en ambities.

De resultaten van de effectbeoordeling van de concept-omgevingsvisie zijn gebruikt om de ontwerp-omgevingsvisie aan te scherpen. Wat er is veranderd is in de volgende paragrafen aangegeven. Uiteindelijk heeft dit alleen gezorgd dat er een kans is op een positief effect voor het beoordelingsaspect *grondstoffen en circulariteit*. Dit komt omdat er beleid voor het verwerken van afval is toegevoegd aan de beleidsuitspraak circulariteit.

6.2 Verbeelding van de ontwerp-omgevingsvisie

In Figuur 6.1 is de verbeelding van de ontwerp-omgevingsvisie te zien. Hierin staat op welke locaties welke ruimtelijke ontwikkelingen voorzien zijn. In de volgende paragraaf zijn de beleidsuitspraken die hieraan ten grondslag liggen uitgebreid beschreven.

Figuur 6.1: Visiekaart van de ontwerp-omgevingsvisie van de gemeente Stads kanaal

6.3 Omschrijving van de ontwerp-omgevingsvisie

Op basis van het nieuwe beleid uit de ontwerp-omgevingsvisie zijn beleidsuitspraken opgesteld. Deze zijn te zien in Tabel 6.1. In dikgedrukte letters is aangegeven wat veranderd is ten opzichte van de concept-omgevingsvisie.

Tabel 6.1: Beleidsuitspraken uit de ontwerp-omgevingsvisie

Thema	Beleidsuitspraak
Klimaat	Bij herstructurering, herinrichting en reconstructies van de openbare ruimte kijken we naar de opgaven die daar spelen rond klimaatadaptatie en nemen zo nodig maatregelen. We zetten hierbij in op kwalitatieve inrichting van de openbare ruimte met groen en voldoende aandacht voor biodiversiteit, hittestress en wateropslag. Daarmee wordt de openbare ruimte klimaatadaptief ingericht waarbij meer water wordt opgevangen en vastgehouden in natte perioden en komen er meer schaduwplekken om hittestress te voorkomen. Op die manier zijn we steeds beter bestand tegen bijvoorbeeld intensievere regenbuien en perioden van extreme hitte en droogte als gevolg van de klimaatverandering. Vanuit de gemeente stimuleren we onze inwoners om hun tuinen klimaatadaptief in te richten met meer groen en minder verharding door bijvoorbeeld informatievoorziening en het faciliteren van het ontharden van tuinen. Zo wordt regionaal gewerkt aan een subsidieregeling voor kleinschalige klimaatmaatregelen voor particulier bezit.
Circulariteit	In onze openbare ruimte beheren we een groot areaal aan wegen, bruggen, speeltuinen, sportaccommodaties, gebouwen, openbare ruimte etc. Bij onderhoud, reconstructies en realisatie in ons areaal stimuleren we aannemers via de aanbestedingen om grondstoffen en producten te hergebruiken om zo bij te dragen aan het doel om in 2050 volledig circulair te zijn. We volgen op het gebied van afval(scheiding) de landelijke ontwikkelingen voor de doelen en normen op dit thema. Dit is vraagt om grote veranderingen, zowel in de samenleving als binnen de gemeentelijke taakuitoefening.
Wonen	Waar mogelijk stimuleren we onze inwoners en corporaties om hun woning levensloopbestendig te maken door een volwaardig woonprogramma op de begane grond te realiseren. Elke vijf jaar wordt het beleid uitgeschreven in het woonprogramma, waarin alle woningopgaven terugkomen. Hierbij kijken we ook naar kamerverhuur, tiny houses, woonwagenstandplaatsen, flexwonen, ligplaatsen voor woonschepen en de mogelijkheid om niet-wonen bestemmingen om te zetten in wonen. Zo kunnen we goed inspelen op de toenemende vraag naar flexibele en kleinere woningen en problematiek rondom bijvoorbeeld kamerverhuur. In Alteveer, Mussel en Onstwedde willen we de komende jaren vooral kleinschalige woningbouw realiseren passend naar de aard en karakter van het dorp en het gebied. Deze nieuwbouw staan we toe binnen de eerste vier treden van de woningbouwladder. Voor Stadskanaal en Musselkanaal is de woningbouwopgave groter. Om dit te realiseren kijken we naast inbreidingsmogelijkheden ook naar woningbouwlocaties in trede vijf, dus buiten bestaande kernen. Deze planmatige woningbouw voorzien we onder meer bij het Tweede Boerendiep, de omgeving Floralaan te Musselkanaal en rondom het toekomstige treinstation in Stadskanaal nabij Mercurius Businesspark. Gezien de centrale ligging van dit treinstation beperkt planmatige woningbouw zich niet enkel tot onze gemeentegrens en kijken we ook naar Nieuw-Buinen. Een nieuwe wijk moet passen bij de kernkwaliteiten van Stadskanaal en toekomstige locaties zullen hieraan getoetst worden. De inrichting van nieuwe wijken moet aansluiten op de structuur van wijken en sloten zoals kenmerkend is voor de Veenkoloniën. Als gemeente willen we sturing op de woningbouw als het gaat om type en prijsklasse en een thuis zijn voor diverse doelgroepen, van jong tot oud. Uit de participatie onder onze inwoners komt duidelijk naar voren dat zij zorgen hebben over het woningaanbod en de betaalbaarheid. Vraag en aanbod van woningen sluiten nu niet goed genoeg op elkaar aan, zowel qua type woningen als qua vraagprijzen. In onze gemeente hebben we behoefte aan diverse woonzorgvoorzieningen voor mensen die niet zelfstandig kunnen wonen zoals psychisch kwetsbaren, inwoners met een verstandelijke beperking en zorgbehoevende ouderen. Er is behoefte aan (kleinschalige) woongroepen ook zijn er initiatieven vanuit proactieve senioren voor het ontwikkelen van nieuwe woonvormen, zoals knarrenhofjes. Vanuit onder meer (alleenstaande) jongeren is vraag naar meer betaalbare éénpersoonswoningen, zoals tiny

Thema	Beleidsuitspraak
	houses. Bij invulling van de woningbouwopgave kiezen we dus nadrukkelijk voor verschillende woonvormen.
Voorzieningen	Inwoners waarderen het hoge voorzieningenniveau in onze gemeente. Als gemeente gaan we voor kwalitatief goede en toekomstbestendige voorzieningen, passend bij de omvang van kern of wijk. Een groei van het aantal woningen en inwoners kan daarnaast bijdragen aan een toename of tenminste de toekomstbestendigheid van de voorzieningen in kernen. Per kern streven we naar het behoud van de volgende basisvoorzieningen: • <u>Alteveer</u>: Basisonderwijs, sportvoorzieningen, OV-verbinding, ontmoetingslocatie • <u>Mussel</u>: Basisonderwijs, dagelijkse boodschappen, OV-verbinding, sportvoorzieningen, ontmoetingslocatie • <u>Musselkanaal</u>: Basisonderwijs, dagelijkse boodschappen, regio-overstijgende speciaalzaken, gezondheidscentra, OV-verbindingen, sportvoorzieningen • <u>Onstwedde</u>: Basis- en voortgezet onderwijs, dagelijkse boodschappen, gezondheidscentrum, culturele voorzieningen, OV-verbinding, sportvoorzieningen • <u>Stadskanaal</u>: Basis- en voortgezet onderwijs, dagelijkse boodschappen, regio-overstijgende speciaalzaken, culturele voorzieningen, horeca en amusement, gezondheidscentra, ziekenhuis, OV-verbindingen, sportvoorzieningen Waar dit nog niet het geval is willen we de aanwezige eerstelijns zorg (huisarts, apotheek, wijkverpleging, paramedici en eventueel sociale domein) concentreren in gezondheidscentra op locaties die centraal gelegen zijn en goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer. Zo is alle zorg voor inwoners onder één dak en is de afstemming tussen zorgverleners beter. Wij willen een inclusieve en toegankelijke gemeente zijn waarbij voorzieningen en de openbare ruimte toegankelijk en veilig zijn voor iedereen ook als er sprake is van fysieke en/of mentale beperkingen. Hiermee zorgen we voor volwaardige deelname van alle inwoners. We zetten ervaringsdeskundigheid in om eventuele knelpunten te ontdekken en zo nodig aan te pakken. Veel inwoners en bezoekers genieten van evenementen en festivals die worden georganiseerd in de gemeente. We willen initiatiefnemers de ruimte blijven bieden om dit te organiseren. Echter, festivals veroorzaken ook overlast aan omwonenden als het gaat om geluid, geur en verkeerstromen et cetera. Als gemeente willen wij de balans bewaken tussen het faciliteren van evenementen en festivals voor al onze inwoners enerzijds, en het reguleren ervan en het beperken van de overlast anderzijds. Dit betekent dat we inzetten op evenementen op locaties die daarvoor geschikt zijn. Hierbij houden we rekening met het de kernkwaliteiten van onze gemeente en het karakter van het gebied waar een evenement plaatsvindt. Toekomstig beleid over evenementen wordt nog opgesteld.
Economie	We zien een trend naar steeds grotere bedrijfshallen voor bijvoorbeeld transport- en distributiebedrijven. Dit staat op gespannen voet met de openheid van ons landschap. Op Bedrijvenpark Stadskanaal en het Dideldomterrein is ruimte voor diverse soorten bedrijven. Mogelijk wordt zwaardere industrie hier op lange termijn uitgefaseerd. Vanwege de centrale ligging en de bestaande woningbouw in de directe omgeving is woningbouw hier een optie, wanneer de vraag naar nieuwe woningen hier aanleiding toe geeft. Bestaande bedrijven worden dan bij uitbreiding gefaciliteerd op of nabij Bedrijvenpark Zuid-Groningen, zodat de werkgelegenheid in de regio behouden blijft. Ook de vestiging van nieuwe bedrijven met een groot oppervlak en/of zwaardere industrie, agrofood en voedselverwerking worden bovenregionaal gefaciliteerd op Bedrijvenpark Zuid-Groningen. Vanuit onze gemeente verruimen we de contouren voor mogelijke uitbreidingen van dit bedrijvenpark. In onze gemeente richten we ons voor de MKB en maakindustrie. We laten geen (nieuwe) losse bedrijven toe in het buitengebied, tenzij het gaat om vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) en mits passend in het landschap. Op het Bedrijvenpark Stadskanaal en Dideldom liggen nu nog twee zonneparken van elk 16 hectare groot. Op termijn vervallen deze zonneparken, waardoor op deze percelen ruimte vrijkomt voor nieuwe bedrijven.

Thema	Beleidsuitspraak
	Ladder bedrijvigheid: 1. Inbreiding in bestaande bedrijventerreinen; 2. Transformatie en revitalisering bedrijventerreinen; 3. Uitbreiding van bestaande of ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen. Aangezien geen structurele problemen ten aanzien van geurhinder zijn, stellen we hiervoor geen gemeentelijk beleid op maar volgen landelijke en provinciale wet- en regelgeving. Wel gaan we verkennen welke maatregelen kunnen worden genomen om de geurhinder bij de biovergister terug te dringen.
Mobiliteit	Het treinstation op het Mercurius Businesspark richten we in als een mobiliteitshub: een verkeersknooppunt waarbij de nadruk ligt op een goede aansluiting tussen verschillende vervoersmodaliteiten. Zo wordt de omgeving rondom het stationsgebied ingericht om snel en comfortabel over te stappen op bus, fiets, auto, taxi of andere duurzame (deel)mobiliteit. Op deze manier wordt Stads kanaal een betere bereikbaarheid van de hele regio en profiteren alle omliggende kernen van de spoorlijn.
Landbouw	Groei van de (intensieve) veehouderij op ons grondgebied vinden we maatschappelijk en landschappelijk niet wenselijk, vanwege het potentiële effect op milieu, gezondheid en ook natuurdoelen en woonfuncties. De niet grondgebonden veehouderij kan niet uitbreiden in aantal dieren en stallen kunnen alleen worden vergroot met als doel het dierenwelzijn te verbeteren. Grondgebonden veehouderij kan alleen uitbreiden als dit aantoonbaar geen negatief effect heeft op de hiervoor genoemde thema's. Op het gebied van mest is het streven om de opslag op eigen kavel te realiseren. Dat kan in de vorm van bijvoorbeeld een mestbassin, een mestsilo of mestplaten. Wanneer er op de eigen kavel geen ruimte is, kunnen we als gemeente afwijken van bestaande regelgeving. De opslag van mest op een veldkavel die niet aansluit op de eigen kavel, solitaire opslag genoemd, is op dit moment nog onwenselijk. We volgen hierbij de ontwikkelingen op landelijk en provinciaal niveau. De teelt van gewassen met een grote negatieve invloed op bodem- en waterkwaliteit en/of volksgezondheid willen we tegengaan, zoals bollen- en lelieteelt waar veel gewasbeschermingsmiddelen bij worden gebruikt. Daarom staan we als gemeente onder meer bollenteelt waar veel gewasbeschermingsmiddelen bij worden gebruikt niet toe. Dit wordt nader uitgewerkt in plannen en regels. In het buitengebied en op het boeren erf staan we bedrijvigheid toe die past in het gebied, zoals agrarische bedrijven met eventuele boerderijwinkels of campings. Daarnaast willen we vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) en kavels die hun functies verloren hebben in het landelijk gebied passend herbestemmen. We willen op die manier voorkomen dat leegstaande panden, boerderijen en bijbehorende erven in verval raken en hun aantrekkelijkheid verliezen, verpauperen of dat er ondermijnende activiteiten plaatsvinden. Het kan bijvoorbeeld gaan om wonen of kleinschalige bedrijvigheid. Tot slot willen we verkennen of verruiming van woonzorglocaties en/of recreatie hier mogelijk is.
Natuur	In de Veenkoloniën ligt een opgave om 10% groenblauwe dooradering te realiseren. De groenblauwe dooradering zorgt voor meer verbinding van natuurgebieden en versterking van de biodiversiteit. Voor de realisatie van deze opgave wordt eerst gekeken naar de gronden van de overheden en pas daarna naar realisatie op landbouwgrond. We richten ons op het isoleren van woningen en andere gebouwen. Daarbij nemen we maatregelen om diersoorten te beschermen, zoals vleermuizen en gierzwaluwen. In samenwerking met de provincie stellen we soortenmanagementplan (SMP). Hiermee krijgen we inzicht in welke soorten waar zitten en welke maatregelen nodig zijn om deze soorten te beschermen. Vanuit het Pagedal loopt een groenstructuur door het stedelijk gebied van Stads kanaal tot aan het centrum. Deze "groene long" zorgt ervoor dat ook voor de inwoners die in het verstedelijkte gebied wonen openbaar groen altijd dichtbij is. De groene long houden we groen en daarin staan we geen uitbreiding van het bebouwd oppervlak toe.

Thema	Beleidsuitspraak
	Het is in de eerste plaatst een provinciale taak om verbindingzones Pagediep en Mussel Aa te realiseren. In ons ruimtelijke beleid houden we hier rekening mee zodat er geen extra knelpunten ontstaan voor het realiseren van de verbindingzones. Als het actueel wordt, dan denken we als partner mee over de inrichting van de gebieden.
Recreatie	We willen de mogelijkheden gaan verruimen voor het starten of uitbreiden van bijvoorbeeld bed & breakfast's, kleinere campings en hotels. Tegelijkertijd kiezen we ervoor om geen nieuwe grootschalige recreatie, zoals pretparken en bungalowparken, toe te laten buiten de bestaande planologische mogelijkheden voor grootschalige recreatie in de Kettingwijk⁵. Daar staan we ook geen andere ruimtelijke bestemmingen toe. Ons landelijk gebied is vooral geschikt voor kleinschalige recreatie en overnachting, dat sluit goed aan bij de kernkwaliteiten en waarvoor we de mogelijkheden willen verruimen. Daarom willen we meer gaan samenwerken in en met de regio op onder meer het gebied van regiomarketing en willen als gemeente goede voorwaarden scheppen om samen met de markt het aantal overnachtingen en -locaties te vergroten. Dit geeft een goede impuls aan onze horeca, recreatie, winkels en amusement. Winkels, horeca en amusement willen we clusteren, zodat er in de kernen een herkenbaar en levendig centrum is. We willen meer ruimte bieden aan de ontwikkeling van Toeristische Overstappunten (TOP's): activiteiten en voorzieningen bij kruisingen tussen land en water langs (vaar)wegen, bruggen en sluizen.
Veiligheid	In ons ruimtelijk beleid houden we rekening met de aandachtsgebieden en gaan zorgvuldig om met eventueel nieuwe (kwetsbare) functies binnen de veiligheidscontouren. Als gemeente willen we geen opslag of verwerking van kernaafval binnen onze gemeentegrenzen.

⁵ Dit is onderdeel van het Crisis- en herstelwetbestemmingsplan van de gemeente Stadskanaal. Hier is een MER voor uitgevoerd.

7 Wat zijn de gevolgen van de ontwerp-omgevingsvisie?

7.1 Belangrijkste effecten

Overall beeld per beoordelingsaspect

De beleidsuitspraken hebben effect op de beoordelingsaspecten. Er kunnen kansen of risico's zijn. Als wordt gekeken naar de beleidsuitspraken in de ontwerp-omgevingsvisie van de gemeente Stadskanaal, zijn er veel beoordelingsaspecten die geen effecten ondervinden van de beleidsuitspraken. Het gaat om de volgende beoordelingsaspecten:

- Werkgelegenheid
- Werklocaties en bedrijventerreinen
- Fiets- en wandelnetwerk
- Externe veiligheid
- Sociale veiligheid
- Gezonde leefstijl
- Gezonde leefomgeving
- Geurhinder
- Lichthinder

De beleidsuitspraken in de ontwerp-omgevingsvisie hebben geen effect op deze beoordelingsaspecten of de beleidsuitspraken zijn niet concreet genoeg om te beoordelen (zie Tabel 4.3).

Er zijn ook veel beoordelingsaspecten die alleen kansen ondervinden van de beleidsuitspraken. Het gaat om de volgende beoordelingsaspecten:

- Woningaanbod en -behoefte
- Grondstoffen en circulariteit
- Duurzame woningen
- Openbaar vervoer
- Duurzame en slimme mobiliteit
- Biodiversiteit
- Grondwater
- Oppervlaktewater
- Vrijtijdseconomie en toerisme
- Maatschappelijke basisvoorzieningen
- Maatschappelijke deelname
- Droogte
- Wateroverlast door hemelwater

In de ontwerp-omgevingsvisie wordt er ingezet op het uitbreiden van het aantal woningen en voorzieningen en het verbeteren van de toegankelijkheid van het *openbaar vervoer* en *duurzame en slimme mobiliteit*. Ook wordt de landbouw duurzamer gemaakt. Hierdoor ontstaan er ook indirecte kansen voor *grondwater* en *oppervlaktewater*.

Daarnaast zijn ook een beoordelingsaspecten waarbij er zowel kansen als risico's zijn, waarbij er meer kansen dan risico's zijn als gevolg van de beleidsuitspraken. Het gaat om de volgende beoordelingsaspecten:

- Natura 2000-gebieden
- Geluidhinder
- Broeikasgassen
- Hittestress

In de ontwerp-omgevingsvisie wordt er ingezet op het verbeteren van de toegankelijkheid van het openbaar vervoer, waardoor het aantal voertuigbewegingen per auto kan afnemen. Daarnaast wordt ook ingezet op het verplaatsen van zware bedrijvigheid naar Bedrijvenpark Zuid-Groningen. Hierdoor ontstaan er indirecte kansen voor *Natura 2000-gebieden*, *geluidhinder* en *broeikasgassen*. Daar staat wel tegenover dat de ontwerp-omgevingsvisie ook inzet op het uitbreiden van het aantal woningen, wat kan leiden tot meer voertuigbewegingen en dus risico's op deze beoordelingsaspecten.

Als laatste zijn ook een beoordelingsaspecten die evenveel kansen als risico's ondervinden van de beleidsuitspraken. Het gaat om de volgende beoordelingsaspecten:

- Bereikbaarheid en doorstroming
- Natuurnetwerk Nederland
- Verkeersveiligheid
- Luchtkwaliteit

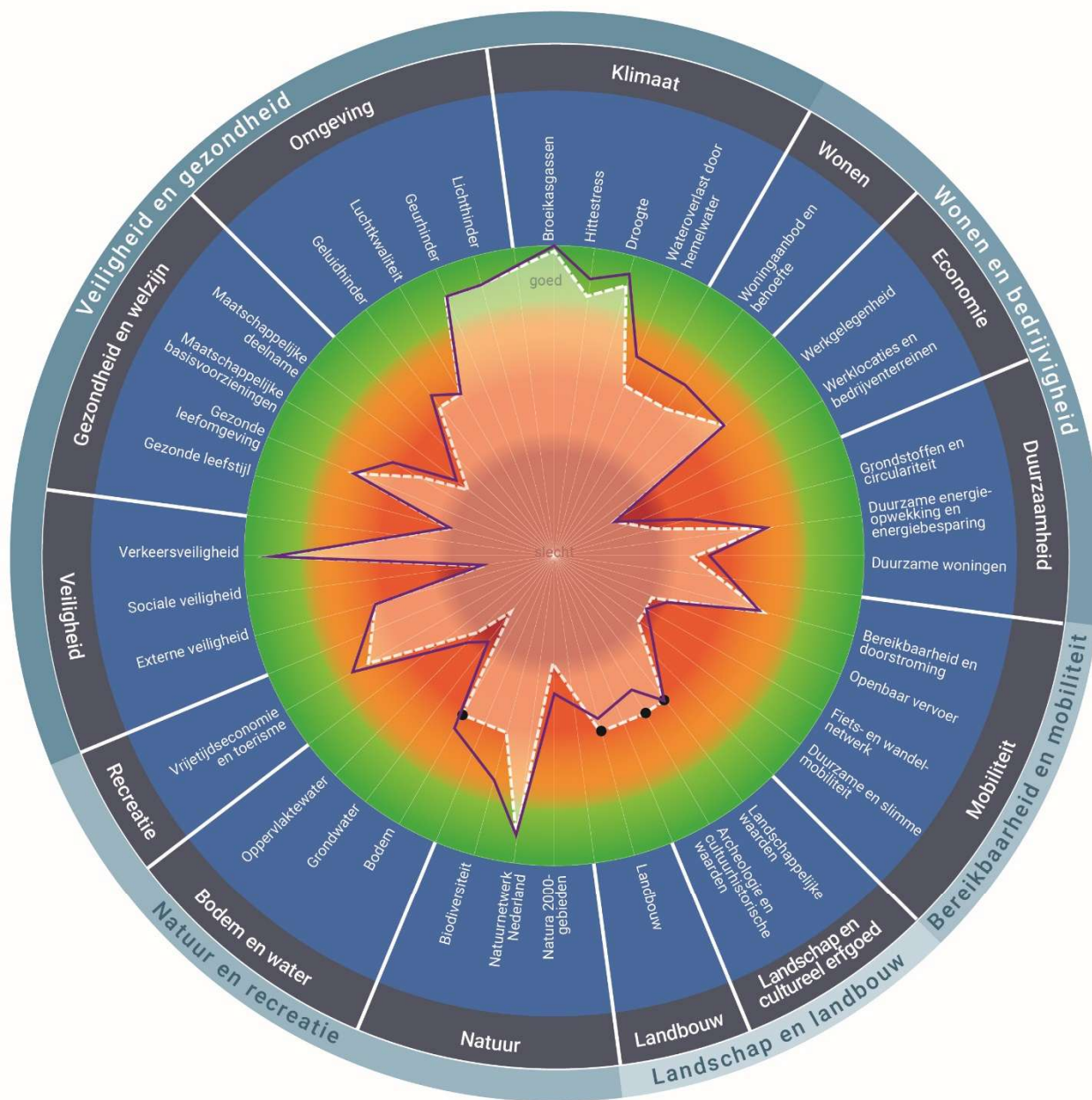
Zoals hierboven beschreven zijn er zowel beleidsuitspraken die zorgen voor een mogelijke afname van het aantal voertuigbewegingen als voor een mogelijke toename van het aantal voertuigbewegingen. Dit heeft indirect zowel kansen als risico's voor bovenstaande beoordelingsaspecten.

Er is een beoordelingsaspect dat niet terugkomt in de beleidsuitspraken en waar dus geen effecten op zijn, het gaat om het beoordelingsaspect *duurzame energieopwekking en energiebesparing*.

Rad van de leefomgeving

In Figuur 7.1 staat het rad van de leefomgeving met daarin de effecten in de autonome situatie, zoals bepaald in de foto van de leefomgeving, en van de ontwerp-omgevingsvisie. Het rad visualiseert wat hierboven is besproken en laat de effecten zien van de ontwerp-omgevingsvisie in vergelijking met de autonome situatie. De knel- en aandachtspunten zoals vastgesteld in de foto van de leefomgeving worden besproken in paragraaf 7.3.

Rad van de Leefomgeving Stadskanaal

Legenda:

- Autonome ontwikkeling 2030
- Overwegend geen sprake van problemen/knelpunten
- Wisselend beeld / aandachtspunt
- Overwegend sprake van problemen/knelpunten
- Aspect is kwalitatief ingevuld

Omgevingsvisie:

- Effectbeoordeling ontwerp-omgevingsvisie

Figuur 7.1: Rad van de leefomgeving inclusief effect ontwerp-omgevingsvisie voor de gemeente Stadskanaal

Overall beeld per beleidsuitspraak

Voor één beleidsuitspraak in de ontwerp-omgevingsvisie zijn er geen kansen of risico's. Het gaat om het thema's veiligheid. Voor dit thema is de beleidsuitspraak niet concreet genoeg om het te beoordelen (zie Tabel 4.3).

Er zijn veel beleidsuitspraken die alleen kansen laten zien. Het gaat om de volgende thema's:

- Klimaat: Er zijn kansen voor de beoordelingsaspecten *biodiversiteit*, *grondwater*, *hittestress*, *droogte* en *wateroverlast door hemelwater*. De ontwerp-omgevingsvisie zet in op het klimaatadaptief inrichten van de openbare ruimte en het vasthouden van water in de bodem.
- Circulariteit: Er zijn kansen voor het beoordelingsaspect *grondstoffen en circulariteit*. De ontwerp-omgevingsvisie zet in op het verbeteren van het afvalbeleid.
- Voorzieningen: Er zijn kansen voor de beoordelingsaspecten *openbaar vervoer*, *maatschappelijke basisvoorzieningen* en *maatschappelijke deelname*. De ontwerp-omgevingsvisie zet in op het verbeteren van de toegankelijkheid van het openbaar vervoer en er wordt gekeken naar het voorzieningenniveau van de kernen.
- Economie: Er zijn kansen voor het beoordelingsaspect *geluidhinder*, omdat de ontwerp-omgevingsvisie inzet op het verplaatsen van zware bedrijvigheid naar Bedrijvenpark Zuid-Groningen.
- Mobiliteit: Er zijn kansen voor de beoordelingsaspecten *bereikbaarheid en doorstroming*, *duurzame en slimme mobiliteit*, *Natura 2000-gebieden*, *veiligheid*, *geluidhinder*, *luchtkwaliteit* en *broeikasgassen*. De ontwerp-omgevingsvisie zet in het realiseren van een mobiliteitshub bij het nieuwe station, waardoor het aantal vervoersbewegingen naar beneden gaat.
- Landbouw: Er zijn kansen voor de beoordelingsaspecten *landbouw*, *Natura 2000-gebieden*, *biodiversiteit*, *bodem*, *grondwater* en *oppervlaktewater*. De ontwerp-omgevingsvisie zet in op het verduurzamen van de landbouw, het reguleren van de mestopslag en het verminderen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.
- Recreatie: Er zijn kansen voor de beoordelingsaspecten *vrijtijdseconomie en toerisme* en *maatschappelijke voorzieningen*. De ontwerp-omgevingsvisie zet in op het toestaan van kleinschalige recreatie en het vergroten van het aanbod van horeca, recreatie, winkels en amusement.

Er is één beleidsuitspraak waar er meer kansen dan risico's zijn, namelijk voor het thema natuur. De beleidsuitspraak heeft kansen voor de beoordelingsaspecten *Natura 2000-gebieden*, *Natuurnetwerk Nederland*, *biodiversiteit*, *broeikasgassen*, *hittestress* en *wateroverlast door hemelwater*. Daartegenover staat dat er een risico is voor de beoordelingsaspecten *landbouw* en *archeologie en cultuurhistorische waarden*, omdat er een risico is dat het areaal van landbouw wordt omgezet naar natuur en er verstoring kan plaats vinden van gebieden met een hoge archeologische waarde.

Er is één beleidsuitspraak waar er meer risico's dan kansen zijn, namelijk voor het thema wonen. Dit komt omdat er relatief veel woningen worden bijgebouwd in de ontwerp-omgevingsvisie. Dit heeft kansen voor het beoordelingsaspect *woningaanbod en -behoefte*. Hier staat tegenover dat er ook risico's ontstaan, omdat het aantal inwoners toeneemt. Hierdoor kan het aantal verkeersbewegingen toenemen, wat indirect kan zorgen voor risico's voor beoordelingsaspecten *bereikbaarheid en doorstroming*, *Natura 2000-gebieden*, *Natuurnetwerk Nederland*, *veiligheid*, *geluidhinder*, *luchtkwaliteit*, *broeikasgassen* en *hittestress*. Ook geldt, met dezelfde reden als bij het thema natuur, dat er risico's zijn voor de beoordelingsaspecten *landbouw* en *archeologie en cultuurhistorische waarden*.

7.2 Kwalitatieve aspecten

De beoordelingsaspecten landschappelijke waarden, archeologie en cultuurhistorische waarden, landbouw en bodem zijn in de foto van de leefomgeving kwalitatief ingevuld. Voor deze beoordelingsaspecten was onvoldoende specifieke gemeentelijke informatie beschikbaar. Aan deze thema's is daarom geen kwaliteitsniveau toegekend in de foto van de leefomgeving. In de beoordeling van de ontwerp-omgevingsvisie zijn deze kwalitatieve aspecten wel beoordeeld op kansen en risico's. Omdat deze effecten niet te vergelijken zijn met een kwaliteitsniveau uit de foto van de leefomgeving, is hieronder een kwalitatieve beschrijving gegeven van de verwachte ontwikkelingen van deze kwalitatieve aspecten als gevolg van het nieuwe beleid in de ontwerp-omgevingsvisie. Dit is gedaan per beoordelingsaspect.

- **Landschappelijke waarden**

Voor het beoordelingsaspect landschappelijke waarden is in de foto van de leefomgeving gekeken naar het Veenkoloniale landschap en het gebied Westerwolde. Voor dit beoordelingsaspect is er een relatie met de thema's wonen en natuur. Beide thema's zorgen niet voor kansen of risico's. Voor het thema wonen is dat omdat de realisering van de uitbreiding van Stadskanaal zoveel mogelijk aansluit bij de structuur van de Veenkoloniën, waardoor dit beter beleefbaar wordt, daarentegen wordt het landschap wordt niet versterkt. Voor het thema natuur worden groenstructuren aangelegd, maar dit zorgt niet voor versterking of karakterisering van het landschap.

- **Archeologie en cultuurhistorische waarden**

Voor het beoordelingsaspect archeologie en cultuurhistorische waarden is in de foto van de leefomgeving gekeken naar de archeologische en cultuurhistorische waarden binnen de gemeente. Voor dit beoordelingsaspect is er een relatie met de thema's wonen en natuur. Beide thema's zorgen voor risico's, doordat woningen en de ontwikkeling van de groenblauwe dooradering kunnen komen in gebieden met een hoge archeologische waarde.

- **Landbouw**

Voor het beoordelingsaspect landbouw is in de foto van de leefomgeving gekeken naar het aantal agrarische bedrijven in de gemeente. Voor dit beoordelingsaspect is er een relatie met de thema's wonen, landbouw en natuur. De thema's wonen en natuur zorgen voor risico's, doordat de realisatie van woningen en de ontwikkeling van de groenblauwe dooradering kunnen komen op grond die nu wordt gebruikt voor landbouw. Het thema landbouw zorgt voor kansen. Er komt geen areaal voor landbouw bij, maar het beleid is gericht op duurzaamheid van de landbouw en op gewasbescherming en volksgezondheid.

- **Bodem**

Voor het beoordelingsaspect bodem is in de foto van de leefomgeving gekeken naar bodemtypen en bodemdaling. Voor dit beoordelingsaspect is er een relatie met de thema's klimaat, landbouw en natuur. De thema's klimaat en natuur zorgen niet voor kansen of risico's. Het thema landbouw zorgt voor kansen door vermindering in het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Ook zijn er mogelijk minder risico's door meer regulering van mestopslag.

7.3 Ontwikkeling knel- en aandachtspunten ten opzichte van de referentiesituatie

Ontwikkeling bestaande knel- en aandachtspunten

Deze paragraaf beschrijft de ontwikkeling van de bestaande knel- en aandachtspunten. Eerst is beschreven welk kwaliteitsniveau in de foto van de leefomgeving is toegekend aan het beoordelingsaspect. Vervolgens worden de gevolgen van de ontwerp-omgevingsvisie beschreven. Tenslotte is beschreven of de verwachting is dat de ontwerp-omgevingsvisie bijdraagt aan het (gedeeltelijk) oplossen van de knel- of aandachtspunten.

De volgende knelpunten zijn in de foto van de leefomgeving benoemd:

- **Werklocaties en bedrijventerreinen**

Het beoordelingsaspect werklocaties en bedrijventerreinen is in de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau rood met een gelijkblijvende autonome trend. Voor dit beoordelingsaspect is er een relatie met het thema economie. Het beleid uit de ontwerp-omgevingsvisie laat geen kansen of risico's zien. Hiermee wordt het bestaande knelpunt naar verwachting niet verholpen.

- **Grondstoffen en circulariteit**

Het beoordelingsaspect grondstoffen en circulariteit is in de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau rood met een stijgende autonome trend. Voor dit beoordelingsaspect is er een relatie met het thema circulariteit. Het beleid uit de ontwerp-omgevingsvisie laat kansen zien, omdat er wordt ingezet op het afvalbeleid. Hiermee wordt het bestaande knelpunt naar verwachting niet verholpen.

- **Openbaar vervoer**

Het beoordelingsaspect openbaar vervoer is in de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau rood met een stijgende autonome trend. Voor dit beoordelingsaspect is er een relatie met de thema's voorzieningen en mobiliteit. Het beleid uit de ontwerp-omgevingsvisie op het thema mobiliteit laat geen kansen of risico's zien. Het beleid uit de ontwerp-omgevingsvisie op het thema voorzieningen laat kansen zien, omdat er wordt gezorgd voor een ov-verbinding in alle kernen. Per saldo is er een minimale kans te zien. Hiermee wordt het bestaande knelpunt naar verwachting niet verholpen.

- **Fiets- en wandelnetwerk**

Het beoordelingsaspect fiets- en wandelnetwerk is in de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau rood met een stijgende autonome trend. Voor dit beoordelingsaspect is er een relatie met het thema mobiliteit. Het beleid uit de ontwerp-omgevingsvisie laat geen kansen of risico's zien. Hiermee wordt het bestaande knelpunt naar verwachting niet verholpen.

- **Duurzame en slimme mobiliteit**

Het beoordelingsaspect duurzame en slimme mobiliteit is in de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau rood met een stijgende autonome trend. Voor dit beoordelingsaspect is er een relatie met het thema mobiliteit. Het beleid uit de ontwerp-omgevingsvisie op het thema mobiliteit laat kansen zien, omdat er wordt ingezet op deelvervoer bij de nieuwe mobiliteitshub bij het station. Per saldo is er een minimale kans te zien. Hiermee wordt het bestaande knelpunt naar verwachting niet verholpen.

- **Natura 2000-gebieden**

Het beoordelingsaspect Natura 2000-gebieden is in de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau rood met een stijgende autonome trend. Voor dit beoordelingsaspect is er een relatie met de thema's wonen, economie, mobiliteit, landbouw en natuur. Het beleid uit de ontwerp-omgevingsvisie op het thema economie laat geen kansen of risico's zien. Het beleid uit de ontwerp-omgevingsvisie op het thema wonen laat risico's zien door een toename van het aantal voertuigbewegingen als gevolg van een toename van het aantal woningen en inwoners. Het beleid uit de ontwerp-omgevingsvisie op de thema's mobiliteit, landbouw en natuur laat kansen zien door een mogelijke afname van het aantal voertuigbewegingen door een verbetering van de toegankelijkheid van het openbaar vervoer, het verminderen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en het verbinden van de Natura 2000-gebieden en NNN-gebieden door middel van verbindingzones. Per saldo is er sprake van meer kansen dan risico's. Hiermee verbetert het bestaande knelpunt naar verwachting naar een aandachtspunt.

- **Grondwater**

Het beoordelingsaspect grondwater is in de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau rood met een gelijkblijvende autonome trend. Voor dit beoordelingsaspect is er een relatie met de thema's klimaat, landbouw en natuur. Het beleid uit de ontwerp-omgevingsvisie op het thema natuur laat geen kansen of risico's zien. Het beleid uit de ontwerp-omgevingsvisie op de thema's

klimaat en landbouw laat kansen zien door het langer vasthouden van water in de bodem en het verminderen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Ook zijn er mogelijk minder risico's door meer regulering van mestopslag. Per saldo zijn er uitsluitend kansen. Hiermee verbetert het bestaande knelpunt naar verwachting naar een aandachtspunt.

- **Oppervlaktewater**

Het beoordelingsaspect oppervlaktewater is in de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau rood met een stijgende autonome trend. Het beleid uit de ontwerp-omgevingsvisie op de thema's klimaat en natuur laat geen kansen of risico's zien. Het beleid uit de ontwerp-omgevingsvisie op het thema landbouw laat kansen zien door het verminderen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Ook zijn er mogelijk minder risico's door meer regulering van mestopslag. Per saldo zijn er een minimaal aantal kansen. Hiermee wordt het bestaande knelpunt naar verwachting niet verholpen.

- **Sociale veiligheid**

Het beoordelingsaspect sociale veiligheid is in de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau rood met een gelijkblijvende autonome trend. Voor dit beoordelingsaspect is er een relatie met het thema wonen. Het beleid uit de ontwerp-omgevingsvisie laat geen kansen of risico's zien. Hiermee wordt het bestaande knelpunt naar verwachting niet verholpen.

- **Gezonde leefstijl**

Het beoordelingsaspect gezonde leefstijl is in de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau rood met een stijgende autonome trend. Voor dit beoordelingsaspect is er een relatie met het thema voorzieningen. Het beleid uit de ontwerp-omgevingsvisie laat geen kansen of risico's zien. Hiermee wordt het bestaande knelpunt naar verwachting niet verholpen.

- **Maatschappelijke deelname**

Het beoordelingsaspect maatschappelijke deelname is in de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau rood met een stijgende autonome trend. Voor dit beoordelingsaspect is er een relatie met het thema voorzieningen. Het beleid uit de ontwerp-omgevingsvisie op het thema voorzieningen laat kansen zien doordat in Alteveer en Mussel ontmoetingsplekken worden gerealiseerd. Een gemeentebrede toename van voorzieningen kan ontmoeten verder bevorderen. Hiermee verbetert het bestaande knelpunt naar verwachting naar een aandachtspunt.

De volgende aandachtspunten zijn in de foto van de leefomgeving benoemd:

- **Duurzame woningen**

Het beoordelingsaspect duurzame woningen is in de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau rood met een stijgende autonome trend naar oranje. Voor dit beoordelingsaspect is er een relatie met het thema wonen. Het beleid uit de ontwerp-omgevingsvisie op het thema wonen laat kansen zien doordat via het landelijk beleid woningen duurzaam worden gebouwd. Per saldo gaat het om een kleine kans. Hiermee blijft het aspect in het oranje en blijft het aandachtspunt bestaan.

- **Maatschappelijke basisvoorzieningen**

Het beoordelingsaspect maatschappelijke basisvoorzieningen is in de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau oranje met een dalende autonome trend. Voor dit beoordelingsaspect is er een relatie met de thema's voorzieningen en recreatie. Het beleid uit de ontwerp-omgevingsvisie op de thema's voorzieningen en recreatie laat kansen zien door het realiseren van gezondheidscentra op plekken die goed bereikbaar zijn en een toename van het aantal voorzieningen gericht op horeca en winkels. Hiermee wordt de negatieve trend naar verwachting gekeerd, maar het beleid is onvoldoende om het aandachtspunt te verhelpen. Het aspect blijft in het oranje.

Nieuwe knel- en aandachtspunten

Zoals hierboven benoemd zijn er een aantal aspecten met aandachtspunten. Een verslechtering door het nieuwe beleid kan ervoor zorgen dat een aandachtspunt een knelpunt gaat vormen. Dit is niet het geval voor de bestaande aandachtspunten.

Naast mogelijke nieuwe knelpunten zijn er mogelijke nieuwe aandachtspunten. Het gaat hier om aspecten die in de referentiesituatie oranje scoren en waarbij het nieuwe beleid tot meer risico's dan kansen leidt. Dit is niet het geval voor de bestaande 'oranje' beoordelingsaspecten.

8 Wat zijn de gevolgen voor Natura 2000-gebieden?

In dit hoofdstuk is een korte samenvatting opgenomen van de bevindingen uit de Passende Beoordeling, de volledige Passende Beoordeling is opgenomen in bijlage 6.

8.1 Passende Beoordeling Natura 2000

Omdat het op voorhand niet is uitgesloten dat het nieuwe beleid in de omgevingsvisie een (significant) negatief effect veroorzaakt op de natuurlijke kenmerken van de omliggende Natura 2000-gebieden is een Passende Beoordeling opgesteld op grond van de Wet natuurbescherming. Het gaat om de Natura 2000-gebieden Lieftingsbroek en Drouwenerzand.

In deze Passende Beoordeling is het nieuwe beleid uit de omgevingsvisie beoordeeld aan de hand van beleidsuitspraken die in het OER zijn geselecteerd. Het gaat om uitspraken die voldoende concreet zijn en die een relatie hebben met de leefomgeving. De Passende Beoordeling beoordeelt per uitspraak of en zo ja hoe groot het risico is op significant negatieve effecten op Natura 2000-gebied in en in de omgeving van Stadskanaal. Daarbij is getoetst aan de belangrijkste instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. Bij de beoordeling is aangesloten bij het karakter van het strategische beleid in de Omgevingsvisie, wat wil zeggen dat de beoordeling op hoofdlijnen is gedaan.

Het doel van de passende beoordeling is het in beeld brengen:

- a) Van de risico's op het optreden van (significant) negatieve effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van het nieuwe beleid van de Omgevingsvisie Stadskanaal en;
- b) Met welke maatregelen geconstateerde risico's voorkomen of beperkt kunnen worden.

Geconstateerde risico's zijn aandachtspunten waar bij de verdere uitwerking van het beleid rekening mee gehouden moet worden. Op deze manier kan voorkomen worden dat (significant) negatieve effecten op de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden daadwerkelijk optreden.

In de Passende Beoordeling is naar verschillende storingsfactoren gekeken, zoals effecten van stikstofdepositie, ruimtebeslag, effecten als gevolg van hydrologische veranderingen (bijvoorbeeld verdroging of vernatting) of verstoring door geluid of optische verstoring. Het gaat hierbij om effecten in de gebruiksfase. Effecten als gevolg van de aanlegfase worden in deze passende beoordeling niet meegenomen omdat op basis van het strategische karakter onvoldoende duidelijk is op welke wijze de beleidsuitspraken worden uitgewerkt. De Passende Beoordeling is opgenomen in bijlage 6 onderstaand zijn de hoofdlijnen van de resultaten en conclusies opgenomen.

8.2 Resultaten Passende Beoordeling

Meerdere beleidsuitspraken van de omgevingsvisie Stadskanaal kunnen tot risico's leiden op significant negatieve effecten binnen Natura 2000-gebieden. Deze zijn in Tabel 8.1 opgenomen. De risico's hebben betrekking op stikstofdepositie en recreatiedruk.

Aangezien stikstofdepositie (huidig, autonoom) een knelpunt is twee omliggende Natura 2000-gebieden (Lieftingsbroek en Drouwenerzand) en een kleine toename al een significant negatief effect kan veroorzaken, is cumulatie met betrekking tot stikstofdepositie een belangrijk aandachtspunt. De gemeente Stadskanaal heeft in haar Omgevingsvisie ook beleidsuitspraken die leiden tot een afname aan stikstofdepositie, zoals maatregelen die duurzame vormen van vervoer bevorderen.

Bij de verdere uitwerking van het nieuwe beleid moet integraal aandacht zijn voor ontwikkelingen die kunnen leiden tot een verhoogde milieudruk binnen Natura 2000-gebieden. Door een integrale aanpak en de projectscope van een ontwikkeling zo in te steken dat ook maatregelen om stikstofdepositie te verminderen worden betrokken bij de ontwikkeling (interne saldering) kan een significant negatief effect voorkomen worden.

De omgevingsvisie, de programma's en het omgevingsplan zijn instrumenten om tot een goede integrale uitwerking van het beleid te komen. Er zijn mogelijkheden voorhanden om significant negatieve gevolgen binnen de omliggende Natura 2000-gebieden te voorkomen. Het nieuwe beleid waar de Omgevingsvisie Stadskanaal in voorziet, is daarmee in beginsel uitvoerbaar in het kader van de Omgevingswet (onderdeel Natura 2000-gebieden).

Tabel 8.1: Beleidsuitspraken uit de Omgevingsvisie met een risico op een significant negatief effect

Beleidsuitspraak		Risico's op negatief effect Natura 2000		Aandachtspunten bij nadere uitwerking beleid (mitigatie)	Eindbeoordeling
		Lieftingsbroek	Drouwenerzand		
3	Wonen	Groot risico op significant negatief effect door een toename van stikstofdepositie	Groot risico op significant negatief effect door een toename van stikstofdepositie	Een toename in stikstofdepositie zo veel mogelijk voorkomen door in de planvormingsfase dit al mee te nemen en door emissieloze mobiliteit te stimuleren. Indien nodig kan (intern of extern) gesaldeerd worden.	(Significant) negatief effect is te voorkomen.
4	Voorzieningen	Klein risico op significant negatief effect door verhoogde recreatiedruk	Klein risico op significant negatief effect door verhoogde recreatiedruk	Een toename in stikstofdepositie zo veel mogelijk voorkomen door emissieloze mobiliteit te stimuleren. Indien nodig kan (intern of extern) gesaldeerd worden.	(Significant) negatief effect is te voorkomen.
7	Landbouw	Risico op significant negatief effect door een toename van stikstofdepositie en mogelijke toename van milieudruk.	Risico op significant negatief effect door een toename van stikstofdepositie en mogelijke toename van milieudruk.	De uitwerking van de gebieden waar functieverandering aan de orde is, moet plaatsvinden met het doel om de milieudruk op natuurgebieden te verminderen.	(Significant) negatief effect is te voorkomen.
9	Recreatie	Risico op significant negatief effect door een toename van stikstofdepositie en mogelijke toename van milieudruk.	Risico op significant negatief effect door een toename van stikstofdepositie en mogelijke toename van milieudruk.	Een toename in stikstofdepositie zo veel mogelijk voorkomen door in de planvormingsfase dit al mee te nemen en door emissieloze mobiliteit te stimuleren. Indien nodig kan (intern of extern) gesaldeerd worden.	(Significant) negatief effect is te voorkomen.

De beleidsuitspraak *economie* bevat geen concrete ruimtelijke ontwikkeling waardoor beoordeling niet mogelijk is. Een aantal aandachtspunten is genoemd om richting te geven aan de concrete ruimtelijke ontwikkeling:

- Er liggen kansen in een integrale afweging en saldering tussen het bedrijventerrein binnen de gemeente Stadskanaal en Zuid-Groningen. Verplaatsen van bedrijven biedt kansen voor het moderniseren van het terrein, gebouwen en productieprocessen waarbij de totale milieudruk, zoals emissies, afneemt. Voorwaarde hierbij is dat de bedrijven of de functiewijziging op de oude locatie minder emissie veroorzaken.
- Een toename in stikstofdepositie kan zo veel mogelijk voorkomen worden door in de planvormingsfase dit al mee te nemen en door emissieloze mobiliteit te stimuleren.
- Als laatste optie kan indien nodig extern gesaldeerd worden.

9 Is het beleid in de ontwerp-omgevingsvisie consistent?

De ontwerp-omgevingsvisie laat een samenhangend, integraal beeld zien van de leefomgeving van de gemeente Stadskanaal, de ambities die er liggen en wat de gemeente aan nieuw beleid voorneemt om die ambities te behalen. Omdat het om een samenhangend, integraal beeld gaat, is het van belang dat het voorgenomen beleid voldoende consistent is en niet conflicteert. Hierbij is het van belang dat dat de ene uitspraak voor nieuw beleid geen afbreuk doet aan een andere uitspraak, maar dat uitspraken elkaar juist versterken. Want alleen dan kun je spreken van integraal beleid dat in samenhang bijdraagt aan het verbeteren van leefomgevingskwaliteiten en het behalen van ambities. Daarom zijn zogenaamde 'botsproeven' uitgevoerd, waarbij de onderlinge samenhang tussen beleidsuitspraken is beschouwd. Zowel inhoudelijk als in ruimtelijk zin, past het naast elkaar in de leefomgeving? De beleidsuitspraken zijn onderling met elkaar geconfronteerd en beoordeeld op potentiële onderlinge versterking en strijdigheid. In bijlage 7 en 8 zijn de botsproeven en de argumentatie hierachter opgenomen.

In Tabel 9.1 staan de resultaten van de botsproeven. Daarvoor is zijn de volgende scores gebruikt.

- **Groen:** er is sprake van versterking tussen de uitspraken
- **Oranje:** er is zowel sprake van versterking als tegenstrijdigheid tussen de uitspraken
- **Rood:** er is sprake van tegenstrijdigheid tussen de uitspraken
- **Grijs:** er is geen sprake van versterking of tegenstrijdigheid tussen de uitspraken
- **Lichtgrijs:** niet van toepassing/geen relatie

Tabel 9.1: Resultaten van de botsproeven van de ontwerp-omgevingsvisie

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Klimaat	Circulariteit	Wonen	Voorzieningen	Economie	Mobiliteit	Landbouw	Natuur	Recreatie	Veiligheid
1	Klimaat		n.v.t.	+	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.
2	Circulariteit			n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
3	Wonen				+	-	0	-	0	n.v.t.	n.v.t.
4	Voorzieningen					n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.
5	Economie						0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
6	Mobiliteit							n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
7	Landbouw								+	0	n.v.t.
8	Natuur									-	n.v.t.
9	Recreatie										n.v.t.
10	Veiligheid										

De beleidsuitspraken circulariteit en veiligheid zijn niet ruimtelijk specifiek te maken, dus deze beleidsuitspraken zijn niet van toepassing in de botsproeven.

9.1 Kansen op synergie

Klimaat

De beleidsuitspraak klimaat kan drie andere beleidsuitspraken versterken: wonen, economie en natuur.

- *Klimaat en wonen*: particulieren worden gestimuleerd hun tuinen klimaatbestendig in te richten. Bij nieuwbouw kunnen klimaatadaptieve maatregelen in woonwijken getroffen worden. Hierdoor kunnen deze beleidsuitspraken ruimtelijk elkaar versterken.
- *Klimaat en economie*: Bedrijventerreinen kunnen bij revitalisering groen ingericht worden. Hierdoor kunnen deze beleidsuitspraken ruimtelijk elkaar versterken.
- *Klimaat en natuur*: Groene inrichting van gebieden kan elkaar versterken, zowel voor natuur als klimaatadaptatie. Hierdoor kunnen deze beleidsuitspraken ruimtelijk elkaar versterken.

Voorzieningen

De beleidsuitspraak voorzieningen kan twee andere beleidsuitspraken versterken: wonen en recreatie.

- *Voorzieningen en wonen*: Nieuwe woningen helpen om het voorzieningenaanbod rendabel te houden. Hierdoor kunnen deze beleidsuitspraken ruimtelijk elkaar versterken.
- *Voorzieningen en recreatie*: Door het groeien van de vrijetijdseconomie zijn er kansen voor horeca, winkels en amusement. Hierdoor kunnen deze beleidsuitspraken ruimtelijk elkaar versterken.

Wonen

De beleidsuitspraak wonen kan drie andere beleidsuitspraken versterken: klimaat, voorzieningen en mobiliteit. De synergie tussen wonen en klimaat, wonen en voorzieningen en wonen en mobiliteit is hierboven al beschreven.

Natuur

De beleidsuitspraak natuur kan twee andere beleidsuitspraken versterken: klimaat en landbouw. De synergie tussen natuur en klimaat is hierboven al beschreven.

- *Natuur en landbouw*: Het inzetten op toekomstbestendige en natuurinclusieve landbouw zorgt voor versterking van het areaal natuur, zonder dat dit ten koste gaat van het areaal landbouw. Hierdoor kunnen deze beleidsuitspraken ruimtelijk elkaar versterken.

Economie

De beleidsuitspraak economie kan één andere beleidsuitspraak versterken: klimaat. De synergie tussen economie en klimaat is hierboven al beschreven.

Landbouw

De beleidsuitspraak landbouw kan één andere beleidsuitspraak versterken: natuur. De synergie tussen landbouw en natuur is hierboven al beschreven.

Recreatie

De beleidsuitspraak recreatie kan één andere beleidsuitspraken versterken: voorzieningen. De synergie tussen recreatie en voorzieningen is hierboven al beschreven.

Mobiliteit

De beleidsuitspraak mobiliteit versterkt geen beleidsuitspraken.

9.2 Risico's op strijdigheid

Wonen

De beleidsuitspraak wonen kan botsen met twee andere beleidsuitspraken: economie en landbouw.

- *Wonen en economie*: Bedrijven moeten wijken voor woningen. Hierdoor kunnen deze beleidsuitspraken ruimtelijk met elkaar botsen.
- *Wonen en landbouw*: De nieuwe woonwijk (Tweede Boerendiep) komt op landbouwgrond. Hierdoor kunnen deze beleidsuitspraken ruimtelijk met elkaar botsen.

Natuur

De beleidsuitspraak natuur kan botsen met één andere beleidsuitspraak: recreatie.

- *Natuur en recreatie*: Recreatie in natuurgebieden is toegestaan, wat ten koste kan gaan van de kwaliteit van de natuur. Hierdoor kunnen deze beleidsuitspraken ruimtelijk met elkaar botsen.

Economie

De beleidsuitspraak economie kan botsen met één andere beleidsuitspraak: wonen. De strijdigheid tussen economie en wonen is hierboven al beschreven.

Landbouw

De beleidsuitspraak landbouw kan botsen met één andere beleidsuitspraak: wonen. De strijdigheid tussen landbouw en wonen is hierboven al beschreven.

Recreatie

De beleidsuitspraak recreatie kan botsen met één andere beleidsuitspraak: natuur. De strijdigheid tussen recreatie en natuur is hierboven al beschreven.

10 Draagt de ontwerp-omgevingsvisie bij aan het halen van de ambities?

De gemeente Stadskanaal heeft voor haar omgevingsvisie zeven ambities⁶ vastgesteld. Idealiter draagt het nieuwe beleid uit de omgevingsvisie bij aan het behalen van de gestelde ambities. Om te beoordelen in welke mate de ontwerp-omgevingsvisie bijdraagt aan de ambities, is in dit hoofdstuk, per ambitie, aangegeven welke beoordelingsaspecten hieraan gerelateerd zijn.

Vervolgens is op basis van de effectbeoordeling van de ontwerp-omgevingsvisie bepaald of er sprake is van (overwegend) kansen op positieve of risico's op negatieve effecten voor de beoordelingsaspecten gerelateerd aan een ambitie. Dit is een optelling van de kansen en risico's per aspect zoals opgenomen in bijlage 4. Op basis daarvan is een doorkijk gegeven of het de verwachting is dat de ambitie wel of niet gehaald wordt. Dit is de optelling van alle aan de ambitie gerelateerde beoordelingsaspecten. Hiervoor is bijlage 9 gebruikt.

In dit hoofdstuk is per ambitie aangegeven in hoeverre de ambitie behaald wordt door het nieuwe beleid. Dat is ook weer gedaan in termen van kansen en risico's. Daarbij is gebruik gemaakt van het aangeven van smileys:

Op grond van de effectbeoordeling is overwegend sprake van kansen op positieve effecten (er zijn meer kansen dan risico's), en daarmee kans op bijdrage aan behalen ambitie.

Op grond van de effectbeoordeling is overwegend geen sprake van kansen of risico's of aantal kansen en risico's zijn overwegend in evenwicht, en daarmee beperkt of geen kansen op bijdragen aan behalen ambitie.

Op grond van de effectbeoordeling is overwegend sprake van risico's op negatieve effecten (er zijn meer risico's dan kansen), en daarmee risico's op afbreuk aan de ambitie.

Aan het eind van de paragraaf is een korte samenvatting gegeven waarin staat voor welke ambities er extra aandacht nodig is richting verdere uitwerking van het beleid in programma's en of het omgevingsplan.

⁶ In de beoordeling van de concept-omgevingsvisie zijn elf ambities beoordeeld. Deze zijn gelijk aan de zeven ambities die zijn beoordeeld in het OER, maar de indeling is anders.

Ambitie 1: Voldoende en kwalitatief goed woningaanbod voor iedere doelgroep in een groene en gezonde leefomgeving

Vanuit onder meer Nij Begun en Regio Deal Oost-Groningen willen het Rijk, provincie en de gemeente investeren om de regio toekomstbestendig te maken. Wij willen voor alle doelgroepen een aantrekkelijke woongemeente zijn, ook voor hen die meer aandacht nodig hebben. Hierbij zijn ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid en toegankelijke openbare voorzieningen belangrijk. Met een groene woon- en leefomgeving willen we onze inwoners stimuleren en uitnodigen om meer te bewegen en buurtgenoten te ontmoeten.

Beoordelingsaspect	Ontwerp-omgevingsvisie
Woningaanbod en -behoefte	
Duurzame woningen	
Externe veiligheid	
Geluidhinder	
Luchtkwaliteit	
Geurhinder	
Lichthinder	
Hittestress	
Wateroverlast door hemelwater	

Conclusie: Op verschillende plekken in de gemeente worden woningen gebouwd. Dit wordt gedaan in de kernen door inbreiding en buiten Stadskanaal door uitbreiding. Er wordt gelet op de vraag naar verschillende type woningen. Zware bedrijvigheid wordt verplaatst naar het bedrijventerrein Groningen Zuid, waardoor er kansen zijn voor afname van geluidhinder door bedrijvigheid en door vervoersbewegingen gerelateerd aan de bedrijvigheid. De gemeente zet in het verbeteren van de toegankelijkheid van het openbaar vervoer, waardoor er kansen zijn voor geluidhinder en luchtkwaliteit doordat openbaar vervoer een alternatief vormt voor de auto. Daar staat tegenover dat de toename van het aantal vervoersbewegingen door het realiseren van woningen kan leiden tot risico's voor geluidhinder en luchtkwaliteit. Vergroening van woonwijken en het realiseren van meer groen in de gemeente kan zorgen voor kansen voor hittestress en wateroverlast door hemelwater. Het realiseren van meer woningen kan zorgen voor risico's voor hittestress, doordat de verharding toeneemt. Het is onzeker of de ambitie behaald wordt. Verdere uitwerking van het nieuwe beleid in programma's moet uitwijzen of dit het geval kan zijn.

Ambitie 2: Optimaal ruimtegebruik en minimaliseren aantasting van het (open) landschap

Ons (open) landschap in de gemeente is kenmerkend en tekent onze geschiedenis: dit koesteren en versterken we. We zijn zuinig op onze landbouwsector en bieden ruimte voor innovatieve ontwikkelingen, passend bij de bodem, het watersysteem en landschap. Bij alle ruimtelijke ingrepen zorgen we voor een zo minimaal mogelijke impact op het landschap. Energieopwekking vindt daarom alleen plaats in daarvoor reeds aangewezen gebieden en kleinschalig lokaal. Onze ruimte is schaars, dus we kijken ook naar herstructurering en herbestemming van gebieden en locaties die hun functie of aantrekkelijkheid hebben verloren.

Beoordelingsaspect	Ontwerp-omgevingsvisie
Landschappelijke waarden	
Landbouw	

Conclusie: Door ruimtelijke ontwikkelingen ontstaat er druk op de landbouw. Voor landschappelijke waarden zijn er geen beleidsuitspraken geformuleerd waardoor er geen kansen en risico's zijn. Naar verwachting wordt de ambitie niet gehaald.

Ambitie 3: Waardering voor landschap, natuur en cultuurhistorie

Onze inwoners en bezoekers moeten kunnen genieten van onze natuur op water, land en cultuurhistorisch erfgoed. En monumenten Hier zijn we trots op en dat willen we beschermen en benutten. We kijken goed naar de samenhang tussen wat onze natuur en het gehele watersysteem aankan en welke behoeften we hebben met recreatie en de vrijetijdseconomie. De kenmerkende landschappelijke structuur door veenontginning en het meer gesloten en bosrijke deel van onze gemeente op de zandgronden blijven goed zichtbaar.

Beoordelingsaspect	Ontwerp-omgevingsvisie
Archeologie en cultuurhistorische waarden	
Natura 2000-gebieden	
Natuurnetwerk Nederland	
Biodiversiteit	
Bodem	
Grondwater	
Oppervlaktewater	
Vrijetijdseconomie en toerisme	
Droogte	

Conclusie: Door groei van (intensieve) veehouderij en de teelt van gewassen met een grote negatieve invloed op bodem- en waterkwaliteit en/ of volksgezondheid tegen te gaan, zet de gemeente stappen richting natuurinclusieve landbouw. Dit zorgt voor kansen voor natuur en bodem en water. Door de realisatie van woningen ontstaan er ook risico's voor natuur, maar per saldo zijn er meer kansen. De gemeente zet in op kleinschalige recreatie. Door ruimtelijke ontwikkelingen ontstaat druk op archeologie en cultuurhistorische waarden. Er wordt positief bijgedragen maar het is onzeker of de ambitie behaald wordt. Verdere uitwerking van het nieuwe beleid in programma's moet uitwijzen of dit het geval kan zijn.

Ambitie 4: Bereikbare kernen en stimuleren duurzame vormen van mobiliteit

Wij rekenen op de komst van de spoorlijn vanuit Groningen via Veendam naar Stadskanaal en in een later stadium de realisatie van de Nedersaksenlijn. Hierdoor gaat het toekomstige station Stadskanaal als regionale mobiliteitshub dienen op het Mercurius Businesspark. Daarnaast willen we dat al onze kernen goed bereikbaar blijven met het openbaar vervoer of andere vormen van duurzame (deel)mobiliteit. We investeren primair in goed onderhouden fiets- en wandelverbindingen en hebben oog voor kwetsbare verkeersdeelnemers. De auto blijft nodig voor de verbinding tussen kernen, maar de focus ligt op duurzamere alternatieven.

Beoordelingsaspect	Ontwerp-omgevingsvisie
Bereikbaarheid en doorstroming	
Openbaar vervoer	
Fiets- en wandelnetwerk	
Duurzame en slimme mobiliteit	
Verkeersveiligheid	

Conclusie: De gemeente zet in op de toegankelijkheid van het openbaar vervoer in de verschillende kernen. Door het realiseren van een mobiliteitshub bij het station ontstaan er kansen voor de verkeersdoorstroming, duurzame en slimme mobiliteit en de verkeersveiligheid. Daar staat tegenover dat het realiseren van woningen zorgt voor meer verkeersbewegingen, wat zorgt voor risico's voor doorstroming en verkeersveiligheid. Het is onzeker of de ambitie behaald wordt. Verdere uitwerking van het nieuwe beleid in programma's moet uitwijzen of dit het geval kan zijn.

Ambitie 5: Samenwerkende kernen en regio, Stadskanaal als centrum voor maakindustrie

Wij blijven een gemeente waarin ruimte is voor duurzame innovaties, maakindustrie, detailhandel en MKB. Ook kijken wij over onze grenzen heen voor verdere samenwerking op toeristisch gebied, maar ook voor de bouw van woningen, bedrijvigheid en onderwijs. Wij sluiten ons aan bij de ontwikkelingen vanuit het Masterplan Oost-Groningen, Masterplan Regiocentra, het ruimtelijke-economische perspectief op de N366-regio en de Toekomstagenda Groningen: Masterplan Campussen voor het kennis- en innovatie ecosysteem van de regio Groningen en ons regionale onderwijsaanbod voor jongeren.

Beoordelingsaspect	Ontwerp-omgevingsvisie
Werkgelegenheid	
Werklocaties en bedrijventerreinen	

Conclusie: Er zijn geen beleidsuitspraken die effecten hebben op werkgelegenheid en werklocaties en bedrijventerreinen. Naar verwachting wordt de ambitie niet gehaald.

Ambitie 6: Focus op leefbaarheid en toekomstbestendige (basis)voorzieningen

Wij zetten in op een aantrekkelijke en leefbare gemeente voor al onze inwoners, van jong tot oud. We sluiten ons hierbij aan op de ontwikkelingen vanuit het Masterplan Oost-Groningen. We vinden het belangrijk dat iedereen een actief en zelfstandig leven kan leiden, waarin we onze welvaart en ons welzijn verbeteren. De komst van de Nedersaksenlijn is hierin van groot belang. Wij willen toe naar toekomstbestendige en toegankelijke (basis)voorzieningen voor iedereen: bereikbare, toereikende en goede gezondheidszorg, onderwijs, supermarkten, sociale ontmoetingsplekken, cultuur-, sport- en welzijnsaanbod.

Beoordelingsaspect	Ontwerp-omgevingsvisie
Sociale veiligheid	
Gezonde leefstijl	
Gezonde leefomgeving	
Maatschappelijke basisvoorzieningen	
Maatschappelijke deelname	

Conclusie: Door te zorgen voor basisvoorzieningen en ontmoetingsplekken in de kernen zijn er kansen voor de voorzieningen en de maatschappelijke deelname. Het clusteren van voorzieningen als horeca en winkels zorgt voor verdere verbetering van de voorzieningen in de gemeente. Er zijn geen beleidsuitspraken die effecten hebben op sociale veiligheid, gezonde leefstijl en gezonde leefomgeving. Het is onzeker of de ambitie behaald wordt. Verdere uitwerking van het nieuwe beleid in programma's moet uitwijzen of dit het geval kan zijn.

Ambitie 7: Duurzaamheid en circulariteit

Onze doelstelling is om energieneutraal te zijn in 2050. De vraag is daarbij hoe we dit gaan realiseren en wat haalbaar is qua duurzame opwek met zon en wind. De doelen uit het klimaatakkoord vertalen we naar onze gemeente met de bijbehorende doelstellingen;

- 55% reductie van broeikasgassen in 2030 ten opzichte van 1990;
- In 2050 is onze uitstoot van broeikasgassen netto-nul. Netto-nul betekent dat de totale uitstoot van broeikasgassen in onze gemeente gelijk is aan, of lager is dan de hoeveelheid die zij uit de atmosfeer verwijdt.

Een forse reductie ten opzichte van 1990 is de afgelopen jaren al gerealiseerd, 52% in 2021. Het verder terugdringen van de uitstoot wordt wel steeds complexer. Duurzaamheid is breder dan klimaat en energie. Het gaat bijvoorbeeld ook over circulariteit, minder afval en minder gebruik van (primaire) grondstoffen.

Beoordelingsaspect	Ontwerp-omgevingsvisie
Grondstoffen en circulariteit	
Duurzame energieopwekking en energiebesparing	
Broeikasgassen	

Conclusie: De gemeente zet in op het afvalbeleid, waardoor er kansen ontstaan voor grondstoffen en circulariteit. Voor broeikasgassen zijn er zowel kansen als risico's. Door in te zetten op de toegankelijkheid van het openbaar vervoer, waardoor het aantal verkeersbewegingen kan afnemen, en het realiseren van groen ontstaan er kansen voor het terugdringen van broeikasgassen. Door de toename in het aantal verkeersbewegingen door het realiseren van meer woningen ontstaan er risico's. Er is geen beleidsuitspraak die een relatie heeft met duurzame energieopwekking en energiebesparing. Naar verwachting wordt de ambitie niet gehaald.

Conclusie

Voor de eerste vier ambities zijn er zowel kansen als risico's. Alleen voor ambitie 2 zijn er meer risico's dan kansen, waardoor deze ambitie naar verwachting niet wordt gehaald. Voor de andere drie ambities zijn er meer kansen dan risico's, maar het is onzeker of de ambitie behaald wordt. Verdere uitwerking van het nieuwe beleid in programma's zal dit moeten uitwijzen. Voor ambitie 7 zijn er meer kansen dan risico's, maar het verschil is klein, waardoor deze ambitie naar verwachting niet wordt gehaald.

Voor ambitie 6 zijn er enkel kansen, maar het zijn een aantal kleinere kansen, waardoor het onzeker is of de ambitie behaald wordt. Ook hiervoor geldt dat dit afhankelijk is van de verdere uitwerking in programma's.

Voor ambitie 5 zijn er geen beleidsuitspraken die effecten hebben. Deze ambitie wordt daarom naar verwachting niet gehaald.

Disclaimer: voor het doelbereik is op basis van de effectbeoordeling een inschatting gemaakt of het beleid positief bijdraagt aan het halen van de ambities. Het is niet met zekerheid te zeggen of de ambities daadwerkelijk behaald worden, er is alleen een richting te noemen. Uit monitoring moet de aankomende jaren blijken of het beleid zich daadwerkelijk ontwikkelt zoals ingeschat. Zo niet dan kan dat een teken zijn om tijdig bij te sturen om ambities te halen. In hoofdstuk 12 heeft de gemeente Stadskanaal beschreven hoe zij monitoring op gaan pakken.

11 Welke mitigerende maatregelen zijn mogelijk?

De effectbeoordeling in hoofdstuk 7 laat zien bij welke beoordelingsaspecten het nieuwe beleid risico's oplevert op negatieve effecten, en/of waar er ondanks het nieuwe beleid nog een tekortschietend kwaliteitsniveau te verwachten is. Voor die aspecten geven we in dit hoofdstuk een voorstel voor mogelijkheden voor verdere verbetering, in de vorm van beleidsopties of concrete mitigerende maatregelen.

Voor Natura 2000-gebieden zijn de mitigerende maatregelen in hoofdstuk 8 beschreven. In onderstaande tabellen zijn mitigerende maatregelen beschreven per beoordelingsaspect. De tabel geeft weer hoe de referentiesituatie ervoor staat en of er sprake is van overwegend kansen (groen pijltje omhoog ↑) of overwegend risico's (rood pijltje omlaag ↓) door het nieuwe beleid. Het gelijkteken (=) betekent dat er evenveel kansen als risico's zijn voorzien.

Beoordelingsaspect	Referentiesituatie	Ontwerp-omgevingsvisie
Werklocaties en bedrijventerreinen	=	=
Beleidsopties/mitigerende maatregelen voor verbetering <i>Werklocaties en bedrijventerreinen</i> is in de referentiesituatie een knelpunt, omdat er in Oost-Groningen sprake is van een kwantitatief overschot en een kwalitatief tekort aan kleinschalig lokale bedrijventerreinen. Met het nieuwe beleid uit de ontwerp-omgevingsvisie zal deze naar verwachting niet worden verholpen. In de ontwerp-omgevingsvisie staat geen beleid voor het creëren van nieuwe werklocaties of bedrijventerreinen. Zwaar industriële bedrijvigheid wordt gestimuleerd te verhuizen naar Bedrijvenpark Zuid-Groningen, maar er komt geen extra ruimte beschikbaar voor nieuwe bedrijventerreinen. Omdat de gemeente wil inzetten op woningen in het gebied, is dit mogelijk ook niet wenselijk. De gemeente kan daarom met de regio kijken hoe verdere samenwerking kan zorgen voor meer ruimte voor werklocaties en bedrijventerreinen. Mogelijke oplossing is om te kijken naar het optoppen van bestaande bedrijventerreinen om zo meer ruimte te creëren voor middel- en kleine bedrijvigheid, aansluitend bij de kwalitatieve vraag.		

Beoordelingsaspect	Referentiesituatie	Ontwerp-omgevingsvisie
Grondstoffen en circulariteit	↗	↑
Beleidsopties/mitigerende maatregelen voor verbetering <i>Grondstoffen en circulariteit</i> is in de referentiesituatie een knelpunt, omdat de gemeente Stadskanaal niet aan de doelstelling voor aantal kilogram huishoudelijk afval per inwoner voldoet en ook niet aan het doel voor 75% afvalscheiding. Met het nieuwe beleid uit de ontwerp-omgevingsvisie zal deze naar verwachting niet worden verholpen. De gemeente wil de landelijke ontwikkelingen volgen op het gebied van afval(scheiding). Dit is naar verwachting niet voldoende om het knelpunt te verhelpen. Hiervoor kan de gemeente inzetten op een strenger beleid. Om een toename van de hoeveelheid (rest)afval van zowel woningen als voorzieningen te voorkomen kunnen aan de voorkant randvoorwaarden gesteld worden. Er zijn verschillende randvoorwaarden mogelijk. Deze randvoorwaarden kunnen opgenomen worden in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) zoals circulair inkopen. Circulair inkopen betreft producten die bijvoorbeeld achteraf makkelijk te scheiden zijn of biologisch afbreekbaar zijn. Daarnaast kunnen er eisen gesteld worden horeca en evenementen door deze op te nemen in de vergunningseisen. Een voorbeeld hiervan is het gebruik van herbruikbare materialen of het gebruik van één type materiaal in producten zodat scheiding niet nodig is. Aan de achterkant kan de gemeente invloed uitoefenen door afvalinzameling te bundelen en daar eisen aan te stellen.		

Beoordelingsaspect	Referentiesituatie	Ontwerp-omgevingsvisie
Openbaar vervoer	↗	↑
Beleidsopties/mitigerende maatregelen voor verbetering <i>Openbaar vervoer</i> is in de referentiesituatie een knelpunt, omdat de gemiddelde afstand tot een treinstation in Stadskanaal groter is dan het landelijk gemiddelde. Verder is de ontsluitingskwaliteit in Stadskanaal slechter dan gemiddeld genomen over Nederland, omdat de PTAL-score onder het landelijk gemiddelde ligt. Met het nieuwe beleid uit de ontwerp-omgevingsvisie zal deze naar verwachting niet worden verholpen. Hoewel de toegankelijkheid tot openbaar vervoer naar verwachting verbetert, is het niet genoeg om het knelpunt op te lossen. De gemeente gaat niet over de inzet van bussen in de gemeente, maar kan het belang van een goede toegankelijkheid tot openbaar vervoer wel bij de provincie onder de aandacht brengen. De gemeente kan zelf het gebruik van openbaar vervoer promoten door bijvoorbeeld actieve communicatie over de reistijd met het openbaar vervoer versus de auto.		

Beoordelingsaspect	Referentiesituatie	Ontwerp-omgevingsvisie
Fiets- en wandelnetwerk	↗	=
Beleidsopties/mitigerende maatregelen voor verbetering <i>Fiets- en wandelnetwerk</i> is in de referentiesituatie een knelpunt, omdat de gemeente Stadskanaal op de kwaliteit van het fietsnetwerk lager is dan het gemiddelde voor Nederland en er schakels ontbreken in het fietsnetwerk. Met het nieuwe beleid uit de ontwerp-omgevingsvisie zal deze naar verwachting niet worden verholpen. In de ontwerp-omgevingsvisie zet de gemeente niet met nieuw beleid in op het verbeteren van het fiets- en wandelnetwerk. Enkel onderhoud (autonoom) wordt niet gezien als genoeg verbetering van het fiets- en wandelnetwerk. Daarom kan de gemeente kijken waar het ontbrekende schakels kunnen worden toegevoegd, zodat de verbinding tussen de kernen verbetert. Daarnaast kan de gemeente ook onderzoeken of drukke fietsroutes vrijliggend gemaakt kunnen worden als dit nog niet het geval is.		

Beoordelingsaspect	Referentiesituatie	Ontwerp-omgevingsvisie
Duurzame en slimme mobiliteit	↗	↑
Beleidsopties/mitigerende maatregelen voor verbetering <i>Duurzame en slimme mobiliteit</i> is in de referentiesituatie een knelpunt, omdat er minder deelauto's per 100.000 inwoners, elektrische auto's per 1.000 inwoners en (semi)publieke laadpalen zijn dan het provinciale gemiddelde. Ook wordt er in de gemeente minder gebruik gemaakt van de fiets en het openbaar vervoer wordt er minder gelopen dan het provinciale gemiddelde. Met het nieuwe beleid uit de ontwerp-omgevingsvisie zal deze naar verwachting niet worden verholpen. Met de komst van een mobiliteitshub met daarin ruimte voor deelmobiliteit, zijn er wel kansen voor een verbetering. Het wordt echter niet beschouwd als genoeg om het knelpunt op te lossen. De gemeente kan bij de realisatie van een nieuwe woonwijk inzetten op het realiseren van deelmobiliteit en oplaadpunten voor elektrische voertuigen, ook om zo de parkeerdruk en de uitstoot van emissies tegen te gaan. Om dit knelpunt op te lossen is het van belang dat deelmobiliteit en oplaadpunten voor elektrische voertuigen in de gehele gemeente beschikbaar worden.		

Beoordelingsaspect	Referentiesituatie	Ontwerp-omgevingsvisie
Oppervlaktewater	↗	↑

Beleidsopties/mitigerende maatregelen voor verbetering

Oppervlaktewater is in de referentiesituatie een knelpunt, omdat de chemische en ecologische toestand van de wateren nog niet aan de KRW-doelstellingen voldoen. Met het nieuwe beleid uit de ontwerp-omgevingsvisie zal deze naar verwachting niet worden verholpen.

Het verminderen van gewasbeschermingsmiddelen en het reguleren van mestopslag zorgt voor kansen voor verbetering van de kwaliteit van het oppervlaktewater, maar dit wordt niet gezien als genoeg om het knelpunt op te lossen. Om dit te bereiken kan de gemeente inzetten op een strenger beleid in de regulatie, bijvoorbeeld door regels en maatregelen op te nemen in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) die betrekking hebben op gemengde overstorten en de kwaliteit van 'zwemwater'.

Beoordelingsaspect	Referentiesituatie	Ontwerp-omgevingsvisie
Sociale veiligheid	=	=

Beleidsopties/mitigerende maatregelen voor verbetering

Sociale veiligheid is in de referentiesituatie een knelpunt, omdat de sociale veiligheidsindex en de beleving van sociale onveiligheid in de gemeente Stadskanaal hoger ligt dan in de provincie Groningen. Met het nieuwe beleid uit de ontwerp-omgevingsvisie zal deze naar verwachting niet worden verholpen.

In de ontwerp-omgevingsvisie is geen beleid dat invloed heeft op de sociale veiligheid. De sociale veiligheid kan worden verbeterd door onveiligheidsgevoelens bij de inwoners af te laten nemen. Hiervoor zal ook afstemming met de Veiligheidsregio nodig zijn, gezien de drugsproblematiek op het platteland.

Beoordelingsaspect	Referentiesituatie	Ontwerp-omgevingsvisie
Gezonde leefstijl	↗	=

Beleidsopties/mitigerende maatregelen voor verbetering

Gezonde leefstijl is in de referentiesituatie een knelpunt, omdat de ervaren gezondheid onder het provinciale gemiddelde ligt en de feitelijke ziektecijfers boven het provinciaal gemiddelde liggen. Met het nieuwe beleid uit de ontwerp-omgevingsvisie zal deze naar verwachting niet worden verholpen.

In de ontwerp-omgevingsvisie is geen beleid dat invloed heeft op de gezonde leefstijl. Om actief in te kunnen zetten op het bevorderen van een gezonde leefstijl moet de gemeente in samenwerking met de GGD Groningen inzetten op bewustwording onder inwoners. Welke manier het beste geschikt is zal uit nader onderzoek moeten blijken.

12 Wat komt er na het OER?

De nieuwe Omgevingswet stelt monitoring en evaluatie van het beleid verplicht om in beeld te krijgen of de uitwerking van het beleid daadwerkelijk bijdraagt aan het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving. Periodiek wordt er middels een terugkoppeling nieuwe input geleverd voor de beleidsontwikkeling wat kan leiden tot voortzetting of bijsturing van het beleid. Door monitoring en evaluatie ontstaat een gesloten beleidscyclus. Onderstaande figuur geeft de beleidscyclus weer. Deze beleidscyclus werkt als volgt:

1. In de beleidsontwikkeling wordt de omgevingsvisie opgesteld, deze stap wordt met vaststelling van de omgevingsvisie Stadskanaal voltooid;
2. In de beleidsdoorwerking worden de uitspraken uit de omgevingsvisie verder geconcretiseerd in uitvoeringsprogramma's en andere instrumenten, zoals het omgevingsplan, dit wordt in paragraaf 12.1 besproken;
3. Tijdens de uitvoering worden de concrete besluiten en/of regels en ander instrumentarium toegepast;
4. In de terugkoppeling wordt door monitoring en evaluatie gereflecteerd op behaalde resultaten waarna deze op basis van hun betekenis input vormen voor een nieuwe beleidscyclus. Hier gaat paragraaf 12.3 dieper op in.

Figuur 12.1: Beleidscyclus ontwerp-omgevingsvisie Stadskanaal

Met de vertaling van de omgevingsvisie naar een omgevingsplan en eventuele omgevingsprogramma's start de beleidscyclus van de Omgevingswet. Deze beleidscyclus vormt een instrument om de uitvoering van de omgevingsvisie volgens een logisch proces te structureren. Figuur 12.1 geeft de beleidscyclus weer. De strategische cyclus ("kleine beleidscyclus") draait om de verbetering van de inhoud van het beleid, in dit geval de omgevingsvisie, terwijl de operationele beleidscyclus ingaat op de uitvoering van het beleid. De grote cyclus (met gekleurde pijlen aangeduid) eindigt met monitoring waarmee het resultaat van het beleid inzichtelijk gemaakt wordt.

12.1 Instrumenten en omgevingsprogramma's

De Omgevingswet bestaat uit zes instrumenten:

- Omgevingsvisie;
- Omgevingsprogramma;
- Omgevingsplan;
- Algemene Rijksregels;
- Omgevingsvergunningen;
- Projectbesluit.

De omgevingsvisie omvat alle thema's die te maken hebben met de fysieke leefomgeving en is gericht op de lange termijn. Voor de uitvoering op korte en middellange termijn maken we omgevingsprogramma's. Een omgevingsprogramma helpt bij het realiseren van de ontwikkelrichtingen uit de omgevingsvisie.

Wanneer maken we een omgevingsprogramma?

We maken een omgevingsprogramma als dit wettelijk verplicht is, of bij een meerjarige, belangrijke en/of ingewikkelde opgave. Bijvoorbeeld wanneer er vanuit de politiek prioriteit wordt gegeven aan een bepaald onderwerp, als er meerdere (type) maatregelen nodig zijn, of als de opgave een grote invloed heeft op de samenleving of onze fysieke leefomgeving.

Uitgangspunten

In aanvulling op de wettelijke vereisten worden de volgende uitgangspunten gehanteerd voor nieuwe omgevingsprogramma's:

- De omgevingsprogramma's moeten aansluiten bij de omgevingsvisie. Dat houdt in dat het programma inhoud geeft aan de opgaven of ontwikkelrichtingen uit de omgevingsvisie en rekening houdt met de kernkwaliteiten van de gemeente.
- De omgevingsprogramma's maken de ontwikkelrichtingen uit de omgevingsvisie meer concreet door het stellen van (meetbare) doelen voor de korte- en middellange termijn. Door middel van monitoring van het programma controleren we of de doelen worden behaald.
- De omgevingsprogramma's kunnen verdieping en detaillering aanbrengen op een bepaald thema of gebied, maar moeten wel bijdragen aan de onderlinge afstemming met andere thema's of gebieden.
- De omgevingsprogramma's worden gemaakt met behulp van participatie. Dit betekent dat het omgevingsprogramma een kans biedt aan de samenleving, andere overheden en marktpartijen om betrokken te zijn bij het maken van het programma en om vervolgens bij te dragen aan de doelstellingen van het programma.
- De omgevingsprogramma's beschrijven wat de rolverdeling (sturingsfilosofie) is en wie het programma vaststelt (het college van burgemeesters en wethouders of de gemeenteraad).

Omgevingsprogramma's gemeente Stadskanaal

De komende jaren werken aan programma's waarbij we nu denken aan de volgende thema's: Wonen, Landschap en erfgoed (recreatie), Gezondheid, Warmteprogramma, Leefbaarheid en voorzieningen, Energie en duurzaamheid, Economie en bedrijvigheid en op termijn programma (duurzame) mobiliteit.

12.2 Doorwerking in omgevingsplan

Na het opstellen van de omgevingsvisie dient het omgevingsplan opgesteld te worden. De relatie tussen de omgevingsvisie en het omgevingsplan en de stappen van een omgevingsplan, na totstandkoming van de omgevingsvisie, zijn als volgt:

1. **Omgevingsplan opstellen**

Het omgevingsplan wordt opgesteld op basis van de omgevingsvisie. Het omgevingsplan bevat concrete regels en voorschriften voor het gebruik en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving binnen het betreffende gebied. Het plan omvat onder andere regels met betrekking tot bouwen, milieu, erfgoed, waterbeheer, enzovoort.

2. **Vertaling van visie naar plan**

Bij het opstellen van het omgevingsplan worden de beleidskeuzes en ambities uit de omgevingsvisie vertaald naar concrete voorschriften en regelingen. Het omgevingsplan dient de doelen en uitgangspunten van de omgevingsvisie te weerspiegelen.

3. **Coherentie en consistentie**

Het omgevingsplan moet in lijn zijn met de omgevingsvisie. Er dient samenhang en consistentie te zijn tussen beide documenten. Het omgevingsplan mag geen regels bevatten die in strijd zijn met de visie en moet juist de beoogde ontwikkelingen en ambities ondersteunen.

Kortom, de omgevingsvisie fungeert als een overkoepelend kader en richtinggevend document voor de ontwikkeling van een gebied, terwijl het omgevingsplan de concrete regels en voorschriften bevat die gebaseerd zijn op de visie. Het omgevingsplan implementeert als het ware de beleidskeuzes en ambities uit de omgevingsvisie in de juridische context van de fysieke leefomgeving.

12.3 Monitoring van de beleidsambities uit de omgevingsvisie

In stap 4 van de beleidscyclus (Terugkoppeling) gebruiken we monitoring. De gemeente let op of de ambities en doelen uit de omgevingsvisie worden behaald. Dit helpt de gemeente om goede en snelle besluiten te nemen. Ook de omgevingsprogramma's helpen bij de monitoring. Hiermee monitort de gemeente elk jaar hoeveel woningen en wat voor woningen er in elk dorp gerealiseerd zijn. De gemeente gebruikt zoveel mogelijk informatie die openbaar toegankelijk is. Een voorbeeld hiervan is de informatie die de GGD beschikbaar stelt. De GGD meet regelmatig de mening van inwoners op onderwerpen zoals gezondheid en veiligheid.

Actualisering van de omgevingsvisie

De omgevingsvisie is gericht op de lange termijn, met een stip op de horizon in 2040. Doordat de omgevingsvisie voornamelijk op hoofdlijnen een toekomstvisie schetst, zal deze niet snel verouderen. Wel is het mogelijk dat de monitoring of nieuwe ontwikkelingen vragen om een aanpassing van de omgevingsvisie.

Omdat de gemeente nu nog niet weet hoe de situatie er over enkele jaren uit ziet, kiest de gemeente ervoor om de omgevingsvisie zo actueel mogelijk te houden. Het uitgangspunt is om de omgevingsvisie vier jaar na vaststelling bij te stellen. Het actualiseren van de omgevingsvisie kan door bijvoorbeeld het toevoegen van nieuwe ambitie of door het geven van duidelijkere kaders op een bepaald onderwerp. Hieruit kan ook volgen dat een programma moet worden aangepast. Of dat een nieuw programma moet worden opgestart.

Begrippenlijst

Begrip	Betekenis
Autonome ontwikkeling	Op zichzelf staande ontwikkeling die plaats vindt als de voorgenomen activiteit niet wordt uitgevoerd.
Beleidsuitspraak	Wijziging ten opzichte van het vigerend beleid zoals vastgelegd wordt in de omgevingsvisie
Bevoegd gezag	Overheidsinstantie die bevoegd is over de voorgenomen activiteit een besluit te nemen.
Botsproeven	Beoordeling of het nieuwe beleid daadwerkelijk ruimtelijk bij elkaar past.
Doelbereik	Beoordeling of de doelen en ambities zoals die gesteld zijn in de omgevingsvisie ook daadwerkelijk gehaald worden.
Ecologische verbindingszone	Zone waarlangs dieren en planten zich van het ene natuurgebied naar het andere kunnen verplaatsen en verspreiden.
Effectbeoordeling	Beoordeling van het nieuwe beleid uit de omgevingsvisie op positieve en negatieve effecten
Emissie	Uitstoot van stoffen
Habitat	Standplaats van een organisme. Het gaat hier om de soort specifieke levensruimte van een plant of dier.
Hittestress	Stress op het menselijk lichaam veroorzaakt door een periode van uitzonderlijk warm weer
Huidige situatie	Omschrijving van hoe de gemeente er op dit moment voor staat.
mer	(De) milieueffectenrapportage (de procedure)
MER	(Het) milieueffectrapport
Mitigerende maatregelen	Maatregelen die genomen worden om effecten te beperken.
NNN	Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), is een samenhangend netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden.
NO _x	Stikstofoxide
OER	(Het) omgevingseffectrapport
Passende Beoordeling	Beoordeling van de gevolgen van het nieuwe beleid uit de omgevingsvisie op significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden
PM _{2.5}	Fijn stof, waarbij de stofdeeltjes kleiner zijn dan 2,5 µm
PM ₁₀	Fijn stof, waarbij de stofdeeltjes kleiner zijn dan 10 µm
PAS	Programmatische Aanpak Stikstof
Referentiesituatie	Situatie die als uitgangspunt wordt genomen om het voorgenomen beleid mee te vergelijken.
Schaallat	Methode om het effect van maatregelen ten opzichte van de referentiesituatie (huidige situatie plus autonome ontwikkeling) te bepalen.
Thema ('s)	Aspecten waaraan de verschillende alternatieven getoetst worden om een afweging tussen de alternatieven te maken.

Bijlagen

Bijlage 1 Foto van de leefomgeving

Bijlage 2 Scopingstabel

Bijlage 3 Notitie effectbeoordeling concept-omgevingsvisie

Bijlage 4 Effectbeoordeling ontwerp-omgevingsvisie

Bijlage 5 Beargumentatie effectbeoordeling ontwerp-omgevingsvisie

Bijlage 6 Passende Beoordeling

Bijlage 7 Botsproeven

Bijlage 8 Beargumentatie botsproeven

Bijlage 9 Doelbereik ontwerp-omgevingsvisie

Royal HaskoningDHV is een onafhankelijk internationaal advies- en ingenieursbureau. We combineren 140 jaar engineering- en ontwerpexpertise met consultancy, software en technology diensten. We leveren hiermee toegevoegde waarde voor klanten en hebben een positieve impact op mensen en onze leefomgeving. Dat is onze drijfveer: Enhancing Society Together. Daar hoort bij dat we onszelf en anderen voortdurend uitdagen om bij te dragen aan duurzame oplossingen voor lokale en wereldwijde vraagstukken in de gebouwde omgeving en de industrie.

In onze snel veranderende wereld wordt de agenda bepaald door onder meer klimaatverandering, de digitale transformatie, een veranderende consumentenvraag en hybride werken. Met onze geïntegreerde duurzame oplossingen willen we bijdragen aan het bredere technologische en maatschappelijke plaatje.

Gesteund door de kennis en ervaring van meer dan 6.000 collega's werken we vanuit kantoren in meer dan 20 landen. We ondersteunen klanten om de transitie te maken naar een slimme en duurzame organisatie. We koppelen onze engineering- en ontwerpexpertise aan onze software- en technologische diensten om toegevoegde waarde te leveren voor onze klanten en de lifecycle van hun assets.

We zijn oprecht, handelen integer en transparant in al onze activiteiten, ook onze bedrijfsvoering. Ons team is divers en inclusief. De veiligheid en het welzijn van mensen, in ons team en daarbuiten, staat onder alle omstandigheden voorop.

In projecten en initiatieven werken we actief samen met overheden en het bedrijfsleven, partners en stakeholders. We zien een belangrijke rol voor onszelf in innovatieve duurzame ontwikkeling en willen bijdragen aan een betere leefomgeving, nu en in de toekomst.

Ons hoofdkantoor is gevestigd in Nederland en we hebben kantoren in Europa, Azië, Afrika, Australië en Amerika.

royalhaskoningdhv.com